

177. tétel
Linschoten: Ázsia térképe 1596

100. tétel
Temesvári Pelbárt: Sermones 1498.

A Központi Antikvárium 143. aukciója

Az árverést vezeti:
Mélykuti Beatrix

Kiállítás / On view:
2017. május 22 - 2017. június 1.
hétköznap 10.00 - 18.00 óráig
Budapest V., Múzeum körút 13-15.

Árverés / Sale:
2017. június 2-án pénteken 17.00 órától.

Helyszín / Place:
Festetics Palota
(Andrássy Egyetem)
1088 Budapest, Pollack Mihály tér 3.

H-1053 Budapest, Múzeum körút 13-15.
Telefon: (36-1) 317-3514; Fax: (36-1) 266-1970
e-mail: aukcio@kozpontiantikvarium.hu
www.kozpontiantikvarium.hu

Árverési feltételek

1. A Központi Antikvárium mint Aukciósház az árverést a tételek tulajdonosainak megbízásából mint kereskedelmi megbízott szervezi, rendezi és vezeti.

2. A tételek a katalógus sorrendjében kerülnek kikiáltásra úgy, hogy az árverésvezető a sorra kerülő tétel katalógusszámát, valamint kikiáltási árát előszóban kihirdeti, amire a venni szándékozók tárcsájuk felemelésével teszik meg ajánlatukat. A tétel vételi jogát leütéssel az a vevő szerzi meg, aki a legnagyobb árajánlatot teszi, kivéve, ha a tétellel kapcsolatban a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ érvényesíti elővásárlási jogát.

3. A vételár a tárgy leütési ára plusz 15 % árverési jutalék. A vevő készpénzben vagy hitelkártyával a vételárat vagy annak 20 %-át – foglalóként – az árverésen helyben tartozik fizetni. Ha a teljes vételár egy összegben az árverésen kifizetésre kerül, úgy a tárgy a helyszínen átvehető. Vevő a leütést követően a vételár legalább 20%-át köteles az Aukciósház részére megfizetni, amely követelésre az elévülés általános szabályai az irányadók.

4. Az Aukciósház biztosítja annak lehetőségét, hogy a vevő a foglalót meghaladó vételárrészt az árverés időpontjától számított 14 napon belül egyenlítsse ki. Ez esetben a vevő a tárgyat csak akkor veheti át, ha a teljes vételárat kiegyenlítette. A vételárba a foglaló összege – határidőn belüli teljesítés esetén – beleszámít. Amennyiben megadott határidőig a vevő a tétel átvételére nem jelentkezik, az Aukciósház egyösszegű tárolási díjat számít fel, amely mértéke az át nem vett tételek leütési árának 20%-a. Az Aukciósház fenntartja továbbá magának a jogot, hogy 1 hónapon túli késedelmes átvétel esetén a vevő ajánlatát érvénytelennek tekintse és a foglaló összegét megtartsa.

5. A leütött tételt visszavenni és újra árverésre bocsátani tilos. Amennyiben a már leütött tétel vevőjének személye pontosan nem állapítható meg, az árverésvezető jogosult a tételt újra árverésre bocsátani.

6. Tilos mindenféle összebeszélés amely arra irányul, hogy harmadik személyeket a piaci árat lényegesen meghaladó vételár kínálatára rávegyen és így megkárosítsa.

7. Az árverés előtti kiállításon és az árverésen minden tétel megtekinthető. A katalógusban szereplő leírások és illusztrációk kizárólag azonosításul és tájékoztatásul szolgálnak, így a vevőknek saját maguknak kell az árverést megelőzően meggyőződniük az árverési tételek állapotáról és arról, hogy az megfelel-e a katalógusban leírtaknak. A tételek szavatosság nélkül, minden hibájukkal

és hiányosságukkal együtt abban az állapotban kerülnek eladásra, amelyben az árverés idején vannak.

8. Az eladásra kerülő tételek a kikiáltási ár alatt nem vásárolhatók meg. A vevő által tett árajánlatért, a kifizetett árverési árért az Aukciósház semmiféle felelősséget nem vállal, és nem kötelezhető, hogy nevezett tételt ugyanezen áron egy későbbi időpontban újra árverésre ajánlja vagy forgalomba hozza.

9. A védett tételeket – ezek sorszámát legkésőbb az aukció megkezdéséig kihirdetjük – Magyarországról kivinni nem lehet, valamint a mindenkori tulajdonosi adatokat nyilvántartásba veszik. A későbbi tulajdonváltás kötelezően bejelentendő. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény vonatkozó rendelkezései alapján az Aukciósház közölni tartozik a tételek tulajdonosainak adatait a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központtal.

10. Amennyiben a vevő személyesen nem kíván részt venni az árverésen, az általa adott vételi megbízás alapján helyette az Aukciósház – a megbízásnak megfelelően – hivatalból árverezhet. Vételi megbízást adni a kiállítás ideje alatt személyesen vagy írásban az alábbi címen lehet: 1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15., faxon a (00 361) 266-1970-es számon, e-mailben az aukcio@kozponti-antikvarium.hu címen illetve weboldalunkon (www.kozpontiantikvarium.hu) keresztül. Közgyűjtemények megbízásait hivatalos formában előleg nélkül elfogadjuk, magánszemélyek vételi megbízásának elfogadásához a vételi megbízás összege 20%-ának, mint előlegnek a befizetése szükséges. Sikertelen megbízás esetén az árverés után az előleget levonás nélkül visszakapja a megbízó. Amennyiben a megbízás sikeres, az előleg foglalónak tekintendő.

11. Az árverés végén az el nem kelt tételek újraárverezését lehet kérni.

12. Jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései az irányadók, valamint vitás kérdés esetén a felek az Aukciósház székhelye szerinti általános hatáskörű bíróságok kizárólagos illetékességét kötik ki.

Budapest, 2017.
Központi Antikvárium

Magyar
Antikváriusok
Egyesülete

ILAB
INTERNATIONAL LEAGUE OF
ANTIQUARIAN BOOKSELLERS

Conditions of sale

1. Központi Antikvárium as Auction House organises, handles and conducts the auction on behalf of the vendors, and acts as a commercial agent.

2. The lots called up are presented in succession as in the catalogue. The auctioneer announces the catalogue number and the starting price of the lot and buyers indicate their wish to bid by raising their card. The buyer offering the highest bid shall win the lot at the hammer price, except for protected lots, when Gyula Forster National Centre for Cultural Heritage Management have a priority to purchase the lot at the hammer price.

3. The purchase price includes the hammer price and 15 % auction fee. The buyer shall pay the purchase price or 20 % of it in cash or by card immediately after the auction. In case the full purchase price is paid after the auction, the bought item can be handed over to the buyer.

4. The Auction House allows a 14 day grace period to pay the balance between the deposit and the full purchase price. The buyer can take possession of the item only if the full purchase price has been paid. The amount of the deposit will be included in the purchase price if the said timeline has been observed. If not picked up until the end of the given grace period, storage fee will be charged which is 20% of the hammer price. The Auction House reserves the right to consider the bid of the buyer null and void and keep the deposit if the buyer fails to take over the item within 1 month period.

5. The bid item may not be reauctioned unless the identity of the buyer is impossible to establish.

6. No seller may bid, nor may any third party bid on the seller's behalf in order to reach an unreasonably high price and thus inflict loss on any other party.

7. All the lots are exhibited for inspection prior to the auction. The descriptions and illustrations in the catalogue are only for identification. Each bidder is responsible for inspecting the condition of the lots prior to the auction, and for deciding if it is in accordance with the description in the catalogue. All the lots are sold without warranty with all the imperfections they may have at the time of the auction.

8. The items auctioned may not be sold under the starting price in the catalogue. The Auction House will not bear any liability in respect of the bid or the purchase price paid, and may not be compelled to reoffer the same item or market it at any time at the same price.

9. No protected item – their number shall be made public by the beginning of the auction – may be taken abroad, and their owners will be registered. Owners are expected to report any change of ownership. The Auction House is liable to report the data of the owners of protected items to the Gyula Forster National Centre for Cultural Heritage Management (LXIV./2001).

10. For absentee bids the auctioneer may be commissioned by the buyer to bid on his/her behalf. You may submit your bid in the Központi Antikvárium (H-1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15.), fax us at (00361) 266 1970, send us an e-mail (rarebooks@kozpontiantikvarium.hu) or via our website (www.kozpontiantikvarium.hu). Museums and libraries may submit their bids officially without an advance payment, which (20 % of the bid) is required of all other buyers. In case of an unsuccessful bid, the advance payment will be returned to the buyer in full after the auction. In case of a successful bid the amount will be regarded as a deposit.

11. Unsold items may be reauctioned after the auction upon request.

12. The Civil Code (V./2013) shall govern any matter unregulated in the present Conditions of sale. Should any dispute arise, the parties accept the competence of district court, determined by the location of the Auction House.

Budapest, 2017.
Központi Antikvárium

Magyar
Antikváriusok
Egyesülete

ILAB
INTERNATIONAL LEAGUE OF
ANTIQUARIAN BOOKSELLERS

TARTALOMJEGYZÉK

ARANY JÁNOS 1817-2017.....	1-5. TÉTEL
A REFORMÁCIÓ 500 ÉVE /	
500 YEARS OF REFORMATION.....	6-29. TÉTEL
BIBLIOPIL KIADVÁNYOK/	
BIBLIOPHIL EDITIONS.....	36-43. TÉTEL
CSILLAGÁSZAT / ASTRONOMY.....	45-49. TÉTEL
EROTIKA / EROTICA.....	56-57. TÉTEL
1848-1849.....	58-60. TÉTEL
FOTÓMŰVÉSZET /	
ART OF PHOTOGRAPHY.....	62-69. TÉTEL
IFJÚSÁGUNK KEDVENCEI /	
FAVOURITE COMING-OF-AGE-NOVELS.....	70-73. TÉTEL
JUDAICA.....	79-80. TÉTEL
KÉZIRATOK / MANUSCRIPTS.....	83-93. TÉTEL
KOSSUTH LAJOS ÉS KORA.....	94-96. TÉTEL
KÜLÖNLLEGES AJÁNLÁSOK /	
SPECIAL DEDICATIONS.....	101-111. TÉTEL
MAGYAR AVANTGARDE /	
HUNGARIAN AVANT-GARDE.....	113-115. TÉTEL
A MAGYAR FELVILÁGOSODÁS GYÖNGYSZEMEI ...	116-117. TÉTEL
METSZET, LÁTKÉP / ENGRAVINGS, VIEWS.....	120-121. TÉTEL
MEZŐGAZDASÁG / AGRICULTURE.....	122-124. TÉTEL
OKLEVELEK / MANUSCRIPTS.....	127-132. TÉTEL
ORVOSTÖRTÉNET / MEDICINE.....	133-137. TÉTEL
PLAKÁTOK / POSTERS.....	142-145. TÉTEL
SZÉCHENYI ISTVÁN GRÓF ÉS KORA /	
COUNT ISTVÁN SZÉCHENYI.....	159-163. TÉTEL
SZŐLÉSZET, BORÁSZAT / VITICULTURE.....	165-166. TÉTEL
TÉRKÉPEK / MAPS.....	167-190. TÉTEL
XVI. SZÁZADI NYOMTATVÁNYOK /	
16TH CENTURY EDITIONS.....	191-194. TÉTEL
UTAZÁS / TRAVEL.....	196-198. TÉTEL

Arany János 1817-2017

1. ARANY JÁNOS:

Buda halála. Hun rege.

Pest, 1864. Ráth Mór. (6)+247+(1)p. + 1 lev. (errata) Első kiadás.

XX. század eleji félbőr-kötésben.

20th century half leather.

Szűry: 136.; Botka: 207.

20 000,-

2. ARANY JÁNOS:

Nagyidai cigányok. Hősköltemény négy énekben.

Pest, 1852. Müller. 120p. Első kiadás.

Enyhén kopottas gerincű, korabeli félvászon-kötésben. Néhány levélen kis folttal.

Contemporary half cloth. Spine slightly worn. Some leaves slightly stained.

Szűry: 169.

40 000,-

3. ARANY JÁNOS (1817-1882) KÖLTŐ IDŐSKORI, ÁLLÓALAKOS KÉPE.

A felvétel Ellinger budapesti műhelyében készült.

Mérete: 205 x 95 mm.

Photo of János Arany, poet.

20 000,-

4. ARANY JÁNOS (1817-1882) KÖLTŐ, AZ AKADÉMIA FŐTITKÁRA SAJÁT KEZŰ ALÁÍRÁSA AZ MTA 1871. V. 22-ÉN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVÉBŐL A MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET RÉSZÉRE KÉSZÍTETT KIVONATON.

Az irat szerint a Vallási és Közoktatásügyi Királyi Minisztérium megnevezett leiratát a gyűlés köszönettel tudomásul vette, és a Magyar Földhitelintézet számára továbbította.

1 beírt oldal.

János Arany, poet. Official document, autograph signed.

30 000,-

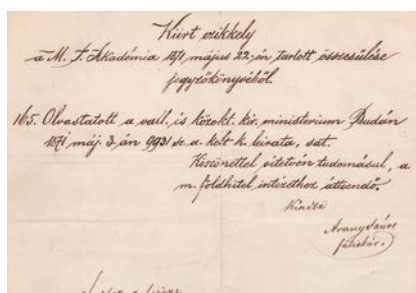
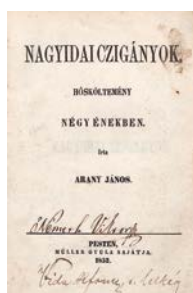
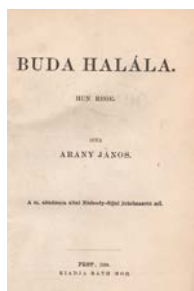
5. ARANY JÁNOS (1817-1882) KÖLTŐ, AZ AKADÉMIA FŐTITKÁRA SAJÁT KEZŰ ALÁÍRÁSA AZ MTA 1872. V. 25-ÉN TARTOTT IGAZGATÓSÁGI ÜLÉSÉRŐL A MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET RÉSZÉRE KÉSZÍTETT KIVONATON.

Az irat Tóth Lőrinc, a Kazinczy-alap pénztára volt kezelőjének pénzügyi beszámolóját tartalmazza.

1 beírt oldal.

János Arany, poet. Official document, autograph signed.

30 000,-

A reformáció 500 éve

6. (BUGENHAGEN, JOHANN) JOHAN POMER – (KANTZ, KASPAR):

Von der Evangelischen Mess, was die Mess sey, wie und durch wen, und warumb sy auffgesetzt sey... (Augsburg), 1524. (Heinrich Steiner.) (23)p. A címlapot fametszetű keret díszíti.

Bugenhagen Luther egyik közvetlen munkatársa, barátja volt. Kantz teológus, fő műve a kötet első darabjaként szereplő, az evangélikus istentisztelet rendjét lefektető írás. A bibliográfia Melanchont is közreműködőként említi. A C2 levél verso-ját gyönyörű, fél oldalnyi fametszet ékesíti. A mű ebben az évben további három (két erfurti és egy nürnbergi) kiadást is megért.

A gerincén papírcsíkkal.

Woodcut bordure on title page. Unbound.

VD 16 B 9457.; BNH Cat B 1114.

100 000,-

7. DIALOGUS VON DER TZWYTRACHTUNG DES HEILIGEN CHRISTLICHEN GLAUBENS NEULICH ENTSTANDEN, DARIN DER MENSCH UNDERRICHT WIRT, WIE ER SICH DENEN UND ANDERN YRTHUMBEN HASSEN SOL

(Köln, 1522. Arnd von Aych?) (8)p. A címlapot díszes, fametszetű keret övezi. A szöveg alatti képen Jézus látható, jobbján egy paraszttal, balján egy prédikátorral.

Első kiadás. A ritka protestáns szellemű vitairat szerzője ismeretlen.

A gerincén papírcsíkkal.

First edition. Woodcut illustration and bordure on title page. Unbound.

VD 16 D 1339.; BNH Cat 0

80 000,-

8. EBERLIN VON GINZBURG, JOHANN:

Ain fraintlich trostliche vermanung an alle frumen Christen, zu Augspurg Am Leech, Darin auch angezaygt würt, wazu der Doc. Martini Luther von Gott gesandt sey

Wittenberg (Augsburg, 1522. Erhard Oeglins Erben.) (15)p. A címlapot nagyméretű fametszet díszíti. A szerző német teológus, számos vitairat fűződik a nevéhez. E művének két változata ismert, a címlap és az első nyolc levél egyforma, a B ívtől azonban teljesen eltérő a szedésük.

A gerincén papírcsíkkal.

Woodcut illustration on title page. Unbound.

VD 16 E 123.; BNH Cat E 14.

80 000,-

9. EIN NUTZLICHE UNDERWEISUNG UND ERMANUNG. DEM MENSCHEN ZUM NUTZ. UNSERER HARTSELIKAYT UNND ELLENS, WEISST UNS AUCH WIE GOTT DAS HÖCHST GUT SEY UNND WIE WIR DAS SÜCHEN SOLLEN

(Ulm, 1522. Matthias Hoffischer.) (8)p. A címlapon levő, majdnem egészoldalal fametszet előterében balra a fején csomagot cipelő nő, mellette egy falábú férfit útba igazító gyermek látható, a háttérben várral.

A protestáns irat szerzője ismeretlen. Ritka, a német nemzeti bibliográfia egyetlen példányát említi, Regensburgban.

A gerincén papírcsíkkal.

Woodcut illustration on title page. Unbound. Rare (only one copy in VD 16).

VD 16 N 2061.; BNH Cat 0

150 000,-

10. ERASMUS ROTTERDAMUS, DESIDERIUS:

Von walfart -- vermanung wo Christus und sein reich zu suchen ist (Augsburg), 1522. (Heinrich Steiner.) (7)p. A címlapon bájos fametszetű képen egy templomba belépni készülő zarándok látható, aki az ég felé fordítja a fejét, ahonnan – egy felhőből – Jézus szól hozzá. Első kiadás. A katolikus zarándoklat intézményét támadó vitairat ugyanebben az évben három másik városban is megjelent.

A gerincén papírcsíkkal.

First edition. Woodcut illustration on title page. Unbound.

VD 16 E 3205.; BNH Cat 0

150 000,-

11. ERASMUS ROTTERDAMUS, DESIDERIUS:

Eyn gemeyn spüchwort. Der krieg ist lustig dem unerfahrenen, durch -- erstlich zu latein garkünstlich ausgelegt. Und jetzo durch Her Ulrich Varnbüler geteutscht...

(Basel, 1519. Andreas Cartandus.) (56)p. Az utolsó (nyomdászjelvényt tartalmazó) levél másolattal pótolva. A humanista szerző egyik híres értekezése a „Dulce bellum inexpertis”, amelyet az első háborúellenes írásként emlegetnek. Először 1515-ben jelent meg. Ez az első német nyelvű kiadása, egyben az első Erasmus-fordítás is. Ulrich Varnbüler jogász és diplomata volt, 1518-ban ismerkedett meg a szerzővel, akivel barátságot kötöttek. A gyönyörű, kétszínnyomású címlap keretét Urs Grafnak tulajdonítják. Ezen egzotikus állatok és indiánok is láthatók.

XVIII. századi papírborítóban.

First German edition. Woodcut bordure on title page. 18th century paper. Last leaf (printer's device) replaced by copy.

VD 16 E 1984.; BNH Cat E 272.

150 000,-

12. FRANCK, SEBASTIAN:

Paradoxa Ducenta octoginta, Das ist CCLXXX. Wunderred und gleichsam Rhätterschafft auss der H. Schrift...

(Ulm, 1534. Hans Varnier.) (6)+CLXXII+(11) lev.

Első kiadás. A szerző polihisztor tudós, nyomdász, teológus, a század legnagyobb hatású misztikus írójaként emlegetik. Fiatalon, ingolstadti és heidelbergi tanulmányok után lett a lutheri hitújítás híve. Néhány év alatt azonban – látva a meghirdetett erkölcsi megújulás elmaradását – szembefordult a lutheri reformációval. E munkáját emlegetik fő műveként, amelyben a bibliában fellelt ellentmondásokkal foglalkozik. Ugyanebben az évben a nyomdász még egyszer kiadta, eltérő szedéssel, kissé bővített

tartalommal, az utolsó levélen díszes nyomdászjelvényvel.

Későbbi pergamenkötésben.

First edition. Later vellum.

VD 16 F 2115.; BNH Cat 0

150 000,-

13. HUG, MICHAEL:

Ain kurtzer aber Christlicher fast nutzlicher Sermon von dem rechten waren, und lebendigen Glauben, an den ainigen mitler und gnadenstul Christum

Augsburg, 1524. (Heinrich Steiner.) (7)p. A címlapot gyönyörű, növényi motívumokkal gazdagon díszített, fametszetű keret övezi.

Első kiadás. Szerzője ferences szerzetes volt, 1521-től ismerkedett Luther tanaival. E művében is a korabeli egyházi viszonyokat bírálja.

A gerincén papírcsíkkal. Erősen körülvágva, ez a címlap keretét, valamint a szöveges levelek tetejét is érinti.

First edition. Woodcut bordure on title page. Unbound. Cropped.

VD 16 H 5807.; BNH Cat 0

40 000,-

14. JUD, LEO:

Ain kurtze und gemaine form für die schwachglaubigen, kinder zum tauffen. Auch andere ermanungen zu got, so da gemaintlich geschehen in der Christenlichen versamlung.

(Augsburg, 1524. Simprecht Ruff.) (15)p. A címlapot fametszetű keret díszíti.

Első kiadás. Elzászi születésű szerzője – eredeti nevén Keller – Zürichben működő bibliafordító, Zwingli barátja és legközvetlenebb munkatársa volt.

A gerincén papírcsíkkal.

First edition. Woodcut bordure on title page. Unbound.

VD 16 A 791.; BNH Cat 0

80 000,-

15. (KARLSTADT) CAROLSTADT, ANDREAS VON BO(DENSTEIN):

Von gelübden Unterrichtung -- Doctor. Auslegung des xxx. Capitel Numeri welichs von gelübden reden.

(Augsburg, 1521. Melchior Ramminger.) (64)p. Első kiadás.

A szerző teológus volt, már 1517-ben csatlakozott Lutherhez. Később ellene fordult, az úrvacsorattal kapcsolatban nyílt vitát is folytattak. Száműzték, majd Svájcba menekült.

XVIII. századi papírborítóban.

First edition. 18th century paper.

VD 16 B 6243.; BNH Cat 0

60 000,-

16. (KRAUTWALD, VALENTIN):

Von der Widergeburtt unnd Herkommen eynes Christen Menschens...

(Strassburg, 1538. (Sigmund Bund.) (51)p.

A szerző Thurzó János boroszlói püspök pártfogásával végzett teológusként a krakkói egyetemen, majd a püspök udvarában megismert Johann Hess hatására fordult a lutheri reformáció felé. E munkája ugyanebben az évben Augsburgban is megjelent. Az kisebb terjedelmű, feltehetően az lehet az első kiadása.

XVIII. századi papírborítóban.

18th century paper.

VD 16 ZV 3980.; BNH Cat 0

80 000,-

17. LUTHER, MARTIN:

Ain nutzliche Predig von der geburt Marie der mütter gottes, gepredigt zu Wittenberg von --

(Augsburg, 1522. Silvan Otmar.) (11)p. A címlapot díszes, fametszetű keret övezi.

Az első kiadásnak két változata ismert, apró szedésbeli eltérésekkel. Ez az első, itt az a2 ív jelzése tévesen b2.

A gerincén papírcsíkkal. A címlap oldalán megvágva, ez kis mértékben a keretet is érinti.

First edition, first impression. Unbound. Cropped.

VD 16 L 5481.; Benzing: 1449.; BNH Cat L 693.

80 000,-

18. LUTHER, MARTIN:

Ain Sermon von Den Hayltumben und Geziert mit überfluss, Von hailigen Creütz in den kirchen. Geprediget von D. -- (Augsburg, 1522. Melchior Ramminger.) (12)p. A címlapot gyönyörű, növényi motívumokkal gazdagon díszített, fametszetű keret övezi. A hátoldalon a kereszten függő Jézust ábrázoló, egészoldalas fametszettel.

Ugyanitt eltérő címmel is megjelent, ott nem szerepel a szerző neve. Az lehet az első változat. Emellett még ebben az évben egy másik augsburgi műhelyben, valamint Breslauban is kiadták.

A gerincén papírcsíkkal. Oldalt megvágva.

First edition, second impression. Woodcut illustration and bordure on title page. Unbound. Cropped.

VD 16 L 6377.; Benzing: 1462.; BNH Cat 0

60 000,-

19. LUTHER, MARTIN:

Auff das ubir christlich vbirgeystlich. und ubirkunstlich buch Bocks Emszers zu Leypczick Antwortt D. --. Darynn auch Murnarrs seynsz geselln gedacht wirt.

(Wittemberg, 1521. Joann Rhau-Grunenberg.) (79)p.

Első kiadás. A Luther és Hieronymus Emser katolikus teológus között – a szentírás fordításáról – zajlott vitasorozat egyik darabja.

XVIII. századi papírkötésben. Restaurált darab.

First edition. Restored, 18th century hardpaper.

VD 16 L 3887.; Benzing: 868.; BNH Cat 0

80 000,-

20. LUTHER, MARTIN:

Drey schoner Sermon geprediger durch Doctor -- zu wittemberg. Das erst Evangelium wie ain Hyrt und ain Schaffstall würt. (Augsburg, 1523. Philipp Ulhart der Ältere.) (20)p.

Az első kiadás Benzing által elsőnek tekintett lenyomata.

A gerincén papírcsíkkal.

First edition, first impression. Unbound.

VD 16 L 6054.; Benzing: 39.; BNH Cat 0

60 000,-

21. LUTHER, MARTIN:

Ein Brieff --s Von den Schleichern und Winckel predigern

Wittemberg, 1532. (Nickel Schirlentz.) (21)p. A címlapot gyönyörű, életképekkel és alakokkal díszített, fametszetű keret övezi.

Az alattomos zugprédikátorok ellen szóló vitairat első kiadása. Két változata van, ez a második. Emellett Erfurtban és Nürnbergben is megjelent.

A gerincén papírcsíkkal.

First edition, second impresson. Woodcut bordure on title page. Unbound.

VD 16 L 4175.; Benzing: 2994.; BNH Cat 0

80 000,-

22. LUTHER, MARTIN:

Ein schoner Sermon, uff Sonntag nach dem Christag gepredigt durch --

(Speyer), 1524. (Jakob Schmidt.) (8)p. A címlapot dekoratív, fametszetű keret övezi.

Ugyanebben az évben Jénában is megjelent. Benzing nyomán az tekinthető első kiadásának.

A gerincén papírcsíkkal.

Woodcut bordure on title page. Unbound.

VD 16 L 5840.; Benzing: 1837.; BNH Cat 0

60 000,-

18., 19., 20., 21., 22. tétel

23. (MURNER, THOMAS):

Ein christliche und briederliche ermanung zu dem hochgelehrten doctor Martino Luther Augustiner orden zu Wittemberg (Sz et etlichen reden von dem newen testament der heillgen messen gethon) abstande, und wid mit gemeiner christenheit sich vereinige (Strassburg, 1520. Johann Grüninger.) (68)p. A címlapot gyönyörű, gazdagon díszített, fametszetű keret övezi.

Első kiadás. A szerző ferences szerzetes, költő, műfordító. A satíra nagymestereként, ilyen témájú munkái rendkívül népszerűek voltak korában. Teológusként rendszeresen bírálta az egyházi viszonyokat, és reformokat sürgetett, de soha nem fordult szembe az egyház tanításaival. Luther felbukkanása után annak egyik legkérlelhetőbb vitapartnerévé vált. Ez az első – és talán a leghíresebb – ilyen témájú vitairata, amelyben szinte baráti hangon védelmezi a szent misét

Luther támadásai ellen. A mű ugyanebben az évben Bécsben is megjelent.

XVIII. századi papírborítóban.

First edition. Woodcut bordure on title page. 18th century paper.

VD 16 M 7029.; BNH Cat 0

150 000,-

24. OSLANDER, ANDREAS:

Wider den Liecht flüchtigen Nacht-Raben, der mit einem einigen bogen Papiers, ein falschen schein zumachen unterstanden hat...

Königsberg, 1552. (Hans Lufft.) (19)p. Első kiadás.

A szerző teológus, az értekezés megírásának idején a königsbergi egyetem professzora volt.

A gerincén papírcsíkkal.

First edition. Unbound.

VD 16 O 1128.; BNH Cat 0

80 000,-

25. ÖKOLAMPADIUS, JOANNES:

Ain predig und ermanung -- von wirdiger ereenbietung dem Sacrament des fronleichnam christi (Augsburg, 1521. Sigmund Grimm – Marx Wirsung.) (39)p. A címlapot díszes, fametszetű keret övezi.

Első kiadás. Két variánsa létezik, az itt címlapon szereplő uralkodói privilégium („Mit Rö. Kay. Ma. Freyhait.”) a másiknál hiányzik. A szerző – eredeti nevén Heussgen – Basel reformátora, Erasmus munkatársa és barátja volt.

A gerincén papírcsíkkal. Az oldalán körülvágva, ez a széljegyzeteket is érinti.

First edition. Variant with imperial privilege on the title page. Woodcut bordure on title page. Unbound. Cropped.

VD 16 O 398.; BNH Cat 0

80 000,-

26. SCHWENCKFELD, CASPAR:

Ermanunge zum waren un(d) selig machende Erkanthnus Christi...

(Strassburg), 1539. (Sigmund Bund.) (38)p. Első kiadás.

A szerző teológus, egyike Szilázia első reformátorainak. Többször vitázott Lutherrel, aki eretneknek nevezte. Bár nem alapított önálló felekezetet, szűkebb hazájában még halála után százötven évvel is számos követője élt tanainak. E művének ugyanebben az évben, ugyanitt készült egy másik változata is, a címlapon néhány apró szedésbeli eltéréssel.

XVIII. századi papírborítóban.

First edition. 18th century paper.

VD 16 S 4916.; BNH Cat 0

80 000,-

27. URBANUS REGIUS:

Ain Sermon von Dem dritten Gebot. Wie Man Christlich feyren sol. Mit anzaugung ettlicher myssbreych...

(Augsburg), 1522. (Melchior Ramminger.) (23)p. A címlapot gyönyörű, fametszetű keret övezi.

A szerző – eredeti nevén Urban Rieger – csak a prédikáció megjelenése előtti évben tért át a lutheri tanok követésére. Ez egyik első nyomtatásban megjelent munkája. Azon kevés reformátorok közé tartozott, akik keresték a katolikus egyházzal való kiegyezés lehetőségét.

A gerincén papírcsíkkal. A címlap oldalán megvágva, ez kis mértékben a keretet is érinti.

First edition. Woodcut bordure on title page. Unbound. Cropped.

VD 16 R 1968.; BNH Cat 0

80 000,-

28. LUTH(ER), M(ARTIN):

Der Kleine Catechismus D. --

Leutschau, 1686. (Brewer.) (128)p.

A legkisebb ismert régi magyar könyv. A 64-edrét formátumú nyomtatvány szedéstükrének mérete 41 x 30 mm. E köteten kívül csupán három kiadványt ismerünk, amely pontosan ugyanekkora méretben nyomtattak: ennek a műnek 1673. évi kiadását, egy 1676-os imádságos könyvet, valamint Johann Matthesius Oeconomia-ját. Mindegyik a lőcsei Brewer-műhelyben készült. A nyomda már korábban is kedvelte a kislakú imádságoskönyveket. Ennyire kis méretet azonban – amely a kicsinyítés végső határához közelít, figyelembe véve a korabeli technikai lehetőségeket, valamint az olvashatóság követelményét – csak ezekben a nyomtatványaiban ért el. A könyvecske alapvetően nem mindennapi használatra készült, hanem vallásos ünnepek alkalmával ajándékozták a jómódú polgárok az igen

drága, luxustárgynak számító törpenyomtatványt. Ennek megfelelően a kiadvány Luther katekizmusának leglényegesebb részeit – a tízparancsolatot, a Hiszekegyet, a Miatyánkot, ezek magyarázatait, valamint imádságokat, verseket – tartalmazza. (Lásd: Borsa Gedeon – Kükedi József: A kislakú régi magyarországi nyomtatványokról. MKSz 1972. 122-126.) Páratlanul ritka, teljes példánya még soha nem szerepelt árverésen. Tudomásunk szerint összesen két darabját őrzik közgyűjteményben (mindkettő az OSzK-ban található).

Javított gerincű, későbbi papírkötésben.

The earliest Hungarian miniature book. Restored later hardpaper.

Sztripszky II 2652/200.

800 000,-

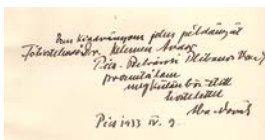
29. A REFORMÁCIÓ 400 ÉVES JUBILEUMÁRA. 1517-1917.

Tóth Gyula bronzból készült emlékérméje.

Átmérője: 65 mm.

Jubilee medal. Bronze.

30 000,-

30. ABA-NOVÁK (VILMOS):

Huszonnégyszögletű képek – Venti quattro quadri – Twenty-four pictures

Gyoma, 1932. Kner. (12)p. + 16t. Számozott (233./250), aláírt, dedikált példány: „Ezen kiadványom jelen példányát Főtisztelendő Dr. Kelemen Andor Pécs-Belvárosi Plébános Urnak prezentálom megkülönböztetett tisztelettel Aba-Novák Pécs 1933 IV. 9°”.

Kiadói félvászon-kötésben.

Inscribed copy. Original half cloth.

Lévay – Haiman: 1.446.; Borda – Haiman: 1.

150 000,-

31. ADY-GYŰJTEMÉNY.:

Nyugat. Ady-émlékszám. XII. évfolyam. 4-5. szám. (1919. febr. 16. - márc. 1.)

Bp., 1919. Nyugat. (3)+224-379+(1)p.+3t. Lapszámozáson belüli hasonmásokkal.

A kötet végébe helyezve:

1. Ady Endre gyászjelentése, amelyet a család adott ki. A költő bátyja, Ady Lajos által Makoldy Miklós kúriai igazgatónak címezve.

2. Ady Lajos autográf levele Makoldy Miklósnak „Kedves Bátyám!” megszólítással.

Megköszöni a címzett részvétnyilvánító sorait, majd így folytatja: „Gondunk lesz rá, hogy kedves kis unokája – de talán az egész család – számára drága jó Bandinknak egy jó fényképét emlékül eljuttassunk K. Bátyámékhoz.” A levél így zárul: „Szegény édes anyám nem tudom mikor lesz abban a lelkiállapotban, hogy a részvétért ömaga írjon köszönetet.”

1 beírt oldal. A saját kezűleg címzett levélboríték mellékelve. Kelt: Érmindszent, 1919. II. 17.

3. Boncza Berta nyomtatott kártyája, amelyben megköszöni a férje halála alkalmából küldött részvétnyilvánítást.

Makoldy Miklós érmindszenti származású jogász, az Ady család régi ismerőse volt. Amikor a család unszolására a költő jogi tanulmányokat folytatott, a temesvári ítélő táblánál szerzett neki állást. Ady három hónapig bírta, majd elmenekült onnan. Nagy hálát nem érezhetett a segítségért, mert visszaemlékezések szerint még párbajra is akarta hívni Makoldyt.

Korabeli félvászon-kötésben. Az eredeti borító bekötve.

Collection related to the death of Endre Ady, poet.

300 000,-

32. A HOLNAP. ADY ENDRE, BABITS MIHÁLY, BALÁZS BÉLA, DUTKA ÁKOS, EMÖD TAMÁS, JUHÁSZ GYULA, MIKLÓS JUTKA VERSEI. SAJTÓ ALÁ RENDEZTE ANTAL SÁNDOR.

Nagyvárad, 1908. Holnap. 191p.

Hozzá:

A Holnap új versei. Második könyv.

Bp., 1909. Deutsch Zsigmond és Társa. 240p.

1908 tavaszán alakult a hasonló nevű irodalmi társaság. Tagjai között volt Ady mellett Dutka Ákos, Emőd Tamás, Juhász Gyula, sőt Babits is csatlakozott a körhöz. Folyóiratot ugyan nem sikerült indítaniuk, de a tagok írásait tartalmazó két antológia megjelenése nagy visszhangot keltett.

Kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példányok.

Original paper. Uncut.

30 000,-

33. ALT, RUDOLF:

Buda-Pest. Előadva 32 eredeti rajzolatban -- által. – Pesth und Ofen...

Pesten, 1845. Hartleben. 67+(2)p.+34t. (díszcímlap+ajánlás+32 látkép)

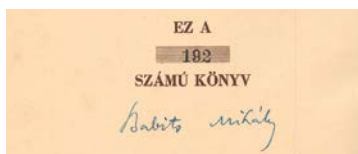
Jacob és Rudolf Alt munkái nagy hatással voltak a magyar városábrázolás alakulására. Különösen a fiú, Rudolf részletes, pontos rajzai, festői hatású városképei töltöttek be jelentős szerepet a városkép-lithographia fejlődésében. Magyar szempontból ez az egyik legfontosabb művük, a fővárosról megjelent első önálló képes album. A könyvmatokat

Rudolf Alt rajzai nyomán Franz Xaver Sandmann készítette.

Kopott aranyozású, kiadói vászonkötésben.

Slightly worn original cloth.

800 000,-

34. BABITS MIHÁLY:

Jónás könyve

(Bp., 1940.) Nyugat. (40)p. Első kiadás. Számozott (192./1000), aláírt példány.

Kiadói félvászon-kötésben.

Signed by the author. Original half cloth.

30 000,-

35. SZENT BIBLIA. AZ-AZ ISTENNEK Ó ÉS ÚJ TESTAMENTOMABAN FOGLALTATOTT EGÉSZ SZENT IRAS, MAGYAR NYELVRE FORDITTATOTT KAROLI GASPAR ÁLTAL. ES MOSTAN HATODSZOR E KIS FORMÁBAN KIBOTSATTATOTT A' BELGYIOMI ACADÉMIÁKBAN TANÚLÓ MAGYAROKNAK FORGOLÓDÁSOK ÁLTAL.

Amstelodámban, 1685. M(isz)Tótfalusi Kis Miklós Költségével 's Betüivel. 1t. (metszett díszcímlap)+ + 1197+(1)p. A nyomdász előszava és a tartalomjegyzéket tartalmazó levél másolattal pótolva.

Misztótfalusi 1680-ban ment Hollandiába, hogy a teológia mellett nyomdászati tanulmányokat is folytasson. Őt szemelték ki arra, hogy a Károli-biblia tervezett új kiadásánál a külföldi nyomtatót ellenőrizze. A világhírű Voskens-műhelyben kiváló betűmetszővé képezte magát. Miután otthonról nem kapott anyagi segítséget, saját vagyonát feláldozva, önállóan kezdett hozzá a biblia kiadásához: „Hozzá fogok én egy szegény legény lévén és megmutatom, hogy egy szegény legénynek szíves devotioja többet teszen, mint egy országnak immel-ámmal való igyekezeti...” Segítőivel, Csécsi Jánossal és

Kaposi Juhász Sámuellel Jansonius 1645-ös kiadása alapján felülvizsgálta Károli fordítását, és mintegy 3000 helyen kijavította azt. E munka eredményeként jött létre a – szöveg és helyesírás tekintetében kiváló, tipográfiai szempontból – talán legszebb magyar bibliakiadás, az úgynevezett „Aranyas Biblia”. Az elnevezés eredetére a kiadó sorai szolgálnak magyarázattal: „... a Biblia nyomtatását elvégezvén (Negyed-fél ezer [3500] exemplárt) hozzáfogék a Psalteriumhoz és azt mind a Biblia mellé, mind pedig külön kinyomtatám 4200-ig: azzal sem elégedvén meg, majd mind e könyveimet békóttetvén mégpedig aranyosan.” Enyhén kopottas gerincű, XIX. századi félbőr-kötésben. A körülvágott címlap javítva. A kötet elején és végén XVIII. századi kézírásos bejegyzésekkel.

19th century half leather. Spine slightly worn. Title page cropped and restored. Two leaves replaced by copies.

RMK I 1324.; Erdős: 8.

300 000,-

Bibliofil kiadványok

36. ADY ENDRE:

Rövid dalok egyről és másról. -- százhetvennégy ismeretlen verse. Összegyűjtötte: Földessy Gyula.

Bp., 1923. Amicus. VIII+149p. Kozma Lajos könyvdíszével. Számozott (15./100), merített papírra nyomott példány. Az előszó végén Földessy Gyula autográf aláírásával.

Aranyozott, kiadói bőrkötésben. Körülvágatlan példány.

Limited edition. Gilt original leather. Uncut.

30 000,-

37. HEINE, HEINRICH:

Firenzei éjszakák. Fordította Biró Sándor.

Bp., (1923.) Dante. 91p. Biczó András négy egészoldalas, színes rajzával. Számozott (14./25), az illusztrátor által aláírt példány.

Hozzá:

Napoleon dobosa (Ideen. Das Buch le Grand) Fordította Biró Sándor.

Bp., (1923.) Dante. 111+(1)p.+4t. Biczó András négy egészoldalas, színes rajzával. Számozott (14./25), az illusztrátor által aláírt példány.

Hozzá:

Schnabelewopski úr emlékei. Fordította Biró Sándor.

Bp., (1923.) Dante. 79p. Biczó András négy egészoldalas, színes rajzával. Számozott (14./25), az illusztrátor által aláírt példány. Verő Klára által tervezett, szignált, aranyozott, kiadói bőrkötésben. Az eredeti, színes borítók bekötve. Papírtokban.

Limited edition. Gilt original leather in hardpaper case.

60 000,-

38. KIRÁLY GYÖRGY:

Az Miasszonyunk Szíz Mária csodáiról való hét legenda, melyeket egynéhány szenteknek életeknek rövid históriájával egyetemben több régi magyar manuskriptumokból kiszedegetett -- deák

Gyoma, 1920. Kner Izidor. (4)+83+(1)p.+4t. (kézzel színezett fametszetek) Számozott (17./20).

Az összesen 620 példányban megjelent kötetet Kozma Lajos illusztrálta. A mű a „Három csepke könyvek” harmadik darabja. Luxusváltozat.

Kiadói pergamenkötésben.

Limited edition. Original vellum.

Lévay – Haiman: 1.293/A.

50 000,-

39. (LONGOSZ) LONGUS:

Daphnis és Chloé. Pásztorregény.

Wien, é.n. Hellas Verlag. VI+(2)+78+(1)p.+8t. (Fritzi Löw színes könyvmatai, feliratos hártypapírral) Kereskedelmi forgalomba nem került, bibliofil kiadvány. Számozott (368./1000) példány.

Díszesen aranyozott gerincű, korabeli (kiadói?) bőrkötésben, eredeti papír védőtokban. Gyönyörű példány.

Limited edition. Contemporary leather in hardpaper case. Spine richly gilt.

30 000,-

40. LUTHER, ARTHUR:

Die Mär von der Heerfahrt Igors. Der ältesten russischen Heldendichtung Deutsch nachgedichtet von --.

München, 1923. Orchis. 80+(1)p.+1 kihajt. t. Számozott (281./101-700) példány.

A kötetet Natalja Goncsarova színes – részben egészoldalas – rajzai díszítik.

Javított, aranyozott gerincű, korabeli félbőr-kötésben.

Limited edition illustrated by Gontscharowa. Contemporary half leather. Spine gilt, restored.

80 000,-

41. (PESTI GÁBOR):

Novum Testamentum... Wy Testamentum magyar nyeluen... 1536.

Bp., 1895. MTA. (16)p.+245 lev.+(5)+17p. Hasonmás kiadás.

Az elő- és háttáblát aranyozott, dupla és szimpla léniákkal több mezőre osztották. A legkülső, barnára színezett mezőt barokk, növényi ornamentet ábrázoló, aranyozott egyesbélyegzők lenyomata övezi. A szélső és a középső mezőt sarkaiknál aranyozott egyesbélyegzők kötik össze. Az első tábla közepének összeforgatott bőségszarut formázó, aranyozott bélyegzőit piros és zöld festéssel díszítették. A gerincet léniák osztják több részre, melyet a táblákon látott bélyegzőlenyomatok és vörös bőrre nyomott címke ékesít. A könyvtest aranymetszésén zöld növényi indafonalat imitáló poncolt levelek és piros-kékre színezett virágmotívumok futnak körbe. A kötést és a könyvtestet kézzel festett, ún. hullámos-fésűs előzékpapírokkal kötötték össze. Vörös szövettel bélelt kemény papírtokban. A kötés szignált: „Balogh László 1941”. A művész 1919-től a fővárosi iparrajziskolán tanított könyvkötészetet, már ekkor a legnagyobb nevek mellett emlegetik.

Painted, richly gilt, 20th century vellum, in hardpaper case. Inner edges gilt.

300 000,-

42. VILLON, (FRANCOIS):

A szegény -- tíz balladája és A szép fegyverkovácsné panasza. Fordította Szabó Lőrinc. Hincz Gyula rajzaival.

(Bp., 1940.) Singer és Wolfner. 71p. Számozott (2./100) példány. A kolofon alatt a fordító soraival:

„Baby asszonynak sok örömet kíván ezekkel a versekkel Szabó Lőrinc”.

Korabeli (kiadói?) félbőr-kötésben, papírtokban. Szép példány.

Limited edition. Contemporary half leather in hardpaper case.

80 000,-

43. WILDE, OSCAR:

A readingi fegyház balladája. Fordította Tóth Árpád. Komjáti Vanyerka Gyula nyolc eredeti rézkarcával.

Bp., 1921. Dante. (4)+83+(2)p. Kétszínnyomású címlappal. A nyolc (lapszámozáson belüli) eredeti rézkarcot a művész aláírta. Számozott (22./16-50) példány.

Díszesen aranyozott, kiadói bőrkötésben.

Limited edition. Richly gilt original leather.

Poss.: Eisner Sándor gyűjteményi bélyegzőjével.

60 000,-

44. CZIFRAY ISTVÁN:

Magyar nemzeti szakács könyv a' magyar gazda asszonyok' számára. Ötödik kiadás.

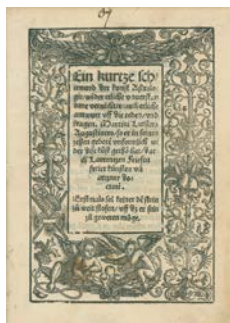
Pesten, 1833. Trattner és Károlyi. (4)+XVI+(1)+6-338p.

Az egyik legnépszerűbb magyar szakácskönyv először 1816-ban látott napvilágot. A század végéig számos kiadást ért meg.

Restaurált, kiadói papírkötésben.

Restored original hardpaper.

80 000,-

Csillagászat**45. FRIES, (LORENZ) LAURENTZ:**

Ein kurtze schirmred der kunst Astrologie, wider etliche unverstandene vernichter, auch etliche antwort uff die reden, und fragen. Martini Luthers Augustiners, so er in seinen zehen geboten unformlich wider dise kunst gethon hat, durch -- freier künsten und artzney doctore

(Strassburg, 1520. Johann Grüninger.) (19)p. A címlapot gyönyörű, díszes, fametszetű keret övezi.

Első kiadás. Luther elleni vitairat az asztrológia védelmében. Szerzője a neves orvos, geográfus, asztrológus, aki ekkor Strassburg orvosaként működött. Előzménye Luther 1518-ban megjelent „Die zehen Gepot...” című prédikációja volt, amelyben az asztrológiát az első parancsolat elleni súlyos bűnként említi. Fries a vallásalapító teológiai tudását elismerve úgy vélte, olyan dologról nyilvánított véleményt, amelyhez nem ért (Robin B. Barnes: Astrology and Reformation. Oxford, 2015. 111-112. old.) Két változata ismert: a másíknál a címlap hátoldala üres, itt ezen hibajegyzék

olvasható. Páratlanul ritka, a német nemzeti bibliográfia mindkét variánsnál egyetlen lelőhelyet említ (itt a göttingeni egyetem könyvtárát). Árverésen való felbukkanásának nem találtuk nyomát.

XVIII. századi papírborítóban.

Rare treatise to defend the astrology against Luther's sermon on the ten commandments. First edition (variant with errata on the verso of the title page). Woodcut bordure on title page. 18th century paper.

VD 16 ZV 21779.; BNH Cat 0

300 000,-

46. HYGINUS, C(AIUS) JULIUS:

Fabularum liber, ad omnium poetarum lectionem mire necessarius & antehac nunquam excusus. Eiusdem Poeticon astronomicon, libri quator.

Basileae, 1535. Apud Joan. Hervagium. (24)+246+(2)p. Az utolsó levél verso-ján nyomdászjelvénnel. Első kiadás. Az ókori szerző fő műve, a Poeticon astronomicon először 1482-ben jelent meg. A csillagjegyekről és a bolygókról szóló részt szövegközti fametszetek illusztrálják. A kötet más szerzők írásait is tartalmazza.

Későbbi pergamen-kötésben. Restaurált darab.

First edition. Later vellum. Restored.

VD 16 H 6479.; BNH Cat H 662.

200 000,-

47. KECKERMANN, BARTHOLOMAEUS:

Systema astronomiae compendiosum. In gymnasio Dantiscano olim praelectum & 2. libris adornatum... Hanoviae, 1611. Apud Haeredes Guilielmi Antonii. 4+295+(2)p.

A szerző kálvinista teológus, filozófus volt. A kötet születésének idején szülővárosa, Danzig (ma Gdansk) gimnáziumának tanára volt.

Későbbi pergamenkötésben. Restaurált darab.

Later vellum. Restored.

VD 17 39:115121L.

80 000,-

48. KEPLER, JOANNES:

Tertius interveniens. Das ist: Warnung an etliche Theologos, Medicos und Philosophos, sonderlich D. Philippum Feseliu, dass sie bey billicher Verwerffung der Sternguckerischen Aberglauben, nicht das Kindt mit dem Badt aussschütten, und hiermit ihrer Profession unwissendt zuwider handeln... Gestellet durch --.

Franckfurt am Mäyn, 1610. Godtfriedt Tampach. (178)p. Első kiadás.

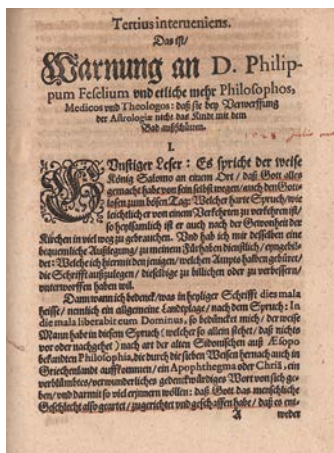
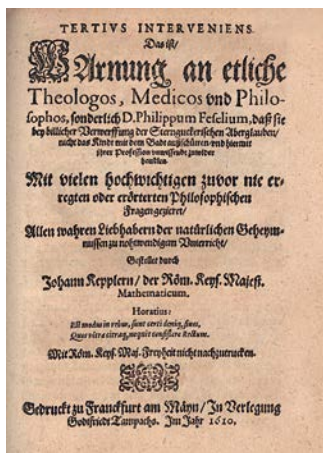
A mű közvetlen előzménye Philip Feselius Gründtlicher Discurs Von der Astrologia Judiciaria (Strassburg, 1609) című vitairata, amelyben teljesen elveti az asztrológiát, főleg Helisaeus Röslinget támadva. Kepler védelmébe veszi Röslinget, bár korábban bírálta annak túlzásait is. A munka emellett tartalmazza Kepler általános nézeteit is az asztrológia fontosságáról, valamint néhány felvetést, amely a bolygók és az egyén lelke közti kapcsolat mechanizmusát tárgyalja. A német nemzeti bibliográfia szerint létezik egy másik variánsa is (547:738138C).

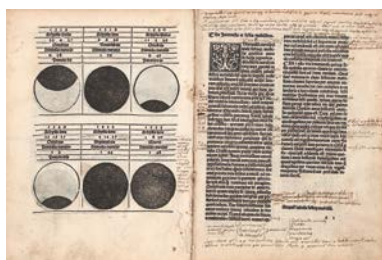
Későbbi pergamenkötésben.

First edition. Response to the treatise of Philip Feselius (Gründtlicher Discurs Von der Astrologia Judiciaria). This piece is a part of the huge polemic among scholars like Helisaeus Roeslin, Philip Feselius and Kepler himself. In this work, he set out his general views on astrology including some hypothesized mechanisms of interaction between planets and individual souls. Later vellum.

VD 17 39:120046N.

2 500 000,-

49. (REGIOMONTANUS, JOHANNES):

(Calendarium)

(Velenca, 1507-1514? Petrus Lichtenstein.) (56)p. Hiányzik feltehetően 11 levél (a1-3, 7, 10, b1, 3-6, 8), továbbá a d1 hátán lévő ábra mozgatható része.

A neves csillagász népszerű munkájának bibliográfiailag ismeretlen kiadása. A sokáig a kalendáriumok szerkesztéséhez alapvető segédletnek számító csillagászati naptár az égitestek állását írja le, különféle útmutatókat és táblázatokat tartalmaz az 1475-1534 közötti évekre. Mivel érvényességének kezdőéve 1475, felmerült, hogy ezidőtájt jelent meg a kiadvány. A Gesamtkatalog der Wiegendrucke szerkesztőségétől kapott

szíves közlés szerint azonban a nyomtatvány betűtípusai és az iniciálék csak a XVI. században voltak használatosak Velencében, Petrus Lichtensteinnél. Regiomontanus kalendáriumának ma két XVI. századi Lichtenstein-féle kiadása ismert, amelyek 1507-ben illetve 1514-ben hagyták el a sajtót. Az első az 1475-1530, míg az utóbbi az 1483-1530 közötti időszakra szól. Így példányunk ezekkel bizonyosan nem azonos, érvényességének kezdő- és záróévéből következtethetően a kettő között jelent meg. Az 1514-es kiadás terjedelme, tipográfiai jellemzői egyeznek töredékünkkel, bizonyítva, hogy ugyanott, egymáshoz közeli időpontban készültek. Bár darabunk csupán töredék, a korai csillagászati munka ismeretlen XVI. század eleji kiadása mégis igazi különlegességnek számít.

Kötés nélkül. Az a4 levélen a szöveget nem érintő, az utolsó levélen az ábrát is érintő kisebb hiánnyal.

Fragment of an unknown edition of Regiomontanus's calendar. Unbound. 11 leaves (a1-3, 7, 10, b1, 3-6, 8) and a movable part (on d1 verso) missing.

Due to the features of the printing (initials and fonts) the work was made in Petrus Lichtenstein's press and on the basis of the validity of the calendar the possible publishing date is between 1507 and 1514 (a known 1514 version is typographically almost the same as our copy).

50 000,-

50. CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY:

Lilla. Érzékeny dalok III. könyvben.

Nagy-Váradonn, 1805. Mármarososi Gottlieb Antal betűivel. (4)+181+(3)p.

A magyar irodalom egyik legritkább első kiadása.

Előzmények:

A francia fenyegetés hatására 1797-ben az uralkodó Komáromba hívta össze a magyar nemesi felkelőket. A református kollégium udvarán tartott zászlóavató ünnepségen Vajda Pál városi szenátor lánya, Julianna szavalta el a Csokonai által írt buzdító verset. Ő lett a költő életének nagy szerelme, egyben Lilla néven a magyar irodalomtörténet leghíresebb műzsája. Az egykorú források szerint Csokonait első pillantásra megigézte a gyönyörű lány, és a kollégium rektorát, Katona Mihályt próbálta rábírni, hogy azonnal ismertesse össze vele (a közvetlen találkozás csak júliusban, Fábíán Julianna közreműködésével jött létre). Bár a szerelem kölcsönös volt, a lány szülői ráhatásra a következő évben máshoz ment férjhez.

A mű:

A készülő kötetbe a költő belefoglalta előző két szerelméhez, a rejtélyes Rózához és mentora, Földi János feleségéhez írt költeményeit is. A terv már 1802-ben megszületett, ekkor már a cenzor elé is került, de folyamatos változtatások után csak a következő évben jutott a kiadás közelébe. Ekkor Kassán jelent volna meg, de ez végül megghiúsult. Az Ódák és az Alkalmatosságra írt versek című kötetekkel együtt még Csokonai rendezte sajtó alá, de már csak halála után láttak napvilágot.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

Szűry: 858.

600 000,-

51. (CSOKONAI) CSOKONAY VITÉZ MIHÁLY:

Ódák két könyvben, -- által

Nagy-Váradon, 1805. Máramarossi Gottlieb Antal' betűivel. (4)+136p. Első kiadás.

A művet a Lilla és az Alkalmatosságra írt versek című kötetekkel együtt még Csokonai rendezte sajtó alá, de már csak halála után láttak napvilágot.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

Szűry: 861.

300 000,-

52. DIÓSZEGI SÁMUEL – FAZEKAS MIHÁLY:

Magyar fűvész könyv. Melly a' két magyar hazábann találtatható növényeknek megismerésére vezet, a' Linné alkotmánya szerint. I-II. rész [egybekötve].

Debreczenbenn, 1807. Csáthy György. XVI+608p.

Az első magyar növényhatározó, amely Linné rendszere alapján készült. Az ötlet Földi Jánosé volt, de korai halála miatt ő csupán az állattani részt tudta elkészíteni. Kéziratai felhasználásával kezdett hozzá Diószegi Sámuel és sógora, Fazekas Mihály a magyar növénytan szaknyelv megalkotásához. A kortársak részéről vegyes volt a fogadtatás, a könyv nem bizonyult kelendőnek. Az eladatlan példányok évekig a lelkészlak (Diószegi református pap volt) pincéjében álltak. Ezt látva a szerzők elálltak a javított kiadás gondolatától. Ennek ellenére a munka sikerét mutatja, hogy közel egy évszázadig használták.

Hozzá:

(Diószegi Sámuel):

Orvosi fűvész könyv, mint a' magyar fűvész könyv' praktika része. A' Fűvészek és Nemfűvészek számokra készült, és közhasznavehetővé tétetett...

Debreczenbenn, 1813. Csáthy György. (2)+XVI+(2)+396p.

Diószegi az előbbi munka folytatásaként adta ki ezt a művét, amely annál jóval ritkábban bukkan fel.

Egymástól eltérő, korabeli papírkötésben.

In two different contemporary hardpapers.

Szűry: 967.

80 000,-

53. (DODSLEY, ROBERT):

Az indiai bölts, vagy miként lehet az ember boldog e' társaságos életbenn. Az erköltsöket illető egynehány igen tiszta velős mondásokba foglalva, melyeket valami régi brakhmán hagyott írásbann... és magyar nyelvre fordítódott Cs. J. által. Debreczenbenn, 1815. Csáthy György ny. XVI+(2)+59p.

Az állítólag egy brahmintól származó erkölcsi szentenciák valódi szerzője az angol könyvkiadó, Dodsley volt. A korában nagyon népszerű munkát több nyelvre lefordították, magyarul először 1774-ben jelent meg. Ez annak rövidített kiadása.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

30 000,-

51., 52., 53. tétel

54. DOGLIONI, GIO(VANNI) NICOLO:

L'Ungheria spiegata...

Venetia, 1595. Damian Zenaro. (32)+209+(2)p.+1 kihajt. térk.

Díszesen aranyozott gerincű, XVIII. századi bőrkötésben.

18th century leather. Spine richly gilt.

Apponyi: 559.; Szántai: Porro 2.

600 000,-

55. (DÖBRENTEI GÁBOR):

A' kis Gyula könyve vagy fiú és leány gyermekek számára írt elbeszélések

Pesten, 1829. Wigand Ottó. 1t. (címképmetszet: M. Hofmann munkája)+(8)+267 [recte 266]+(2)p.

Első kiadás. Az egyik legkorábbi magyar gyermekkönyv. Magyarországon a XIX. század harmincas-negyvenes éveiben megerősödtek a törekvések a népnevelés megújítására. A fellendülő lélektani és pedagógiai irányzatok nyomán született meg e mű is. Szerzője az otthoni nevelés segédeszközének szánta, fontos alapismereteket közöl rövid, érdekes olvasmányokban. Díszesen aranyozott gerincű, korabeli félvászon-kötésben.

Contemporary half cloth. Spine richly gilt.

Szüry: 1005.; Drescher: 90.

30 000,-

Erotika**56. DANAE**

Székely Alex eredeti rajza. Az erotikus kép előterében a mitológiai nőalak egy kereveten fekszik, mellette egy szolgáló áll. A bal felső sarokban Zeus alakja látható, felhőkön állva, merev hímtaggal, amelyből a mondabeli megtermékenyítő aranyeső hullik Danae ölébe. A jobb alsó sarokban a művész szignójával és dátummal (1955).

Mérete: 360 x 215 mm.

Erotic drawing by Alex Székely.

30 000,-

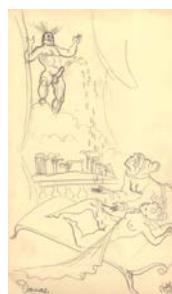
57. INTERMEZZO IM WUNDERWALD

Székely Alex eredeti, színes akvarellje. Az erotikus rajzon fák láthatók női alakban. Az első előtt turbános – a két kezével összetekert varázsszőnyeget tartó – férfi térdel. A háttérben dombon fekvő város áll hagymakupolás épületekkel és minarettel. A jobb alsó sarokban a művész szignójával és dátummal (1956).

Mérete: 300 x 220 (320 x 240) mm.

Coloured erotic drawing by Alex Székely.

40 000,-

1848-1849

58. BÁTORI SCHULCZ BÓDOG 48-AS HONVÉDEZREDES ÁLLÓALAKOS KÉPE.

A felvétel Beszédes Sándor esztergomi műtermében készült, 1870-80 körül. A hátoldalon ajánlással: „honfiai 's baráti üdvözlettel Bátorai Schulcz Bódog.”

Mérete: 165 x 110 mm.

Foltos példány.

Photo of Bódog Bátorai Schulcz, Colonel.

20 000,-

59. A' MAGYAR NEMZET FÜGGETLENSÉGI NYILATKOZATA

Kecskeméten, 1849. ny.n.

1848-49 egyik legfontosabb dokumentuma. A Ferenc József által 1849. március 4-én kibocsátott olmtüzi (ún. oktrojált) alkotmányra született válaszként. Kossuth április 12-én a Honvédelmi Bizottmány elé terjesztette, de nem talált támogatásra. A következő napon az országgyűlés zárt ülésén a képviselőket sem nyerte meg az ügynek. Április 14-én nyílt ülést tartottak – egy román képviselő javaslatára a Nagytemplomban –, ahol Kossuth előterjesztette a függetlenség kimondásáról és a Habsburg-ház trónfosztásáról szóló határozatot. A lelkes tömeg hatására közfelkiáltással fogadták el a javaslatot és Kossuth-ot kormányzóvá választották. 19-én adták ki a végleges szöveget nyomtatásban. A felsőház nevében báró Perényi Zsigmond alelnök, a képviselőház elnöke, Almásy Pál, valamint Szacsvey Imre jegyző írták alá.

2 levél, 4 nyomtatott oldal. Kelt: Debrecen, 1849. IV. 19.

Hajtogatva.

Declaration of Hungarian independence from 1849.

80 000,-

60. A' MAGYAR NEMZETI ŐRSEREGNEK KÖTELEZŐ SZABÁLYAI. KIADJA AZ ORSZÁGOS NEMZETŐRSEREGI TANÁCS. (I. FÜZET. A' NEMZETI ŐRSEREG' KÖTELESSÉGEI ÉS SZOLGÁLAT-SZABÁLYAI.)

Pesten, 1848. Landerer & Heckenast. 72p.

Összesen öt füzet jelent meg.

Restaurált, korabeli papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Restored contemporary paper. Uncut.

20 000,-

61. FÁY ANDRÁS:

Buza-virágok és kalászkok. I-II. kötet [egybekötve].

Pesten, 1853. Beimel-Kozma ny. (4)+266+(4)+337p. Első kiadás.

A borító belső oldalán ajánlással: „T. Zádor Lilla Asszonyinak, szíves tisztelete jeléül a' Szerző”.

Aranyozott gerincű, korabeli félvásznon-kötésben. Az első kötet eredeti borítója bekötve.

Inscribed by the author. Contemporary half cloth. Original cover bound inside.

Szűry: 1303.

150 000,-

Fotóművészet

62. HEVESY IVÁN TÍZ EREDETI FELVÉTELE AZ ORSZÁGHÁZRÓL ÉS A KOSSUTH TÉRRŐL.

Vintázs zselatinos ezüst nagyítások az 1930-as évek közepéről, jelentős részük hátoldalán Hevesy Iván gumi bélyegzőjének lenyomata vagy a szerző autográf ceruzás aláírása.

Hevesy Iván a magyar avantgarde művészet jelentős alakja, a hazai és az európai képzőművészeti modernizmus egyik legavatottabb hazai szakértője, kiváló film- és fotókritikus, fotótechnikai és fotóesztétikai szakmunkák szerzője és igen jelentős fotográfus. A Bauhaus esztétikai elveit és az új tárgyiasság képnyelvi eszközeit alkalmazó, tudatosan komponált felvételei a magyar fotóművészeti avantgarde legjobbjai közé tartoznak, egyidejűek, sőt olykor megelőzik Moholy-Nagy vagy Kassák Munka-Körének hasonló fotóit.

Az itt szereplő sorozat nyolc felvétele az Országházról készült, egy-egy fotó pedig eredeti formájában örökíti meg gróf Andrássy Gyula lovassobrát, illetve a Kossuth-szoborcsoport részletét.

Méretük: 180 x 240 mm.

10 photographs of the Hungarian Parliament by Iván Hevesy.

1 500 000,-

63. KÁLMÁN KATA BARTÓK BÉLÁT ÁBRÁZOLÓ PORTRÉFOTÓJA.

Vintázs zselatinos ezüst nagyítás 1936-ból, a hátoldalon Kálmán Kata autográf aláírásával és lakcímével.

Kálmán Kata a magyar szociofotográfia és a portréfényképezés kiemelkedő alkotója. Az 1930-as években parasztokról, munkásokról és életmódjukról készített felvételeket, melyeket 1937-ben Tiborc címmel gyűjtött albumba. A világ legjelentősebb fotókönyveit felsorakoztató Martin Parr és Gerry Badger a The Photobook című munkájába Kálmán Kata ebben a korszakban készült felvételeit tartalmazó könyvét válogatta be, a gyűjteményben szereplő két kivételes magyar alkotó egyikeként.

Bartók Béláról készített felvételei ritka, spontán fotográfiák a nehezen megközelíthető zeneszerzőről.

Mérete: 180 x 240mm.

Rare, spontaneous photo of Béla Bartók, composer taken by Kata Kálmán.

250 000,-

64. KÁLMÁN KATA:

Tiborc. -- fényképei. Móricz Zsigmond és Boldizsár Iván írása.

(Bp., 1937.) Cserépfalvi. 49p. Lapszámozáson belül 12 táblával. (Szolgálat és Írás Munkatársaság könyvei 3.)

A magyar szociofotó egyik legjelentősebb albuma. (Lásd előző tételünket.) Készítője, Hevesy Iván felesége, a műfaj emblemikus képviselője volt. 1955-ben – nyilván a Párt elvárására – Tiborc új arcai címmel elkészítette a mű folytatását is. Kiadói vászonkötésben.

The most important work of the Hungarian sociological photography. Original cloth.

150 000,-

65. PÉCSI JÓZSEF ÁLTAL KÉSZÍTETT AKTFOTÓ.

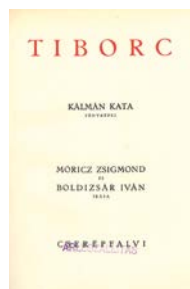
A hátoldalon a művész műtermi bélyegzőjével. Az ismeretlen nő ülő helyzetben látható a képen, felhúzott bal lábbal. A derekán virágokkal díszített övvel.

Mérete: 275 x 210 mm.

A bal felső sarok megtört, a jobb alsón pedig kis hiánnyal.

Female nude. Photo by József Pécsi. Slightly damaged.

60 000,-

66. PÉCSI JÓZSEF ÁLTAL KÉSZÍTETT AKTFOTÓ.

A hátoldalon a művész műtermi bélyegzőjével. Az ismeretlen nő majdnem teljesen háttal áll a képen, lábujjhegyen.

Mérete: 290 x 220 mm.

A széleken kis beszakadásokkal.

Female nude. Photo by József Pécsi. Slightly damaged.

60 000,-

67. PÉCSI JÓZSEF ÁLTAL KÉSZÍTETT AKTFOTÓ.

A hátoldalon a művész műtermi bélyegzőjével. Alatta kézírással „Iffa Helba Táncosnő” olvasható. A képen a hölgy táncmozdulat közben látható, testét a derekától a combjáig toll takarja.

Mérete: 225 x 160 mm.

Iffa Helba, dancer. Nude photo by József Pécsi.

200 000,-

68. PERLROTT CSABA VILMOS MŰVÉSZETE. BORNEMISSZA GÉZA ELŐSZAVÁVAL.

Bp., (1929.) Dante. 1 színes t. + 15p. + 32t.

Perlrott Csaba a magyar avantgarde mozgalom egyik első befolyásos művésze, a magyar Vadak irányzat izgalmas indulásának is részese volt. A könyv szerzője kortársa, művészi pályájuk folyamatosan keresztezte egymást. Ez az első róla szóló könyv. A bevezetőt Kassák Lajos írta. A mű két változatban jelent meg, ez a – vastag papírra nyomtatott – variáns tudomásunk szerint még nem szerepelt árverésen.

Példányunkat különlegessé teszi, hogy az előzéklap után a festőt ábrázoló, korabeli zselatinos ezüst nagyítású fotó szerepel benne. A felvételt Rónai Dénes fotográfus készítette, aki a piktorializmus (más néven fotoszecesszió) jeles magyar képviselője volt.

Aranyozott, kiadói vászonkötésben. Az eredeti borító bekötve.

Gilt original cloth. Original cover bound inside. Photo of Csaba Perlot, painter – taken by Dénes Rónai – attached.

150 000,-

69. PHOTO. EGYETEMES FOTOMŰVÉSZETI FOLYÓIRAT. I. ÉVFOLYAM. 1-10. SZÁM. – II. ÉVFOLYAM. 1-2.; 4. SZÁM [EGYBEKÖTVE].

A Wanaus József által szerkesztett folyóiratnak további két (egy dupla) száma jelent meg.

A kötet végébe kötve a Photographic Dealer című lap két száma.

Modern félvászon-kötésben. Az eredeti, színes borítók bekötve.

Modern half cloth. Original covers bound inside.

40 000,-

*Ifjúságunk kedvencei***70. FEKETE ISTVÁN:**

Tuskevár. Regény.

Bp., 1957. Móra. 345+(3)p. Szecsó Tamás rajzaival. Első kiadás.

Kiadói félvászon-kötésben, eredeti, javított védőborítóval.

Original half cloth with dust jacket.

10 000,-

71. GÁRDONYI GÉZA:

Egri csillagok. (Bornemissza Gergely élete). Regény öt részben. I-II. kötet.
Bp., (1901.) Légrády Testvérek. (2)+392p.; (2)+354+(1)p. Első kiadás.
Aranyozott gerincű, korabeli vászonkötésben. Az első kötet több levele javítva.
Contemporary cloth, spine gilt. Some leaves restored.
Poss.: A Dessewffy család egy tagjának (talán Ida?) tulajdonosi bejegyzésével.

40 000,-

72. JÓKAI MÓR:

A kőszivü ember fiai. Regény, öt [hat] kötetben. I-VI [három kötetben].
Pest, 1869. Athenaeum. 162+(1)+169+(2)p.; 162+(1)+148+(1)p.; 192+142+(2)p. Első kiadás.
Aranyozott gerincű, korabeli félvászon-kötésben. A második kötet utolsó néhány lapja javítva, kis szöveghiánnyal.
Contemporary half cloth, spine gilt. Some leaves restored.
Szüry: 2133.

30 000,-

73. MOLNÁR FERENC:

A Pál-utcai fiúk. Regény kis diákok számára.
Bp., 1907. Franklin-Társulat. 242p.+8t. Lapszámozáson belül egészoldalas és szövegekzi rajzokkal. Első kiadás.
Kopott aranyozású, rajzos, (zöld) kiadói vászonkötésben.
Slightly worn, illustrated original cloth.

40 000,-

74. JÓSIKA MIKLÓS:

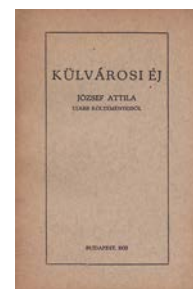
Irány
Kolozvártt, 1835. (Ev. Ref. Koll.) 1t. (díszcímlap)+(8)+246p. Első kiadás.
A szerző az erdélyi reformmozgalom egyik jeles képviselője, számos politikai röpirat szerzője. Ezek egyike a fenti mű. Regényírói pályafutása csak az egy évvel később napvilágot látott Abafi című kötettel kezdődött.
Javított gerincű, kiadói papírkötésben.
Original hardpaper. Spine restored.
Szüry: 2271.

20 000,-

75. JÓZSEF ATTILA:

Külvárosi éj. -- újabb költeményeiből.
Bp., 1932. Szerző. 32p. Első kiadás.
Javított, kiadói papírborítóban. Felvágatlan példány.
Restored original paper. Uncut.

30 000,-

76. JÓZSEF ATTILA:

Nagyon fáj. -- versei.

Bp., 1936.) Cserépfalvi. 95 + (5)p. Első kiadás.

Későbbi félvászon-kötésben. Az eredeti borító bekötve.

Later half cloth. Original cover bound inside.

Poss.: Vujicsics Sztoján gyűjteményi bélyegzőjével.

30 000,-

77. JÓZSEF ATTILA:

Nincsen apám se anyám. Versek.

Bp., 1929. Génus. (2)+61+(2)p. Első kiadás. Számozott (503./51-1000) példány.

Restaurált, kiadói papírborítóban.

Restored original paper.

30 000,-

78. JÓZSEF ATTILA:

Nincsen apám se anyám. Versek.

Bp., 1929. Génus. (2)+61+(2)p. Első kiadás. Számozott (510./51-1000) példány.

A kolofon alatt ajánló sorokkal: „Weiner Szerénnek szeretettel ezt a többé-kevésbe zavarosat! József Attila”.

A dedikáció címettje eddig ismeretlen, nem szerepel a szakirodalomban.

Restaurált, kiadói papírborítóban.

Inscribed by the author. Restored original paper.

400 000,-

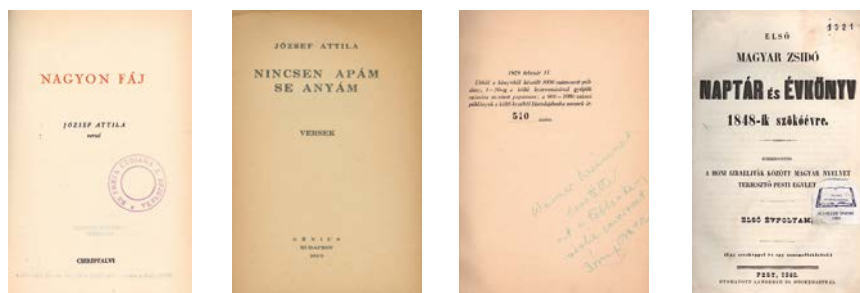
*Judaica***79. ELSŐ MAGYAR ZSIDÓ NAPTÁR ÉS ÉVKÖNYV 1848-IK SZÖKŐÉVRE. KÖZREBOCSÁTJA A HONI IZRAELITÁK KÖZÖTT MAGYAR NYELVET TERJESZTŐ PESTI EGYLET. ELSŐ ÉVFOLYAM.**

Pest, 1846. Landerer és Heckenast ny. 1t. +(8)+VI [recte IV]+5-266p. +2t. Egy levél (137-138p.) másolattal pótolva.

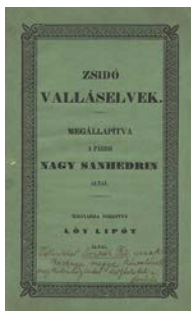
Javított gerincű, korabeli félbőr-kötésben.

Contemporary half leather. Spine restored.

40 000,-

76., 77., 78., 79. tétel

80. (LÖW) LÖV LIPÓT:

Zsidó valláselvek. Megállapítva a párisi Nagy Sanhedrin által, mely 1807-ik évi februárban Párisban tartatott. Franciából magyarra fordítva s jegyzetekkel felvilágosítva --, pápai főrabbi által.

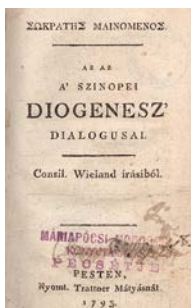
Pápán, 1848. Ref. Főiskola betűivel. 44p.

Az első borítón a rabbi ajánló soraival: „Tekintetes Somsich Pál urnak Baranya megye követének megkülönböztettet tisztelettel a fordító”. Rendkívül ritka mű.

Kiadói papírborítóban.

Inscribed by the translator. Original paper.

80 000,-

81. (KAZINCZY FERENC FORD.):

Sokratés Mainomenos az az a' szinopei Diogenesz dialogusai. Consil. Wieland írásaiból.

Pesten, 1793. Trattner Mátyás. 1t. (rézmetszetű címkép)+ XII+297p.

Első kiadás. Az 1790-es évek elején a jakobinus mozgalommal is kapcsolatba kerülő Kazinczyt egyre radikálisabb társadalomkritikája indította Christoph Martin Wieland művének fordítására. A bécsi cenzúra először elutasította, majd később engedélyezte a kiadását, de a Helytartótanács a megjelent művet társadalom elleni izgatás címén elkoboztatta.

Javított gerincű, korabeli félbőr-kötésben. A címlapon régi bélyegzővel.

Restored contemporary half leather.

40 000,-

82. GROSSE AUSSTELLUNG DER UNGARISCHEN KÜNSTLERVEREINIGUNG „KÉVE” BUDAPEST. BRAKLS KUNSTHAUS BEETHOVENPLATZ.

Az egyesület müncheni kiállításának lithographált plakátja. Stílusjegyeiből ítélve talán Lohweg Ernesztin műve.

Mérete: 460 x 310 mm.

Hozzá:

Kollektiv-Ausstellung der ungarischen Künstler-Vereinigung KÉVE in Brakls Kunsthaus München (München, 1914. Franz X. Seitz ny.) 30+(2)p.

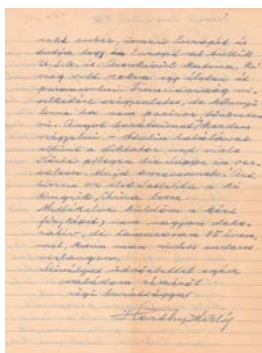
Franz Josef Brakl érdekes figurája volt a XIX. század végi, XX. század eleji osztrák és német művészeti életnek. Híres operaénekesből lett kora új irányzatainak műgyűjtője és -kereskedője. A Brakls Kunsthaus, Bécsben és Münchenben is működött, első kiállítását Franc Marc műveiből szervezte. A tulajdonos később Oskar Kokoschkával, Arnold Böcklinnel és Gustave Klimttel is szoros barátságba került. Darabunk a Kéve csoport (Magyar Képzőművészek és Iparművészek Egyesülete) első külföldi kiállításának katalógusa, tudomásunk szerint (a plakáthoz hasonlóan) soha nem szerepelt árverésen.

Enyhén foltos, kiadási papírborítóban.

Lithographed poster of the Hungarian artist association Kéve, with exhibition catalogue. Slightly stained, original paper.

150 000,-

Kéziratok

83. HORTHY MIKLÓS (1868-1957) VOLT KORMÁNYZÓ AUTOGRÁF LEVELE ZALAY-SCHOLTZ ANDRÁSNAK CÍMEZVE, „KEDVES SCHOLTZ!” MEGSZÓLÍTÁSSAL.

A címzett az I. világháború idején a Helgoland cirkálón szolgálva részt vett a harmadik otrantói csatában, amelyben a Monarchia flottáját Horthy vezette a Novara fedélzetén. Később a kormányzó szárnysegédje lett. Az emigráció idején is szoros kapcsolatban maradhattak, erre utal a tegező hangnem is.

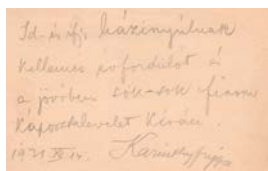
A levél elején Horthy fiáról, Miklósról ír. Közli, hogy nem mennek jól a Rióban élő „Nicky” dolgai. Egyrészt az egészségi állapota sincs rendben, másrészt az üzleti dolgai is rosszul alakulnak (a következő évben vissza is költözött Európába). A címzett rossz anyagi helyzetére is utal, majd egy érdekes megjegyzést tesz: „Hiába zsidónak való az üzlet!”. Megemlíti menyét, „Ily”-t is. Ez után következik a levél legérdekesebb része, amelyben világpolitikai eseményekről fejt ki véleményét. Örül Eisenhower megválasztásának (1953. I. 20.), ír az angolok és franciák

viselkedéséről, majd a Sztálin halála nyomán kialakult helyzetet elemzi.

2 beírt oldal. Kelt: Estoril, (1953.) III. 9.

Miklós Horthy, former Hungarian Governor. Autograph letter.

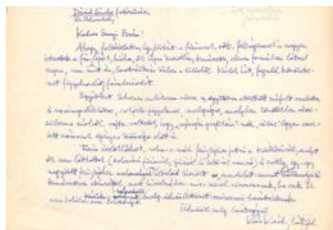
600 000,-

84. KARINTHY FRIGYES (1887-1938) ÍRÓ AUTOGRÁF KÖSZÖNTŐ SORAI EGY NOTESZLAPON: „Id. és ifj. házinyúlnak kellemes évfordulót és a jövőben sok-sok finom káposztalevelet kíván Karinthy Frigyes 1931. XI. 14.” A levél címzettjeit nem sikerült azonosítani.

Frigyes Karinthy, writer. Autograph letter.

30 000,-

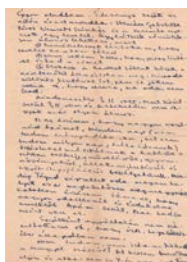
85. KÓS KÁROLY (1883-1977) ÉPÍTÉSZ, ÍRÓ, GRAFIKUS SAJÁT KEZŰ LEVELE DÁVID SÁNDOR FOTÓMŰVÉSZNEK, „KEDVES SANYI ÖCSÉM!” MEGSZÓLÍTÁSSAL.

A levélben köszönetet mond a róla készült portréért – amely nagyon tetszett családjának – valamint „kedvesen” emlékezik vissza néprajzi grafikáinak székelyudvarhelyi kiállítására és az ottani fogadtatásra. Végül Géza és Zoltán fiai számára szeretne néhány fényképet kérni a kiállításon készült „mozdulat sorozatból”. „Kós Károly bátyád” aláírással, keltezés nélkül.

1 beírt oldal.

Károly Kós, writer, architect. Autograph letter.

50 000,-

86. LÁZÁR ERVIN (1936-2006) ÍRÓ, MESEÍRÓ SAJÁT KEZŰ LEVELE KÉSŐBBI ELSŐ FELESÉGÉHEZ, STIMÁCZ GABRIELLÁHOZ.

Lázár Ervin az 50-60-as évek fordulóján Pécsen élt, az egyetem mellett az Esti Pécsi Naplónál dolgozott. Itt ismerte meg Stimáczi Gabriellát, aki ekkoriban kezdte balett-táncosi pályafutását az 1960-ban alakult Pécsi Balett-nél. A pécsi évek közben egy hosszabb időszakot szüleinél töltött Tüsképusztán, innen írta levelét leendő felségének.

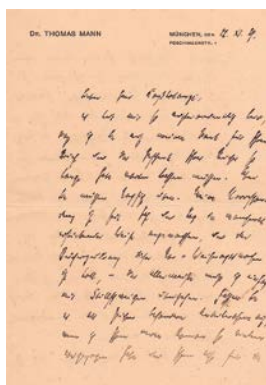
A bensőséges hangú levélben a szülői házban töltött időről, a vidéki mindennapokról ír. Megemlíti éppen készül, majd 1964-ben megjelenő első meseregényét: „Ugyanis előszedtem mégis az írógépet... És írok. Írom a »Kis fiú és az oroszlánok«-at. Anyám neheztem, mert nem engedtem neki elolvasni.

Ugyanis semmit sem engedek elolvasni senkinek. Ez érthető. Vagy nem érthető, de akkor is”. A levélhez mellékel egy korábbi Pécsi Naplóból kitépelt, személyes feljegyzéseket és saját kezű rajzokat tartalmazó újságpapír-töredéket is.

4 beírt oldal. A kézzel címzett levélboríték mellékelve. Kelt: Tüsképuszta, 1961. ? 20.

Ervin Lázár, writer. Autograph letter.

80 000,-

87. MANN, THOMAS (1875-1955) ÍRÓ AUTOGRÁF, NÉMET NYELVŰ LEVELE KOSZTOLÁNYI DEZSŐNEK, „LIEBER HERR KOSZTOLÁNYI” MEGSZÓLÍTÁSSAL.

A levél elején mentegetőzik, hogy olyan sokáig nem köszönte meg a címzett által küldött levelet és könyvet. Mentségül a karácsonyi időszak óriási könyvkínálatára és kiterjedt levelezésére hivatkozik. Ezt követően lelkesen méltatja a küldött új regényt: „Minden bizonnyal ez az Ön legszerethetőbb, leggyengédebb és legvidámabb műve, minden komolysága ellenére, amellyel megragadja mindazt, ami Emberi”. A kötet feltehetően az Édes Anna lehet, amely magyarul 1926-ban jelent meg, de német fordítása csak 1929-ben látott napvilágot. Megemlíti készülő bibliai témájú regényét – a József és testvéreit – amellyel nehezen halad, de az egyetemen már felolvasott belőle részleteket, nagy sikert aratva. A következő napokban előadókörútra indul a Rajna mentén. Kifejezi abbéli reményét, hogy ha végez a regénnyel, talán találkozhatnak a közeljövőben Budapesten.

Thomas Mann és Kosztolányi már a német író első magyarországi látogatásakor, 1913-ban megismerkedtek, amelyből azután tartós barátság és kiterjedt levelezés született. A levél tudomásunk szerint publikálatlan. 3 beírt oldal. Kézrel címzett levélboríték mellékelve. Kelt: München, 1929. XI. 22.

Thomas Mann, writer. Autograph letter in German to Dezső Kosztolányi. Three pages.

1 600 000,-

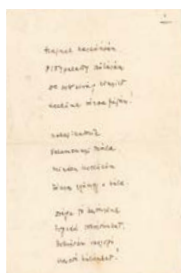
88. METTERNICH, KLEMENS LOTHAR WENZEL HERCEG (1773-1859), OSZTRÁK KANCELLÁR SAJÁT KEZŰ, NÉMET NYELVŰ LEVELE APPONYI GYÖRGY ALKANCELLÁRNAK.

A levélhez minden bizonnyal Zay Károly valamely munkájának egy példányát csatolták. Metternich a küldött írás méltatását, majd annak visszaküldését kéri Apponyitól. Apponyi György 1840 és 1846. IV. 5. között töltötte be az alkancellári tisztséget. Zay Károly szabadelvű politikusnak ebben az időszakban folyóirat cikkei mellett egy nagyobb lélegzetű munkája, a Das Buch gehört dem Vaterlande című is megjelent 1845-ben, névtelenül, Lipcsében.

1 beírt oldal. Keltezés nélkül.

Prince Klemens Lothar Wenzel Metternich, Chancellor of Austria. Autograph letter in German.

80 000,-

89. MÓRA FERENC (1879-1934) ÍRÓ CÍM NÉLKÜLI, KIADATLAN ALKALMI VERSÉNEK AUTOGRÁF KÉZIRATA.

Az alkalmi vers három éve már szerepelt egy árverésen. Az ott leírtak szerint Móra a verset 1915-ben írta a hódmezővásárhelyi zsidó elemi iskola egyik első osztályt végzett tanulója számára, aki ezzel búcsúztatta az évzárón Horowitz Jakab tanítót. Egy évvel korábban ugyanitt már felbukkant egy hasonló vers, amelynek hat szakaszából három megegyezik az ittenivel. A katalógusban a leírás szövege ott is ugyanez. Ezek szerint a kislány két változatot kaphatott Mórától. Hogy miért, az rejtély maradt. 2 beírt oldal.

Ferenc Móra, writer. Autograph poem.

80 000,-

90. A NYUGAT TÖBB SZERZŐJE ÉS A FOLYÓIRATHOZ KÖTŐDŐ MŰVÉSEK: S. GERVAY ERZSI, ÓDRY ÁRPÁD, SCHÖPFLIN ALADÁR, BABITS MIHÁLY, MOLNÁR ANTAL, ILLETVE DR. HERZFELD MIKSA ÉS EGY ÁLTALUNK NEM AZONOSÍTHATÓ SZEMÉLY ALÁÍRÁSA EGY KÉPESLAPON.

Hertzfeld Miksa 1918. április 18-án rendezett irodalmi estet a pozsonyi vármegyeháza nagytermében, amelyre meghívta a Nyugat néhány kiválóságát. Innen küldték üdvözlőtüket egy nagytapolcsányi „ürleánynak”.

1 levél. Kelt: Pozsony, 1918. IV. (18.)

Autograph signed postcard by Hungarian authors of the Nyugat.

30 000,-

91. STEINDL IMRE (1839-1902) ÉPÍTÉS, AZ ORSZÁGHÁZ TERVEZŐJE, A MŰEGYETEM TANÁRA ÁLTAL ALÁÍRT DOKUMENTUM.

Az irat az „Összeállítás a magy. kir. József műegyetem számára szükséges helyiségeknek” címet viseli. Steindl Imre mellett aláírta Schnédár János, a Középtéztani Tanszék vezetője is.

Steindl 1870. október 1-jén kapta meg rendes tanári kinevezését a József politechnikumba. Ezt az állást egészen haláláig betöltötte. Intézményének Múzeum körüli épületét is ő tervezte, minden bizonnyal az erre meghirdetett pályázat előkészítése során készült ez az irat. Munkásságának betetőzése az

Országház tervezése volt. Egész életműve ennek irányában haladt, építészeti álmai váltak valóra a hatalmas neogótikus épülettel. 4 beírt oldal. Kelt: Buda, 1871. IV. 4.

Imre Steindl, architect. Autograph signed document.

150 000,-

92. A SZABADELVŰ PÁRT 99 TAGJÁNAK ALÁÍRÁSA EGY HIERONYMI KÁROLY BELÜGYMINISZTER NÉVNAPJA ALKALMÁBÓL KÜLDÖTT, SZERENCSEKÍVÁNOT TARTALMAZÓ LAPON.

Az aláírók között számos jelentős személyiség neve is megtalálható. A teljesség igénye nélkül: Podmaniczky Frigyes, a párt elnöke, Bánffy Dezső képviselőházi elnök, későbbi miniszterelnök, Darányi Ignác, a párt alelnöke, későbbi miniszter, gróf Festetics Andor, későbbi miniszter, gróf Esterházy Kálmán, Csernátony Lajos (1848-49-ben Kossuth titkára volt), Szapáry László, Pulszky Ágost, Beksics Gusztáv, gróf Andrássy Tivadar, a Ház alelnöke, Berzeviczy Albert, későbbi miniszter, majd az MTA elnöke, Chorin Ferenc és végül az utolsó név – talán a szerénység jeleként – Wekerle Sándor miniszterelnöké.

Document from the 19th century, signed by 99 members of the Liberal Party.

80 000,-

93. WEÖRES SÁNDOR (1913-1989) KÖLTŐ, MŰFORDÍTÓ NÉGY AUTOGRÁF VERSFORDÍTÁSÁT TARTALMAZÓ ISKOLAI FÜZET.

Míhai Beniuc román költő négy költeménye (Utak, A lány szeme és keze, Dal a lovaknak, A bolond szán) „A boldogság szarvasa” című kötetben jelent meg először, 1967-ben. A füzet első oldalán „1967. máj. 8.” dátum olvasható. A szövegben számos helyen kihúzásokkal és javításokkal.

13 beírt oldal.

Four autograph translations by Sándor Weöres, poet.

200 000,-

Kossuth Lajos és kora

94. KOSSUTH (LAJOS) – (ALEXANDRE AUGUST) LEDRU ROLLIN – (GIUSEPPE) MAZZINI:

Aux republicains. Appel de --.

(Jersey, 1855. Imprimerie Universelle.) 12p.

A három politikus 1855. szeptember 8-án kiadott, híres kiáltványa, amelyben az Európai Demokratikus Bizottság vezetőiként bejelentik, hogy ütött az európai közös forradalom órája.

Hozzá:

Hugo, Victor: Chatiments

(Jersey, 1852. Imprimerie Universelle.) 15p.

A száműzetésben élő író híres röpirata (Fenyítések), amelyben a Második Császárságot támadja.

Hozzá:

Hugo, Victor: Discours de --. Prononcé le 27 septembre 1854, sur la tombe du citoyen Felix Bony...

(Jersey, 1854. Imprimerie Universelle.) 8p.

Az író gyászbeszéde, amelyet a fiatalon tüdőbajban meghalt – szintén Jersey-i száműzetésben élt – radikális baloldali Bony sírja fölött mondott.

Mindhárom darab gróf Teleki Sándor, 48-as honvédezredes hagyatékából származik. Ezt fia Horánszky Lajos történésznek szóló ajándékozói sorai tanúsítják: „Horánszky Lajos barátomnak, édes atyám – Teleki Sándor ezredes – hagyatékából. Teleki László” (eltérő dátummal, azonos szöveggel).

Felvágtatlan ívek.

Unbound.

60 000,-

95. KOSSUTH LAJOS (1802-1894) POLITIKUS, A HONVÉDELMI BIZOTTMÁNY ELNÖKE AUTOGRÁF LEVELE BEÖTHY ÖDÖN BIHAR MEGYEI FŐISPÁNNAK.

Saját kérésére felmenti őt az erdélyi kormánybiztosi tisztség alól. Kéri, hogy az utódjául kinevezett Csányi Lászlónak adja át a hivatali ügyeket. Kossuth nagyon szoros kapcsolatban volt Beöthy-vel, ez a magyarázata annak, hogy a teljes szöveget ő írta, nem egy írnok.

1 béírt oldal. Kelt: Debrecen, 1849. I. 27.

Lajos Kossuth, politician. Autograph letter.

300 000,-

96. KOSSUTH LAJOS (1802-1894) POLITIKUS, VOLT KORMÁNYZÓ IDŐSKORI ARCKÉPE.

A felvétel G. Ambrosetti torinói műhelyében készült.

Mérete: 165 x 110 mm.

Photograph of Lajos Kossuth, politician.

20 000,-

97. KOSZTOLÁNYI DEZSŐ:

Bölcsőtől a koporsóig

(Bp., 1933.) Nyugat. 189p. Első kiadás.

A szennycímlapon ajánló sorokkal: „Diener E. Ő Nagyságának hódolata és tisztelete jeléül Kosztolányi Dezső 1934. Bp.”

A címzett feltehetően Diener-Dénes József, korábbi államtitkár felesége lehetett (Bíró-Balogh Tamás szíves közlése szerint). Javított gerincű, kiadói papírborítóban.

Inscribed by the author. Restored original paper.

40 000,-

98. KOSZTOLÁNYI DEZSŐ:

Négy fal között. Versek. III. kiadás.

(Békéscsaba, 1920.) Tevan. (2)+61+(2)p. Számozott (22./100), aláírt példány.

Kiadói félvászon-kötésben.

Limited edition, signed by the author. Original half cloth.

15 000,-

99. (KÓVÁRY) KÓVÁRI LÁSZLÓ:

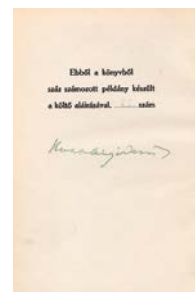
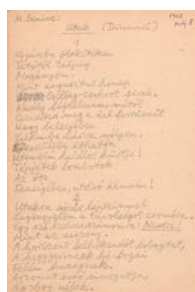
Erdély földje ritkaságai. Kilencz fa-metszvényyel.

Kolozsvártt, 1853. Tilsch János. 264p. Szövegközi fametszetekkel.

Díszesen aranyozott gerincű, korabeli vászonkötésben.

Contemporary cloth. Spine richly gilt.

30 000,-

100. KÖZÉPKORI MAGYAR IRODALMI RITKASÁGOK.

16 műből álló gyűjtemény, amely Temesvári Pelbárt és Laskai Osvát műveinek legfontosabb, legritkább – túlnyomórészt első – kiadásait tartalmazza (köztük 8 ősnymtatványt). Tételünkben olyan ritkaságok találhatóak, mint az 1497-es bázeli Stellarium – amely Borda Lajos katalógusában (Műgyűjtő Magyarok 5.) sem szerepelt –, az Expositio 1504-es első kiadása – amely a háború óta magyarországi árverésen nem bukkant fel – a Rosarium nyelvelmének számítót kötetei – amelyek a legkorábbi nyomtatott magyar szavakat tartalmazzák –, a Biga salutis első és egyetlen kiadása, valamint a Stellarium és a Pomerium augsburgi kiadásai, amelyekben a Pelbárthoz köthető híres fehérvonalas fametszetű illusztrációkat találhatók meg.

A szerzők a Magyarországon a XV-XVI. század fordulóján virágzó obszerváns ferences mozgalom irodalomtörténeti szempontból kiemelkedő jelentőségű alakjai. Általuk foglalta el végérvényesen a helyét a késő középkor kiforrott műveltségét hordozó magyar prédikációs irodalom az európai keresztény köztudatban. Mindketten olyan prédikációmintákat alkottak, amelyek alapján a papok – különböző műveltségű szintű hallgatóság számára is megfelelő – szentbeszédet tudtak összeállítani. Bár latinul írtak, céljuk az volt, hogy beszédek a latin szövegek felhasználásával végül is magyarul hangozzanak el. Munkáik az európai művelődéstörténet talán utolsó olyan időszakában születtek, amikor a nyelvi és kulturális egységnek köszönhetően széles körben elterjedhettek. Mivel a gyakorlatban is jól használhatónak bizonyultak, számos kiadást értek meg egészen a XVI. század közepéig.

Temesvári Pelbárt élete nagy részét a budai, illetve a pesti ferences rendházban töltötte. Életét a teológiai stúdiumoknak, írásnak és prédikálásnak szentelte. Vele ellentétben Laskai Osvát szinte teljes élete során rendelkezett valamilyen magas rendi beosztással. Az augsburgi Johannes Rynmann azért jött Magyarországra, hogy új, közlésre alkalmas kéziratokat vigyen magával haza. Ekkor került kapcsolatba a már kész szöveggel rendelkező szerzetesekkel. Heinrich Gran hagenauai nyomdással együttműködve először Laskai Biga salutis-át jelentette meg, majd azonnal Pelbárt Stellariumát is. Ezután szinte évente jelentek meg Pelbárt és vele párhuzamosan, valamivel ritkábban Laskai művei is. Csupán néhány alkalommal adta ki írásaikat másik műhely.

Pelbárt első munkáját az 1479-81 között pusztító pestisjárvány idején történt csodás gyógyulását megköszönve írta Szűz Mária tiszteletére. Ihletője az Apokalipszis könyvének Mária ábrázolása volt: a csillagkoszorú számszimbolikáját feloldva 12 részre bontva rendezte el beszédmintáit. Az egész keresztény világban virágzó Mária-kultusz hagyományára támaszkodva – de már a reneszánszra jellemző teljességre való törekvéssel – írja le Mária alakját, testi-lelki tisztaságtól ragyogó, üde, fiatal nőnek ábrázolva.

Oktatói tevékenysége segítségével állította össze 1483-1487 között Expositio című zoltármagyarázó munkáját.

Az egyházi év ünnepeire szánt prédikációs gyűjteményének a Pomerium, vagyis Gyümölcsös kert címet adta. Anyagát – a római misekönyv szerkezetét némileg módosítva – három részre osztotta. A Sermones de sanctis a szentekről szóló, a de tempore a vasár- és ünnepnapokra írt, a quadragesimale a nagyböjti időszakra szánt beszédeket tartalmaz.

Élete végén fogott hozzá az Aureum rosarium theologiae című hatalmas, betűrendes dogmatikai enciklopédiájához, amely lényegében Petrus Lombardus Sententiarum libri IV. teológiai alpművének kommentárja. Pelbárt halála miatt a harmadik részt már kedves tanítványa, Laskai Osvát rendezte sajtó alá, a negyedik kötetet pedig teljes egészében ő írta. Kiemelkedő művelődéstörténeti jelentőségét az adja, hogy ez az első magyar szavakat tartalmazó nyomtatvány.

Laskai munkáin csupán annyit tüntetett fel, hogy szerzőjük a pesti ferences rendház lakója, így hosszú időn át az ismertebb testvérhez, Temesvári Pelbárthoz kötötték őket. A Pomeriumhoz hasonlóan a Biga salutis is az egyházi ünnepköröknek megfelelően három részre oszlik. A Gemma fidei című gyűjteményből csak a böjti rész készült el. A rendtársai kérésére írt, tévtanokkal szemben felhasználható 71 beszéd tulajdonképpen a logikus rendben összeállított értekezések sorozata (a 33. a török veszélyre figyelmeztet).

Pelbartus de Temesvár:

1. Stellariu(m) Corone benedictae Marie virginis i(n) laude(m) eius pro singulis prediatio(n)ibus elega(n)tissime coaptatum Hagenau, 1498. V. 2. Henricus Gran, impensis J. Rymmann. (402)p. Az utolsó levél üres. Hiányzik az r4, r5 levél. Vörös iniciálékkal. Borda Lajos véleménye szerint ez volt az első kiadás, a betűtípusai alapján 1497-1499 közé helyezhető bázeli kiadás pedig 1499 második felében jelent meg (vö. Műgyűjtő Magyarok 5. 1.)

Vaknyomással díszített, sérült, korabeli, augsburgi bőrkötésben. A csatok hiányoznak.

GW M30569.; CIH 2558.; RMK III 41.; Borda-Borsa 1.

2. Stellarium Corone benedictae Marie virginis...

(Basel, 1497-99. Jacob Wolff.) (456) p.

A hely és év megjelölése nélkül megjelent kiadványt a British Museum katalógusa Jacob Wolff de Pfortzheim 1497-1499 között készített termékei közé sorolta, ezt a legújabb kutatások is megerősítik. Feltűnő, hogy ez az egyetlen bázeli nyomtatvány Pelbárt kiadványai között. Egyes kutatók véleménye szerint valójában ez hagyta el elsőként a sajtót, és épp ez alapján figyelt fel Rynmann a magyar szerzőre, s kereste fel a pesti ferenceseket. A legritkább Pelbárt-kiadás.

Modern művészi pergamenkötésben, kartontokban.

GW M30564.; CIH 2559.; RMK III 76.; Borda-Borsa 2.

3. Sermones pomerii fratris -- divi ordinis sancti Fra(n)cisci de tempore

Hagenau, 1498. VII. 27. H. Gran, sumpt. J. Rymmann. (764)p. Az első levél másolattal pótolva, az utolsó levél üres. Vörös iniciálékkal díszítve. Első kiadás.

Vaknyomásos, korabeli, restaurált bőrkötésben. Ün. nürnbergi típusú, sárgaréz csatokkal.

GW M30552.; CIH 2556.; RMK III 42., Borda-Borsa 24A.

4. Sermones Quadragesimales Pomerii...

Hagenau, 1499. XI. 10. H. Gran, imp. J. Rymmann. (306)p. Rubrikált, iniciálékkal díszített példány. Első kiadás.

Két megkötő szalaggal ellátott, későbbi pergamen kötésben.

GW M30514.; CIH 2552.; RMK III 50.; Borda-Borsa 24C.

5. *Sermones pomerii fratris -- divi ordinis sancti Fra(n)cisci de tempore*
Hagenau, 1500. II. 22. H. Gran, sumpt. J. Rynmann. (528)p. Az utolsó levél üres, három levélen (H8, K6, K7) kis hiánnyal. A kötet kézzel rubrikált és iniciálékkal díszített. A Pomerium második, de még az ősnymtatványok közé tartozó kiadása. Kopott, sérült gerincű, korabeli, gótikus bőrkötésben. Az elő- és háttáblán apró hiányokkal. Az utolsó füzet kijár a könyvtestből. GW M30557.; CIH 2557.; RMK III 56.; Borda-Borsa 25A.
6. *Stellarium Corone benedicte marie virginis*
Augsburg, 1502. Johannes Otmar, impensis Johannis Schönsperger. (268)p. Az F4 levél üres, az utolsó levél másolattal pótolva. Vörössel rubrikált példány, számos bejegyzéssel. E kiadás a Pomerium részeivel együtt alkot egy kiadói sorozatot (lásd következő két tételünket). Érdekességük, hogy címlapjukat – csupán itt felhasznált – nagyméretű, szép fametszetek díszítik, amelyek az ún. fehervonalas fametszet egyik legkorábbi példái. Ez a fajta magasnyomási mód Svájcban bukkant fel 1500 körül, jellemzője, hogy a rajz negatív és világosan emelkedik ki a sötét háttérből. Itt Szűz Mária, mint a Napbaöltözött Asszony látható, a kép sarkain a négy evangélista szimbólumával. Restaurált, korabeli, vaknyomásos bőrkötésben, a veretek és a csatok pótoltak. VD 16 P 1208.; BNH Cat P 262.; RMK III 103.; Borda-Borsa 6.
7. (*Pomerium de tempore*)
in Augusta Vindelicorum, 1502. J. Otmar, exp. J. Schönsperger. (440)p. Az utolsó levél üres. A címlap, és a mutatók 4 levele hiányzik, az Aestivalis rész mutatóját a kötet végére kötötték. VD 16 P 1181.; BNH Cat P 233.; RMK III 105.; Borda-Borsa 29B.
8. **Hozzákötvé:** *Pomerium Quadragesimale fratris Pelbarti ordinis sancti Francisci*
in Augusta Vindelicorum, 1502. J. Otmar, exp. J. Schönsperger. (188)p. A Quadragesimale szövegének utolsó levelén szöveget nem érintő sérüléssel, javítva. Vörös és kék iniciálékkal. Címlapján a nevezetes fehervonalas fametszettel, amely a szerzőt ábrázolja. XVI. századi, vaknyomásos bőrkötésben, záró csatokkal. VD 16 P 1194.; BNH Cat P 248.; RMK III 106.; Borda-Borsa 29A.
9. *Aureum Rosariu(m) Thewologiae ad Sente(n)ti(arum)...*
Hagenau, 1503. IX. 8. H. Gran, exp. J. Rynmann. (336)p. Első kiadás. VD16 P 1158; BNH Cat P 206.; RMK III 114.; Borda-Borsa 44A.
10. **Hozzákötvé:** *Secu(n)dus Liber Rosarii Theologie aurei...*
Hagenau, 1504. V. 14. H. Gran, imp. J. Rynmann. (500)p. Első kiadás. VD16 P 1159.; BNH Cat P 207.; RMK III 125.; Borda-Borsa 44B.
E kiadvány az első nyomtatott könyv, amelyben magyar szavak – 22 állat- és növény neve – szerepelnek. Korabeli, vaknyomásos, kopott, kissé foltos, fehér bőrkötésben, a csatok maradványaival.
11. *Tertius Liber Rosarii Theologie aurei...*
Hagenau, 1507. VIII. 2. H. Gran, imp. J. Rynmann. (330)p. Kékkel festett iniciálékkal. Első kiadás. VD16 P 1160.; BNH Cat P 208.; RMK III 145.; Borda-Borsa 44C.
12. **Hozzákötvé:** (Oswaldus de Lasko): *Quartus Liber Rosarii Theologie aurei...*
Hagenau, 1508. XII. 2. H. Gran, imp. J. Rynmann. (358)p. Kék és vörös iniciálékkal. Első kiadás. VD16 P 1161.; BNH Cat P 209.; RMK III 151.; Borda-Borsa 44D.
Korabeli, vaknyomásos, kopottas, kissé foltos, fehér bőrkötésben, a csatok maradványaival.
13. *Expositio compendiosa et familiaris: sensus literale(m) et mysticu(m) co(m)plecte(n)s: Libri Psalmor(um)*
Hagenau 1504. V. 31. H. Gran, imp. J. Rynmann. CXXXIX lev. Első kiadás. XVIII. századi nyomtatott papírlapba kötve. VD16 P 1162; BNH Cat P 2013.; RMK III 124.; Borda-Borsa 22.
(Oswaldus de Lasko):
14. *Sermo(n)es domi(ni)cales perutiles a quoda(m) fratre hungaro ordi(ni)s minoru(m) de observantia...* Biga salutis intitulati
Hagenau, 1498. I. 22. H. Gran, imp. J. Rynmann. (872)p. Első kiadás.
Korabeli, vaknyomással díszített, enyhén kopott, augsburgi bőrkötésben, gerince javítva. GW M23202.; CIH 2482.; RMK III 39.; Borda-Borsa 1B.
15. *Sermones de sanctis...* Biga salutis intitulati
Hagenau, 1499. II. 20. H. Gran, imp. J. Rymann. (748)p. Korabeli bejegyzésekkel. Második ősnymtatvány kiadás, első alkalommal 1498 januárjában jelent meg. Korabeli, vaknyomásos, sérült gerincű bőrkötésben. Néhány lap erősen körülvágva. Enyhén foltos példány, a címlap javítva. GW M23219.; CIH 2485.; RMK III 47.; Borda-Borsa 2A.
16. *Quadragesimale Gem(m)a fidei intitulatu(m) tracta(tu)s de sacrosa(n)cta orthodoxa(ue) fide catholica...*
Hagenau, 1507. VI. 6. H. Gran, exp. J. Rynman. (594)p. Az utolsó (üres) levél hiányzik. Egyetlen kiadás. Sérült gerincű, fatáblás, vaknyomásos, korabeli bőrkötésben. A két zárókapocs hiányzik. VD 16 O 1421.; BNH Cat O 241.; RMK III 141.; Borda-Borsa 7.

A unique collection of first editions of two Hungarian Franciscan preachers, Pelbartus de Temeswar and Oswaldus de Lasko. 16 works (7 incunables).

Különleges ajánlások

101. BABITS MIHÁLY:

Írás és olvasás. Tanulmányok.

(Bp., 1938.) Athenaeum. (4)+389+(2)p. Számozott (45./200), aláírt példány. (Babits Mihály összegyűjtött munkái. II.)

A kötet az 1917-ben megjelent Irodalmi problémák bővített, átdolgozott kiadása. A kolofon alatt az író nevelt lányának szóló ajánló soraival: „Legkisebb és legkedvesebb tanítványomnak öreg apukája” (lásd 141. árverésünk 81. tételét).

Aranyozott gerincű, kiadói félbőr-kötésben.

Limited edition. Inscribed and signed by the author. Original half leather.

300 000,-

102. BABITS MIHÁLY:

Keresztülkasul az életemen

Bp., (1939.) Nyugat. 199+(1)p. Első kiadás.

Az előzéklapon ajánlással: „Szerb Antalnak szeretettel Babits Mihály”.

Kiadói vászonkötésben.

Inscribed by the author. Original cloth.

400 000,-

103. FEJTŐ FERENC:

Érzelmes utazás

(Bp., 1937.) Pantheon. 248p. Első kiadás. Székely-Kovács Olga rajzaival.

A szennycímlapon ajánlással: „Márai Sándornak mély tisztelettel Fejtő Ferenc 1936 máj.”

Javított, enyhén foltos, rajzos, kiadói papírborítóban.

Inscribed by the author. Restored original paper.

80 000,-

104. KARINTHY FRIGYES:

Mennyei riport. Regény.

(Bp., 1937.) Nova. 240p. Első kiadás.

A szennycímlapon ajánlással: „dr. Basch Lórántnak szeretettel halálával Karinty”.

Aranyozott, festett, kiadói vászonkötésben.

Inscribed by the author. Illustrated original cloth.

150 000,-

105. KELETI ARTHUR:

A kámzsás festő strófái. Rajzokkal csinosította Gulácsy Lajos.

Bp., 1912. Benkő. 63+(1)p. Első kiadás.

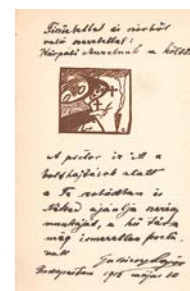
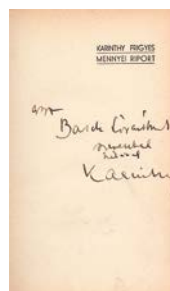
A címlapot követő levélen a művész lírai ajánló soraival: „Tisztelettel és szívből való szeretettel: Kárpáti Aurélnak a költőnek.

A pictor ír itt a bolthajtások alatt a Te szobádban és Néked ajánlja szerény munkáját, a hű társa még ismeretlen poétának Gulácsy Lajos Budapesten 1912 május 20”. A kötet szerző által dedikált darabjai néha felbukkannak ugyan, de a művész személyes hangvételű ajánlása igazi ritkasággá emeli a kötetet.

Modern papírborítóban. A Gulácsy rajzával ékesített, eredeti borítók felragasztva. Körülvágtatlan példány.

First edition, inscribed by the artist. Modern paper. Illustrated original cover mounted. Uncut.

200 000,-

106. KRÚDY GYULA:

Hét bagoly

Bp., 1922. Athenaeum. 222 + (2)p. Első kiadás.

A címlapon ajánló sorokkal: „Lenkey Gusztávnak, régi tisztelettel Krúdy Gyula 1922”. A dedikáció címzettje függetlenségi párti újságíró, országgyűlési tudósító volt. Krúdy egyik írásában meg is említi (Kossuth Ferenc első találkozója Ferenc Józseffel): „Megérkezett Lenkey Gusztáv, a korszak legmegbízhatóbb politikai tudósítója”.

Javított, kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Inscribed by the autor. Restored original paper. Uncut.

150 000,-

107. JENŐ LECHNER. MIT EINER EINLEITUNG VOM KÜNSTLER. – WITH PREFACE BY THE ARTIST.

Genf, 1930. „Meister der Baukunst”. 1t. + XLII + 72 + XVIp. Az arab számmal ellátott levelek két oldalán fényképekkel.

A szennycímlapon ajánlással: „Lyka Károly kedves barátomnak őszinte nagyrabecsülésül 1930 VI. Dr. Lechner Jenő”.

Kiadói vászonkötésben.

Inscribed by the architect. Original cloth.

40 000,-

108. MÁRAI SÁNDOR:

Sirály. Regény.

(Bp., 1943.) Révai. 222 + (2)p. Első kiadás. Kellér Andornak dedikált példány.

Kiadói vászonkötésben.

First edition. Inscribed by the author. Original cloth.

80 000,-

109. RAITH TIVADAR:

Alkonyi szimfónia

Paris (Békéscsaba), 1914. Maxime Ferenczi (Tevan ny.) 25p. + 4t. (Ernst Kempfer és Louis Marion Wachlmeyer festőművészek fametszetei)

Az előzéklapon ajánlással: „Tóth Árpádnak, akit halk szaváért szeretek ismeretlenül, de nagy szeretettel Raith Tivadar Paris, 1914. május 10. 1, Rue de l'École Polytechnique, 1”.

Javított gerincű, kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Inscribed by the author. Original paper. Spine restored. Uncut.

150 000,-

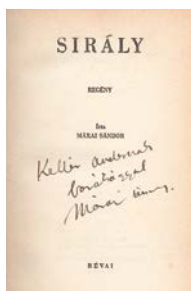
110. SZEGEDI KIS KALENDÁRIUM AZ 1930 ÉVRE

(Szeged, 1929. Városi ny.) (52)p. Az illusztrátor, Buday György által Joó Tibornak dedikált, valamint a kötetben szereplő népdalok gyűjtője, Bálint Sándor által aláírt példány.

Kiadói papírborítóban.

Inscribed copy. Original paper.

10 000,-

111. WEÖRES SÁNDOR:

A kő és az ember. Versek.

(Bp.), 1935. Nyugat. 77+(3)p. Első kiadás.

A címlapon ajánlással: „Keszthelyi Zoltánnak barátsággal Weöres Sándor”.

Enyhén foltos, kiadói papírborítóban.

Inscribed by the author. Slightly stained original paper.

40 000,-

112. LIPPICH ELEK, KORONGHI:

-- költeményei 1880-1902

(Bp.), 1903. „Pallas”. 307+(1)p. Nagy Sándor és Kriesch Aladár részben színes rajzaival és könyvdíszzeivel.

A magyar szecessziós könyvillusztráció egyik legszebb darabja.

Díszesen aranyozott, kiadói vászonkötésben. Felül aranyozott lapszélekkel. Az első kötéstábla felső részén kopással.

Néhány levele enyhén foltos.

Gilt original cloth. Front cover slightly worn. Some leaves slightly stained.

30 000,-

*Magyar avantgarde***113. KASSÁK LAJOS:**

Novelláskönyv. Válogatott novellák. 1911-1919.

Wien, 1921. Bán-Verlag. 123+(5)p. Első kiadás.

Bortnyik Sándor által tervezett, színes, kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Original paper designed by Sándor Bortnyik. Uncut.

60 000,-

114. BORTNYIK SÁNDOR: RAJZ

Bp., é.n. Krausz J. és Társa.

A magyar avantgarde irodalom legfontosabb folyóirata, a Kassák Lajos által szerkesztett MA képeslap-sorozatának darabjai alig bukkannak fel kereskedelmi forgalomban, és a korszakot tárgyaló szakirodalomban is kevés információ lelhető fel róluk. Bortnyik Sándor lapja a 40. sorszámot viseli. A rajz témája több festményén és grafikáján is előkerül.

Postcard designed by Sándor Bortnyik. Published by periodical MA.

40 000,-

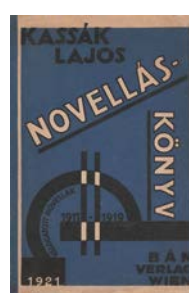
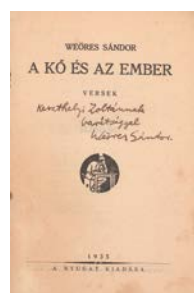
115. CARLO D'CARRA: ANARCHISTA TEMETÉSE

Bp., é.n. Krausz J. és Társa.

Az olasz futurista festő leghíresebb festményét (I funerali dell'anarchico Galli) ábrázoló lap a 34. sorszámot viseli.

Postcard designed by Carlo D'Carra. Published by periodical MA.

36 000,-

A magyar felvilágosodás gyöngyszemei

116. KAZINCZY FERENC (1759-1831) ÍRÓ, KÖLTŐ KÖNYVTÁRÁBÓL SZÁRMAZÓ, SAJÁT KEZŰ BEJEGYZÉSEIVEL ELLÁTOTT KÖTETEK.

Baróti Szabó Dávid két műve, a három részes „Vers-koszorú...”, valamint a „Ki nyertes az hangmérséklésbenn?” tartalmazza a bejegyzéseket. Mindkettő Kassán jelent meg 1786-ban, Landerer Mihály műhelyében. Egységes, korabeli, enyhén sérült, kissé foltos papírkötésben, amely feltehetően szintén Kazinczy műve (a kutatások szerint könyvei egy részét saját kezűleg kötötte be). Ezt támaszthatja alá a gerinceken található autográf címfelirat is.

Az autográf szövegek:

Mindkét darab jegyzetei különlegesek, ám tagadhatatlanul a második kolligátum tartogat több érdekességet. Bizonyítható ugyanis, hogy ez a kötet Kazinczynál volt fogsága idején. A bejegyzések egy része a csak Munkácson használt, általa készített, jellegzetes színű tintával íródott. Ez a tinta – Kazinczy levelezése szerint – „eczetbe áztatott vas rozsdával” készült. A borító belsejére írt (helyenként etimológiai magyarázatokkal és lapszámokkal bővített) újszerű szavak és kifejezések azt mutatják, hogy papír hiányában gondolatait, megjegyzéseit kénytelen volt a nála lévő könyvek üres részeire írni. Még érdekesebb azonban az első borítón található,

– tinta hiányában – karcolással megörökített könyvlista, az egyes tételek mellé illesztett árakkal. A jegyzék keletkezésének oka nem ismert. Kazinczy vagy már megvásárolt könyvekről készített maga számára összegzést, vagy valahol olvasta ezeket a címeket és árakat, és kívánságlistát készített olyan valaki számára, akinek módjában állt megvenni a könyveket. A levelezésből, illetve a Fogságom naplójából is ismert, hogy Kazinczy fogságának bizonyos szakaszaiban szerzett vagy vásárolt könyveket, így végül mintegy 300 darabos könyvtárat sikerült összeállítania. A lista azonosítható darabjai főként kortársnak tekinthető szépirodalmi munkák és néhány alapvető segédkönyv (szótár, enciklopédia). Közülük az egyetlen, pontos megjelenési időponthoz köthető kiadvány, Nitsch ókori földrajzi lexikona. Ez alapján behatárolható a karcolás ideje. A jegyzéknek a kötet megjelenése (1794) után kellett készülnie, de még 1799. június 16 előtt, amikortól már ceruza állt Kazinczy rendelkezésére. A rozsdatintás ráírás pedig Munkácson került rá 1800-1801 között. Ez tehát azt jelenti, hogy a karcolások Munkács, sőt Kufstein előtt keletkeztek; a kötet feltehetőleg Kazinczy fogságának teljes tartama alatt vele volt. Hasonló könyvlistát karcolt az író a hátsó borítóra is, azonban a ráírás miatt csupán néhány szó olvasható ki. A Baróti Szabó verseibe beszúrt feljegyzések tintája – amennyire annak színe alapján megállapítható – nem egyezik a Munkácson kevert házi gyártású íróanyaggal, hanem a Kazinczy által gyakorta használt barnás tintához hasonlít. A gyűjtemény első darabja is érdekes a maga nemében. Az itt olvasható bejegyzések szintén azt mutatják, hogy Kazinczy behatóan foglalkozott Baróti Szabó költeményeivel. A kötetben olvasható versekből ötöt keletkezési évszámmal látott el. Közülük egyet bizonytalanul, kettőt pedig tévesen datált, ami arra enged következtetni, hogy nem a neki elküldött kéziratokból, hanem fejből, vagy más forrást felhasználva jegyzetelt. A hátsó előzéklap verso-ján halvány ceruzás beírások állnak, a kemény borító belső felületén pedig három vershez fűzött megjegyzést, szómagyarázatot, valamint az egyik mű keletkezésével kapcsolatos kis történetet találunk. Ez az utóbbi anekdota 1790-ben átdolgozva megjelent az Orpheusban, a kötetben található bejegyzés tehát még jóval Kazinczy fogsága előtt keletkezett.

A kötetek későbbi sorsa:

Miként az sem tudható, hogy a könyvek mikor és hogyan kerültek Kazinczyhoz, későbbi sorsukat is homály fedi. A két Baróti Szabó-kötet nem szerepel azon könyvek listáján, melyet Kazinczy a fogságban maradó társai számára Munkácson hagyott. Sőt, a második darabról biztosan állítható, hogy nem tartozott ezek könyvek közé. Előzéklapján ugyanis szerepel legfiatalabb fia – az Aradon kivégzett – Lajos neve. Mivel a két kötet gerincének azonos sérüléseiből arra lehet következtetni, hogy tartósan együtt tárolták őket, sorsuk összefonódott, e megállapítás a gyűjtemény egészére igaz. Kazinczy Lajos után azonban nem követhető nyomon a könyvek útja. Annyi bizonyos, hogy a kötetek közgyűjteménybe sosem kerültek.

Kazinczy a fogságban:

Életének e szakaszát Kazinczy a Fogságom naplója című munkájában írta le részletesen. A Martinovics összeesküvésben való részvételének vádjával 1794. december 14-én fogták el Regmecen. Előbb Budára szállították, ahol fővesztésre és teljes vagyonek kobzásra ítélték, három héttel később ezt várfogságra enyhítették. Ezt követően Brunnbe, majd a spielbergi várbörtönbe került. Miként a mostani kötetek is illusztrálják, olykor írószereit is elszedték, így szükségmegoldásokra kényszerült: a már említett rozsdafestéssel (néha vérrel is), valamint az ablak-őnből gyúrt íróeszközzel jegyzetelt. 1796-ban az obroviczi börtönbe, majd Kufsteinba vitték. A francia hadak közeledtével 1800 júniusában Munkácsra szállították. Innen szabadult kegyelemmel, egy évvel később.

Kazinczy Ferenc könyvtára:

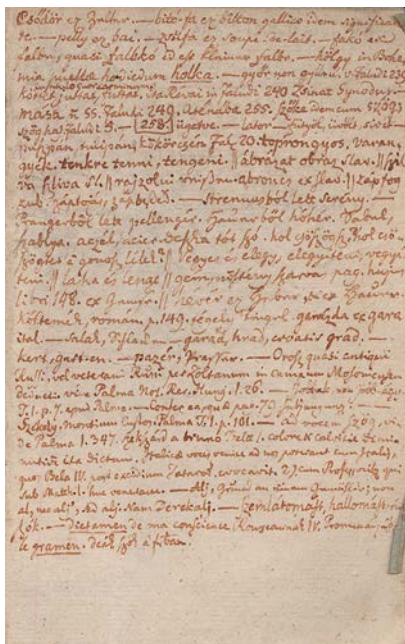
A feltehetően több ezer darabból álló gyűjtemény rekonstrukciója szinte lehetetlen. Kétszer bocsátotta áruba ennek egy részét: 1806-ban a Sárospataki Kollégiumnak 1748 könyvet, 1810-ben pedig Jankovich Miklósnak 765 kötetet adott el. Az előbbiből ma csupán 600 azonosítható Sárospatakon, az utóbbiak később az Országos Széchényi Könyvtárba kerültek. E két eladásról maradt fent könyvlista, azonban a halála után Kazinczy Gábor által megvásárolt hagyatékról kevés adat áll rendelkezésre. A vevő által készített, egyszerűsített címjegyzék bizonyosan nem tartalmazza a teljes anyagot. A hozzá került kötetek csupán possessor-bejegyzéseik alapján azonosíthatóak. Kazinczy Gábor halála után megkezdődött a gyűjtemény vándorlása és szétszóródása. Ebből az állományból ma csak néhány, szintén Sárospatakra került kötetnek van nyoma, a többi sorsa ismeretlen. Amint látható, még a közgyűjteménybe került darabok sem lelhetőek fel teljes egészében, Kazinczy könyveinek földrajzi és tulajdonosi vándorlása katalógus híján pedig szinte követhetetlen. A két kolligátum vizsgálata is azt erősíti meg, hogy a könyvtár bizonyosan több részre szakadt, hacsak teljesen szét nem szóródott. Ma a kutatás ezért inkább Kazinczy kéziratos jegyzeteiből kiindulva próbálja meg az író kézikönyvtárát rekonstruálni.

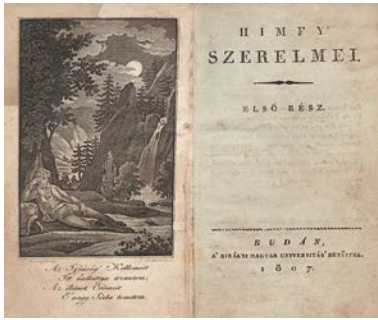
A gyűjtemény jelentősége:

Mindig nagy esemény, ha a Kazinczy-könyvtár újabb, kétségtelenül azonosítható darabjai bukkannak fel. Tételünk kiemelkedő művelődéstörténeti értékét növeli, hogy Kazinczy benne olvasható, saját kezű jegyzetei bepillantást engednek fogsága idejére jellemző írási, olvasási és könyvgyűjtési szokásaiba. Érdekesség, hogy karcolt szövegekről eddig is tudott a kutatás, példát azonban még nem mutatott rá a hagyatéknak. Az pedig, hogy e darabok most az érdeklő gyűjtők számára is hozzáférhetőek, még inkább különleges alkalomnak számít. A kötetek a legutóbbi időkig ismeretlenek voltak a kutatás számára. Tulajdonosuktól Czifra Mariann kapott lehetőséget a különleges gyűjtemény szakszerű feldolgozására, értékelésére és a bejegyzések dokumentálására. Leírásunk nagyrészt az ő tanulmánya alapján készült (Magyar Könyvszemle 2012. 4. 426-440).

Works of Dávid Baróti Szabó with autograph notes by Ferenc Kazinczy.

10 000 000,-

117. BATSÁNYI JÁNOS (1763-1845) AUTOGRÁF JEGYZETEI KISFALUDY SÁNDOR „HIMFY SZERELMEI” CÍMŰ TRILÓGIÁJÁNAK ELSŐ RÉSZÉBEN.

A Himfy szerelmei (A kesergő szerelem, A boldog szerelem, Regék) 1807-es kiadásának első kötete, amely a műnek még nem a ma is ismert, végleges, hanem egy korai szövegváltozatát tartalmazza. A Himfy önmagában is jelentős irodalomtörténeti értékkel bír, ugyanis nem csak számos tartalmi és formai újítást hozott az irodalmi életbe, hanem fogadtatását tekintve is: eladdig ismeretlen sikert tudhatott magáénak a magyar olvasók között. Kötetünk érdekessége – a fentiekén túl –, hogy a könyv egészén Batsányi János jegyzetei vonulnak végig. Kisfaludy ugyanis egy korábbi egyezségük szellemében mindhárom kötetet elküldte Batsányinak véleményezésre, aki a vállalt feladatot maradéktalanul teljesítette is. Valamennyi könyvet ellátta javításával, ám a

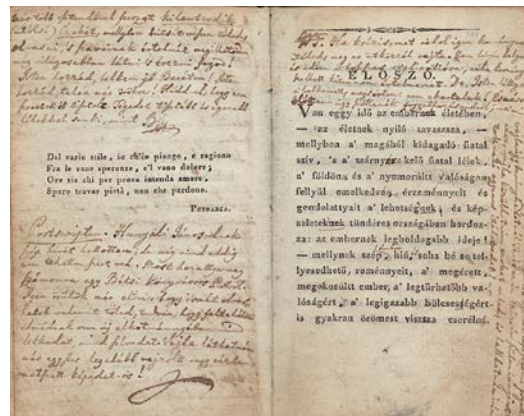
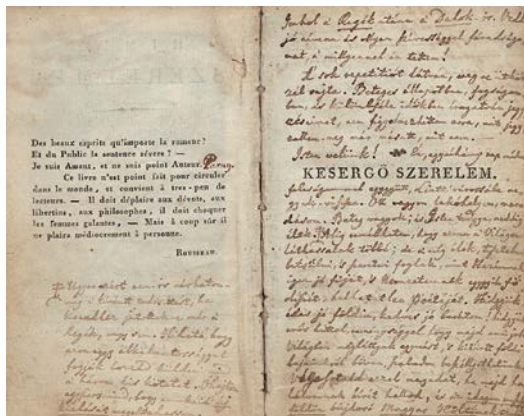
visszaküldött példányokból ez az egyetlen, amely jelenleg fellelhető.

A korrektori munkán túl egy személyes hangvételi levelet is írt a címlapra, még 1816-os linzi száműzetése előtt. Ebben a levélben (amely a két költő közti mély barátságról tanúskodik), beszámol betegségről, valamint elköszön Kisfaludytól, és bizonytalanságának ad hangot, hogy valaha az életben láthatja-e még nemzetének „egygyik fő díszét, halhatatlan poétáját.” A szakmai kérést illetően Batsányi lelkiismeretes lektornak bizonyult: szinte kivétel nélkül mindegyik oldalon találunk valamilyen bejegyzést vagy javítást. A verstani, stilisztikai, helyesírási megjegyzések jelentős részét elfogadta Kisfaludy, a későbbi kiadásokat ezek alapján dolgozta át. A ma ismert, véglegesnek tekintett szövegváltozat létrejöttében tehát hatalmas érdemei vannak Batsányinak; tulajdonképpen társszerzőnek tekinthető. Mindezekén túl több helyen találkozhatunk Batsányi hosszabb elméleti fejtegetéseivel. Ezekben a gondolatfutamokban kora irodalmi diskurzusaihoz kapcsolódik, mint pl. az eredetiség (originalitás) vagy utánzás (imitatio) kérdéséhez. A szűkös hely ellenére Batsányi olykor latin és német szerzőket is idéz érvei alátámasztására.

A kötet nem teljesen ismeretlen az irodalomtörténeti szakma előtt. Horánszky Lajos 1907-es Batsányiról szóló monográfiájában (Bacsányi János és kora) az utolsó fejezetet (Himfy és Bacsányi) teljes egészében a fentebb ismertetett Batsányi-bejegyzéseknek szenteli. Elsőként a keletkezéstörténetüket tárgyalja, idézve a két költő levelezéséből is: „Köszönöm, hogy a Quintiliusságot felvállalnád verseimre nézve; előadandó alkalmatossággal meg is fogom néked azokat mutatni.” (Kisfaludy Batsányinak) A továbbiakban pedig Batsányi minden beírását végigveszi, átiratban közli is. A tanulmány nagy érdeme, hogy nem csak a bejegyzések, javítások leírására szorítkozik, hanem láthatjuk azt is, hogy ezek a későbbiekben miként épültek bele a Kesergő szerelembe. Horánszky lábjegyzetben közli ugyanis, hogy Kisfaludy melyik meglátást fogadta el, és az alapján miként változtatott. Tanulmánya egy kritikai igényű munka, melynek segítségével nyomon követhetjük Kisfaludy művének változását, kialakulását. A kis könyv jelentősége egyszerre tartalmazza a magyar felvilágosodás két kiemelkedő alakjának írásait. Átala betekinthetünk a magyar nyelv és irodalom fejlődésének történetébe, annak egyik legfontosabb szakaszába. Éppen ez, valamint a korábban felvázolt sajátosságok avatják ezt a kötetet a kor pezsgő irodalmi életének páratlan dokumentumává.

Work of Sándor Kisfaludy with autograph notes by János Batsányi.

5 000 000,-

118. MÁTHES, NEP(OMUK) JOANNES:

Veteris arcis Strigoniensis, monumentorum ibidem erutorum, aliarumque antiquitatum lythographicis tabulis ornata descriptio

Strigonii, 1827. Beimel J. 2t. (díszcímlap + a vár látképe a Duna felől) + X + 90p. + XIVt. (12 kihajt.)

A könyvművek Schmid János pesti műhelyében készültek. A szerző a bazilika építésénél érseki biztosként működött.

Javított gerincű, kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Original paper. Uncut. Spine restored.

Gerszi: 199. old.

40 000,-

119. MAUSOLEUM POTENTISSIMORUM AC GLORIOSISSIMORUM REGNI APOSTOLICI REGUM & PRIMORUM MILITANTIS UNGARIAE DUCUM... [KIAD. NÁDASY FERENC.]

Norimbergae, 1664. Mich. & Joh. Fried. Endter. 1t. (rézmetszetű díszcímlap) + (6) + 407 + (7)p. Lapszámozáson belül 59 egészoldalas, rézmetszetű táblával.

A Nádasy Ferenc országbíró saját költségén és ajánlásával megjelent királykép-sorozat az egyik legnevezetesebb magyar illusztrált munka. A hun és magyar vezérektől egészen I. Lipót trónralépéséig követi királyaink történelmét egészalakos rézmetszetű képekkel illusztrálva. Alakjai számos későbbi ábrázolás ihletőivé váltak. A kötetben található királyverseket a jezsuita Lanzmár Ferenc, Nádasy udvari lelkésze írta. A mű alapötlete Ferenczffy Lőrincztől származik, aki a század elején Berger Illést bízta meg egy nagyszabású történelmi munka megírásával (ennek kézírata és az ehhez készült metszetek lemezei is fennmaradtak). A terv – feltehetően pénzühiány miatt – nem valósult meg, a rézlemezek pedig a pozsonyi jezsuitákhoz kerültek. Tőlük szerezte meg Nádasy, majd az azóta eltelt időszak

uralkodóinak képeivel kiegészítve a magyar rendeknek ajánlva jelentette meg a nagyszabású munkát.

Korabeli pergamenkötésben. Az első kötéstáblán foltokkal. A díszcímlap alsó része enyhén foltos, egy levél alsó sarka hiányzik.

Contemporary vellum. Front cover and frontispiece slightly stained.

RMK III 2254.; Apponyi: 863.

300 000,-

Metszet, látkép

120. LUCAS CRANACH (1472-1553) NÉMET FESTŐ, GRAFIKUS ARANYSZÁJÚ SZENT JÁNOS BŰNBÁNATÁT ÁBRÁZOLÓ RÉZMETSZETE.

Lucas Cranach – Dürer mellett – a német reneszánsz festészet egyik legjelentősebb alakja, az ún. dunai iskola egyik elindítója. 1504-ben telepedett le Wittenbergben, ahol haláláig a szász választófejedelmek udvari festőjeként működött. Tevékenyen részt vett a reformáció folyamatában, szoros barátság fűzte Luther Mártonhoz. A protestáns egyházi festészet megteremtőjének tekintik, művei nagy szerepet játszottak az új tanok képi kifejezésében.

A metszeten alul egy kőlapon a művész monogramja és a készítés évszáma (1509) olvasható. A kettő között látható denevérszárnyú kígyó 1508-ban kapott nemesi címeréről származik, melyet gyakran használt munkái jelölésére. A papír vízjele (címerpajzs) a felső rész közepén található.

A késő középkori legenda szerint az ékesszólásáról híres Aranyszájú Szent János – méltatlannak érezvén magát papi hivatására – a pusztába vonult vissza. A remete egy eltévedt hercegnővel

találkozott, akit beengedett éjszakára a barlangjába. Miután a paráznaság bűnébe estek, reggel a szent – hogy bűne titokban maradjon – szakadékba vetette a hercegnőt. Tettének súlyát felismerve Rómába sietett feloldozásért, de nem kapta meg azt. Vezeklésként megfogadta, hogy addig nem emelkedik fel a földről, amíg bűnei bocsánatot nem nyernek, ezért éveken keresztül négykézláb járt. Egy napon – csodával határos módon élve – a hercegnő újra megjelent előtte, János gyermekével a karján. A kisded ekkor kinyilatkoztatta apja bűneinek bocsánatát. A téma kiváló lehetőséget adott a művésznek a gazdag természeti környezet ábrázolására. A történet alapján többek között Albrecht Dürer is készített metszetet.

Erősen körülvágvá. Paszpartuban.

Mérete: 254 x 251 mm.

The Penance of St. John Chrysostom. Copper engraving by Lucas Cranach the Elder, 1509. With a small Coat of Arms watermark. Cropped.

Hollstein, Friedrich Wilhelm Heinrich: Hollstein's German engravings, etchings and woodcuts c.1400-1700 (Amsterdam, 1954) 1.

600 000,-

121. SCENE DER GROSSEN UBERSCHWEMUNG VON PESTH UND OFEN, VOM 13T. BIS 16T. MÄRZ 1838.

A fővárost sújtó árvíz borzalmait bemutató könyv. A cím alatti szöveg szerint a bevétel felét a károsultak megsegítésére szánták. A nagyobb hatás kedvéért az egyébként pontosan ábrázolt városkép előtérben hegynyi méretű jégtáblák között rengeteg csónak, hajó és alak látható. A szenvedés (túl)hangsúlyozása nyilván az adakozókedv növelését szolgálta. A Ludwig Seitle által készített körrajz Joseph Hafner linzi nyomdájából került ki. Mérete: 245 x 380 (305 x 440) mm. Paszpartuban.

View of the flooded Pest and Buda. Lithography.

80 000,-

Mezőgazdaság

122. (BLASKOVITS JÓZSEF):

Schedium de praesenti statu fabricarum, et manufacturarum in Hungaria, atque modo promovendi Rem Sericeam Magno-Varadini, 1793. Ex Officina Eizenbergeriana. 78p.

A szerző a mű születésének idején Arad és Békés vármegyék selyemtenyésztési felügyelője volt. Békéscsabán gyárat is alapított. Ugyanebben az évben, ugyanitt megjelent magyarul is egy hasonló témájú munkája. Korabeli papírborítóban. A címlapon kis javítással.

Contemporary paper. Title page restored.

Poss.: A címlap hátoldalán Kultsár István ajándékozási bélyegzőjével.

20 000,-

123. LÁNGHY ISTVÁN:

Az Értelmes, Gyakorlott, és Gondos Disznótenyésztő Gazda, és Orvos... Sok Értelmes, 's Gyakorlott Gazdáknak és Orvosoknak tapasztalásokkal telyes munkáikból össze szerkesztett... --.

Pesten, (1830.) Fűskúti Landerer ny. 86+(2)p.

Kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Original paper. Uncut.

Poss.: A második levélen Kubucska Béla Natter-Nád Miksának szóló ajándékozó soraival.

30 000,-

124. A' TERMÉSZETI, GAZDASÁGI ÉS MESTERSÉGI ESMÉRETEK' TÁRA, MELLYET... SZERKESZTETTEK, ÉS KIADTAK LÁNGHY ISTVÁN ÉS LENCSES ANTAL. ELSŐ FÉLESZTENDEI FOLYAMAT (MÁSODIK RÉSZ) [EGYBEKÖTVE].

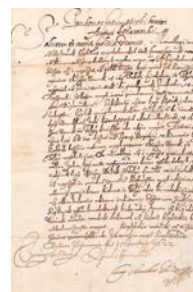
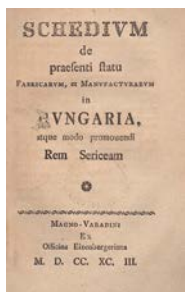
Pesten, 1829. Fűskúti Landerer Lajos ny. 384+(8)p.

25 számot tartalmazó negyedév. A 26 számból álló első résszel lenne teljes, kiadása abbamaradt.

Későbbi félvázon-kötésben.

Later half cloth.

30 000,-

125. MOLNÁR JÁNOS:

--nak Jesus Társasága szerzetes papjának a' régi jeles épületekről kilentz könyvei Nagy-szombatban, 1760. Akadémiai Betökkel. XXVIII+(2)+650+(14)p.+X+1t. (kihajt. rézmetszetek) Az első magyar nyelvű művészettörténeti mű. A jezsuita szerző a nagyszombati akadémia tanáraként nagy hangsúlyt fektetett az anyanyelv ápolására, a korszerű ismeretterjesztésre, különös tekintettel a világi tudományok magyar nyelvű bemutatására. E törekvés első eredménye e munka, amely népszerű építészettörténetet ad a világ kezdetétől a római kor végéig, rézmetszetekkel illusztrálva. Molnár könyve nem csupán építészet-, jóval inkább művelődéstörténeti összefoglalás, amelyben a Biblia és ókori szerzők leírásainak felhasználásával mutatja be a régi, nevezetes építészeti alkotásokat.

Ezen kívül a kor és az illető nép általános kultúrájáról is képet ad: ismerteti a nyelveket és szokásokat is.

Díszesen aranyozott, enyhén kopottas gerincű, korabeli bőrkötésben.

Contemporary leather. Spine richly gilt, slightly worn.

100 000,-

126. MÓTH ENDRE:

Rövid Értekezés a Nemzetiségről. Szerzette --.

Pesten, 1833. K. Beimel József. VIII+(1)+10-55p.+6t.

A szerző ügyvéd volt, a Forray családnál nevelőként működött. E munkájában a nemzeti érzés és öntudat megerősítése mellett száll síkra, ennek egyik fontos eszközeként említve a magyar viselet elterjesztését. A műhöz kapcsolódó – egy kivétellel gyönyörűen színezett – rézmetszetű képeken Klasszy Vencel pesti szabó tervezte díszruhák láthatók.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

40 000,-

Oklevelek

127. A BUDAI KÁPTALAN ÁLTAL KIÁLLÍTOTT LATIN NYELVŰ BIZONYSÁGLEVÉL. Uchko (?) András 20 magyar arany forintért zálogba adta a Nyitra megyei Mikosfalva nevű birtokát minden tartozékával együtt Trepko (?) Jakabnak. A hagyomány szerint az óbudai Szent Péter és Pál prépostságot és a mellé helyezett társaskáptalant Szent István király alapította. Illetékessége az egész országra kiterjedt, 1541-ben pusztult el. 1 pergamenlevél. Kelt: 1496. VI. 21. A káptalan zsinóron függő viaszpecsétjével, amelynek mintegy harmada hiányzik.

Chapter of Buda. Document in Latin with damaged hanging seal.

300 000,-

128. THURZÓ SZANISZLÓ (1576-1625) FŐPOHÁRNOKMESTER, KÉSŐBBI NÁDOR SAJÁT KEZÜLEG ALÁÍRT, MAGYAR NYELVŰ LEVELE NAGYSZOMBAT VÁROSÁHOZ.

Mint az uralkodó követeinek vezetője beszámol a II. Ferdinánd és Bethlen Gábor által, az előző év utolsó napján megkötött nikolsburgi béke tárgyalásairól. Érdekes, hogy Thurzó – mint protestáns főúr – korábban évekig Bethlen pártján állt. Nem sokkal a levél kelte után a soproni országgyűlésen – bár evangélikus volt – nádorrá választották.

1 beírt oldal. A pecsétet és címzést tartalmazó levél hiányzik. Kelt: Nagyszombat, 1622. I. 15.

Szaniszló Thurzó, later Palatine of Hungary. Document in Hungarian, autograph signed.

80 000,-

129. A POZSONYI TAKÁCSCÉH KÉZIRATOS SZABÁLYZATA.

A 32 artikulusból álló szabályzatot 1735. VIII. 6-án állította össze és helyezte el a céhládába a mesterek és legények gyűlése. Kezdőlapját virágos-leveles tollrajz övezi. A kötet végén a céhmesterek megnevezésével és a céh papírfelzetes viaszpecsétjével. 4 beírt levél. A kezdőlap díszbetűinek tintája néhány helyen átmarta a papírt, itt kisebb hiányokkal. A lapok enyhén piszkosak, néhányon kis vízfolttal.

Kopottas, korabeli, aranyozott bőrkötésben. Az előtáblán az osztrák császári, a háttáblán a koronás magyar címer látható.

Rules of the charter of incorporation of Pozsony. Worn contemporary leather.

80 000,-

130. (HABSBURG) MÁRIA TERÉZIA (1717-1780) MAGYAR KIRÁLYNŐ SAJÁT KEZŰ ALÁÍRÁSÁVAL ELLÁTOTT, LATIN NYELVŰ CÍMERESLEVELE.

Az uralkodó Dragits Karakasevitsnek, a moholi sánc egykori hadnagyának, hadi érdemeiért nemességet adományoz. Az irat megnevezi feleségét, Sztoja Mediczkát és fiait is. Az uralkodó neve és címei arannyal írótak, a címerábrázolás kék és arany festékekkel készült.

Pergamenoklevél. Kelt: Bécs, 1751. III. 1. Mária Terézia aláírásával, valamint Nádasdy Lipót kancellár és Koncsek Bernát ellenjegyzésével. Az oklevél írása helyenként enyhén kopott, az uralkodó kézjegye kissé elhalványult.

Hozzá:

A címereslevél kéziratos, modern fordítása. 4 levél.

Hozzá:

Moholi Karakasevich Dragity nemesi címere.

A családi címer nagyméretű, selyemre festett ábrázolása, kartonlapra vonva. Az anyag felső része – a címerábrázolást kis mértékben érintően – sérült, a felirat alatti csíkban hiányzik. Mérete: 640 x 510 mm.

Maria Theresia, Queen of Hungary. Ennobling of the family Karakasevits.

200 000,-

131. A KIRÁLYI JÓZSEF MŰEGYETEM HIERONYMI KÁROLY RÉSZÉRE KIADOTT DÍSZOKLEVELE.

Az egyetem köszönti volt diákját belügyminiszterré választása alkalmából. A szöveg után Dr. Kónig Gyula rektor, Klimm Mihály prorektor, a dékánok, valamint további 557 személy (a teljes tanári kar és a személyzet) aláírásai következnek. Néhány érdekesebb név: Steindl Imre, Pecz Samu, Dr. Alexander Bernát, Cholnoky Jenő, Dr. Entz Géza.

32 beírt oldal. Kelt: Bp., 1892. XI. 27.

Az oklevél barna hasított bőr borítással, sarkain domborított, cizellált, poncolt, ezüstözött réz veretekkel. Középen vésett, ezüstözött réz monogram, a hátsó táblát csúszógombok védik a kopástól. Fekete, vaknyomású léniákkal, az első táblán aranyozott réz monogrammal díszített, bőrborítású fadobozban. Belsejében selyembársony borítás biztosítja az oklevél védelmét. A táblákat belül barna moaré selyem előzők fedi. Darabunk kiemelését natúr selyemszalag teszi lehetővé. Független fatokban.

Honorary degree in richly decorated, gilt 19th century leather. In leather box.

250 000,-

132. SZATMÁRNÉMETI VÁROS ÁLTAL KIADOTT DÍSZPOLGÁRI OKLEVÉL.

Az okiratot Hieronymi Károly belügyminiszter részére állították ki. Az aláírók Böszörményi Károly polgármester és Joó Gábor főjegyző. Aranyozott, festett iniciaisokkal.

2 pergamenlevél. Kelt: Szatmárnémeti, 1894. VII. 9.

Korabeli sertésbőr-kötésben. A kötés élén egyesbélyegzők lenyomata fut körbe, a belső – besüllyesztett – mezőt vaknyomott léniák övezik. Az első tábla közepén a város festett címerképe látható, amelyet aranyozott rézveret keretez. A sarkokon vésett, cizellált és domborított veretek találhatók, melyek fényét zománccal ékesített rézrátétek emelik. A hátsó táblát vaknyomásos léniák keretezik és négy csúszógomb védi a kopástól. A táblákat belül bordó selyemripsz előzők fedi. A kézzel festett pergamenoklevelet kék bársonnyal bélelt, világosbarna, appetált könyvkötővászonnal borított doboz védi. Darabunk kiemelését kék selyemszalag teszi lehetővé. Független aranyozott rézokban.

Document of honorary citizenship in richly decorated, gilt contemporary leather. In leather box.

250 000,-

131., 132. tétel

Orvostörténet

133. ARGENTI DÖME DR.:

Különféle betegségek hasonszenvi gyógyítása. Nemorvosok és kezdő hasonszenvi orvosok használatára.

Pesten, 1847. Trattner és Károlyi ny. 1t. +XXXV+208+(3)p. Első kiadás.

Argenti Döme szülővárosában, Vácon működött. A homeopátia híve, majd egyik magyarországi vezéralakja lett. Számos főúr és főpap mellett Madách Imre és Tompa Mihály is betegei közé tartozott. Műve számos további kiadást is megért.

Kopott aranyozású, korabeli vászonkötésben. A gerinc felső részén apró sérüléssel. A levelek halványan foltosak.

Slightly worn contemporary cloth. Minor defect on spine. Leaves slightly stained.

Győry: 76. old.

30 000,-

134. GYÓGYSZERES ÉRTEKEZÉSEK, MELYEKET A' KIRÁLYI MAGYAR TUDOMÁNYOS MINDENESSÉGBEN TEKINTETES SCHUSTER JÁNOS KIRÁLYI OKTATÓ VEZÉRLÉSE ALATT A' MAGYAR NEVENDÉK GYÓGYSZERESK KISZABOTT KÉSZÍTMÉNYEIK ELŐ ÁLLÍTÁSOKOR KÖZÖNSÉGESENN ELMONDATTAK 1829-DIK ESZTENDŐBEN

Pesten, 1829. Özvegy Patzkó Josepha betűivel. (4)+174p.

A 13, önálló címlappal ellátott értekezést tartalmazó kötet nagyon ritka.

XX. századi bőrkötésben. Szép példány.

20th century leather.

200 000,-

135. HAIENREICH, (JÁNOS LAJOS) J(OANNES) LUDOV(ICUS):

Instructio medico-chyrurgica in usum gremialium ruralium chyrurgorum conscripta cui accedunt recusae altissimae normales dispositiones de revocandis suffocatis, submersis, suspensis &c.

Pestini, 1785. Trattner. (16)+159p.

A szilésiai születésű szerző 1784 és 1790 között a Jászkun Kerület főorvosa volt. A sebészek továbbképzésére szánt munka a Mária Terézia 1769-ben kiadott rendeletében megfogalmazott ajánlások szellemében íródott.

Javított, korabeli papírborítóban.

Restored contemporary paper.

Győry: 110. old.

40 000,-

136. HANÁK MIHÁLY:

Őszves dermengés' 's önképen kifejlett álomjárás' története. Melyet -- orvos-doctor, T. Heves vármegye' tiszteletbeli, érseki Eger városa' rendes orvosa tapasztalt Egerben 1831/32-dik évben.

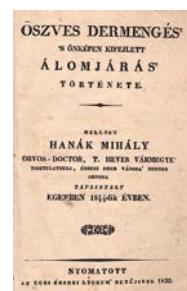
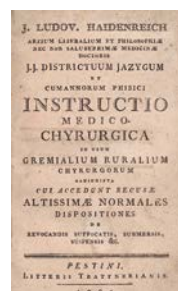
Eger, 1832. Érseki Lyceum ny. 71p.

Kiadói papírborítóban.

Original paper.

Győry: 134. old.

30 000,-

137. (JUHÁSZ MÁTÉ):

Házi különös orvosságok, melyek Az Orvosok nélkül szükölködő betegeskedőknek vigasztalásokra következő-képen a' betük' rende szerént külön Nyomtatásokból, és Írásokból szedettettek-egybe. Ötödször nyomtatattott.

Kolosvárat, 1773. Academiai Betükkel. 148+(12)p.

A mű először 1761-ben látott napvilágot.

Későbbi félvázon-kötésben.

Later half cloth.

Győry: 60. old.

40 000,-

138. OTTLIK GÉZA:

Próza

Bp., (1980.) Magvető. 296+(8)p. A szennycímlapon ajánlással:

„Légrády Lacinak 50 éves érettségi találkozóznkon, szeretettel: Ottlik Géza 1980. okt. 6.”

Kiadói papírkötésben, eredeti védőborítóval.

Inscribed by the author. Original hardpaper with dust jacket.

30 000,-

139. PILINSZKY JÁNOS:

Nagyvárosi ikonok

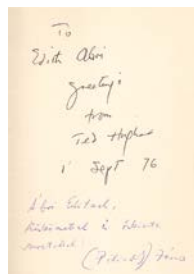
(Bp., 1970. Szépirodalmi.) 171+(3)p. Első kiadás. Dedicált példány.

A kötetben a szerző néhány autográf javításával.

Kiadói papírkötésben, eredeti védőborítóval.

Inscribed by the author. Original hardpaper with dust jacket.

40 000,-

140. PILINSZKY JÁNOS:

Selected poems. Translated by Ted Hughes & János Csokits.

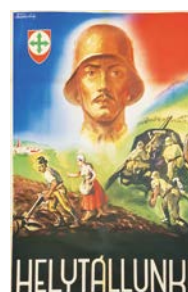
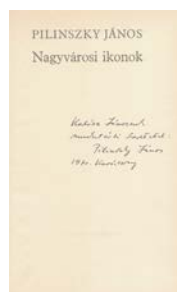
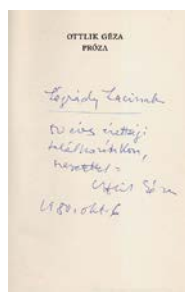
(Manchester, 1976.) Carcanet New Press. 67p.

Az előzéklapon az író és az egyik fordító ajánló soraival: „To Edith Abri greetings from Ted Hughes 1 Sept 76”; „Ábri Editnek, köszönettel és őszinte szeretettel: (Pilinszky) János”. Ted Hughes (Sylvia Plath férje) neves angol költő, Pilinszky fordítója volt. Többek között neki köszönhető, hogy a magyar költő világirodalmi ismertségre tett szert. Az 1970-es években meghívására Pilinszky többször járt Angliában, és bár egymás nyelvét nem beszélték, Pilinszky így ír róla: „Egymásra hangolva most már igazi barátság alakult ki vele”. A dedikációk címzettje a londoni nagykövetségen szolgált kulturális tanácsosként.

Kiadói vászonkötésben, eredeti védőborítóval.

Inscribed by the author and the translator. Original cloth with dust jacket.

150 000,-

141. PILINSZKY JÁNOS:

Trapéz és koralát. Versek.

(Bp., 1946.) Ezüstkör (Stephaneum ny.) 39p. Első kiadás.

A szerző páratlanul ritka, első verseskötete. A háború utáni mostoha körülmények közepette a költő nagynénje és volt piarista iskolatársai anyagi segítségével jelenhetett meg, mindössze 200 példányban. A címlapon a szerző ajánlásával: „Vargha Kálmánnak őszinte barátsággal Pilinszky János”. A dedikáció címzettje irodalomtörténész volt. A mű születésekor – még egyetemi hallgatóként előadás-sorozatot – szervezett „a Mű születése” címmel, ennek egyik meghívottja Pilinszky volt.

Javított, kiadói papírborítóban.

Inscribed by the author. Restored original paper.

80 000,-

Plakátok**142. ÉRETTÜK TAKARÉKOSKODJ.**

Második világháborús propagandaplakát. A kép előterében barna háttérben kenyérszeletet törő kéz, mögötte zöld színben egy rohamozó magyar katona és egy tank látható. A Konecsni György által tervezett lap a Pallas nyomdában készült, 1943-ban.

Mérete: 845 x 600 mm.

Propaganda poster by György Konecsni.

150 000,-

143. HELYTÁLLUNK!

Második világháborús propagandaplakát. A Fazekas Endre által tervezett lapon a szöveg fölött balra szántó-vető házaspár, jobbra magyar ágyúüteg látható, három katonával. Felül – a képet uralva – magyar katona feje, balra tőle nyilaskeresztes jelvény található. A lap a Stádium Rt. kiadásában jelent meg, 1944-ben.

Mérete: 840 x 600 mm.

Propaganda poster.

150 000,-

144. MAGYARORSZÁG EL DARABOLÁSA A BÉKE HALÁLA

Tábor János és Dankó Ödön által tervezett chromolithographia. A Magyarország Területi Épségének Védelmi Ligája által kiadott lap a budapesti Seidner műhelyben készült, 1920 körül. A képen vörös háttérben, megrepedt magyar címeren fehér galamb ül, nyílvevő által megsebezve, vére rácsepeg a címerre. Alul a szöveg fekete alapon szürke betűkkel.

Mérete: 945 x 625 mm.

Propaganda poster.

150 000,-

145. MAGYARORSZÁG TERÜLETI ÉPSÉGÉNEK VÉDELMI LIGÁJA F. ÉV AUGUSZTUS HÓ 12-ÉN CSÜTÖRTÖKÖN D. U. A VÁROSLIGETI ANGOL-PARK EGÉSZ TERÜLETÉN NAGY NÉPÜNNEPÉLYT RENDEZ.

A piros és zöld betűkkel nyomtatott szöveget három oldalról nemzetiszínű keret övezi, négy sarkában a Liga jelképének tekinthető ábrázolása (piros alapon fehér „Nem! Nem! Soha!” szöveg, fölötté a történelmi Magyarország térképével) látható. Besskó Károly műhelyében készült könyvnyomat.

Mérete: 575 x 825 mm.

Propaganda poster.

40 000,-

146. (POGÁNY ADALBERT, CSEBI):

Sajtószabadság

Rosnyón, 1831. Kek József ny. 124+(1)p.

A kötet elejébe ragasztott számlán Ranschburg Gusztáv megjegyzése olvasható, mely szerint a szerző Dessewffy József volt, akinek a német nyelvű kiadás címlapján a neve is szerepel. Dessewffy ugyanebben az évben megjelent munkájának (Ueber Pressfreiheit...) azonban nincs köze e műhöz. Talán a kései leszármazott vevő személye inspirálta erre a feltételezésre a kereskedőt.

Későbbi félvázson-kötésben. Az eredeti borító bekötve.

Later half cloth. Original cover bound inside.

Poss.: Dessewffy Aurél könyvjegyével.

40 000,-

147. GUILLAUME APOLLINAIRE VÁLOGATOTT VERSEI. RADNÓTI MIKLÓS, VAS ISTVÁN. CS. SZABÓ LÁSZLÓ TANULMÁNYÁVAL. PABLO PICASSO RAJZÁVAL.

Bp., 1940. Vajda János Társaság. 1t. + 74+(5)p. (Flora mundi. VI.)

Mindkét fordító ajánló soraival: „Ilinek, mélységes hódolattal és [ide egy nyíllal átlőtt szívet rajzolt a költő]-béli szeretettel Miklós 1940. július 8.”; „és egész külön hódolattal és szeretettel 1941. május 30 Pista”. Gerő Ilona, színésznő (Hont Ferenc felesége), a költő legszűkebb baráti köréhez tartozott.

Javított, kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Inscribed by the translators. Restored original paper. Uncut.

300 000,-

148. RADNÓTI MIKLÓS:

Ikkrek hava

(Bp.), 1940. Almanach. 43+(1)p. Első kiadás.

Az első levélen ajánlással: „Makay Gusztávnak szeretettel Radnóti Miklós”. A dedikáció címzettje irodalomtörténész volt. Kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány. Aranyozott gerincű, modern félbőr-tokban.

Inscribed by the author. Original paper. Uncut. In modern half leather case.

300 000,-

149. RADNÓTI MIKLÓS:

Naptár

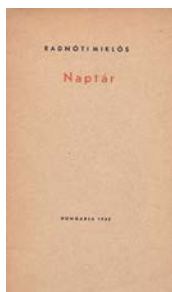
(Bp.), 1942. Hungária. (12)p. Első kiadás.

A költő legritkább kötete. A Hungária nyomda újévi kiadványként jelentette meg. A Napló 1941. Szilveszter napján kelt bejegyzésében ez áll: „Tegnap elkészült a Naptár c. kis füzetem, a Hungária adta ki, újévi ajándéku küldi szét. Gyönyörű lett. Így a 12 kis vers is jobban tetszik. Hiába, fontos a »tálalás«”.

Zsinórral átfűzött, kiadói papírborítóban.

The rarest book of the poet. Original paper.

80 000,-

150. RADNÓTI MIKLÓS:

Pogány köszöntő. Versek.

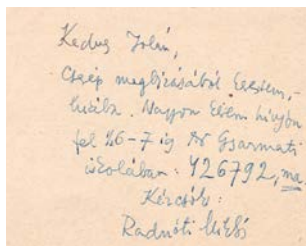
Bp., 1930. Kortárs. 48p. Első kiadás. Számozott (109./500) példány.

A költő első megjelent kötete. Az első levélen ajánló sorokkal: „Makay Gusztávnak szeretettel Radnóti Miklós”.

Restaurált, kiadói papírborítóban. Körülvágatlan példány. Modern félbőr-tokban.

Inscribed by the author. Restored original paper. Uncut. In modern half leather case.

300 000,-

151. RADNÓTI MIKLÓS (1909-1944) KÖLTŐ, MŰFORDÍTÓ SAJÁT KEZŰ SORAI NÉV-JEGYKÁRTYÁJA HÁTOLDALÁN:

„Kedves Jolán! Cserép megbízásából kerestem, -hiába. Nagyon kérem hívjon fel 1/2 6-7-ig Dr. Gyarmati iskolában: 426792, ma. Kézcsók: Radnóti Miklós”

Radnóti 1941. október 25-én kapta a megbízást Cserépfalvi Imrétől, hogy rendezze sajtó alá József Attila ismeretlen korai verseit és írjon hozzájuk bevezetőt. Naplója tanúsága szerint október 29-én járt József Attila testvéreinél: „Délután József Jolánnál, néhány ismeretlen verset ad a kiadványhoz. Etussal lakik, a Teréz krt. 34-ben s Etus három gyerekével” (Napló 195.) Minden

bizonytal itt kereste korábban a költő nővérét, és itt hagyott neki üzenetet. Radnóti november 1-jén készült el a verseket közlő jegyzettel, amely végül Galamb Ödön Makói évek című kötete függelékének bevezetéseként jelent meg, 1941. december elején a Cserépfalvi kiadónál.

József Jolán pontosan értette a kiadóvezető nevének becézett alakját is: Cserépfalvi Imre nemcsak József Attila összes verseinek volt a kiadója, de ő adta ki József Jolán József Attila élete című kötetét is 1940 őszén, majd annak második kiadását 1941-ben a könyvnapra. (Bíró-Balogh Tamás szíves közlése)

Miklós Radnóti, poet. Autograph letter.

200 000,-

152. RADNÓTI MIKLÓS (1909-1944) KÖLTŐ, MŰFORDÍTÓ PUBLIKÁLATLAN FÉNYKÉPE, HÁT-OLDALÁN AUTOGRÁF BEJEGYZÉSÉVEL.

A csoportkép egy csehországi kiránduláson készült. A költő barátaival 1927 szeptemberében járt a Reichenberg (ma Liberec) melletti völgyzáró gátnál. Az ismert családi fényképeket feldolgozó, Krähling Edit által szerkesztett kötetben (Árnyékban éles fény vagy. A Radnóti házaspár fényképei. Bp., 2016.) két felvétel is szerepel az útról (57-58.) Mindkettő hátoldalára az itt is szereplő szöveget írta Radnóti: „Taalsperr 1927 szept. Fleischner”. A dátum előtti szó a völgyzár német megfelelőjének (Talsperre) hibás alakja, a név pedig a kép készítőjére, Fleischner Istvánra utal. A képen a költő jobbról a második, a többi személy egyelőre azonosíthatatlan.

Mérete: 80 x 55 mm.

Unpublished photo of Miklós Radnóti, poet.

250 000,-

153. RADNÓTI MIKLÓS (1909-1944) KÖLTŐ, MŰFORDÍTÓ ÜLŐ ALAKOS KÉPE.

Krähling Edit kötetében 173. szám alatt publikált felvétel. Gyarmati Fanniék Dalszínház utcai lakásában készült, 1935 körül.

Mérete: 93 x 66 mm.

Photo of Miklós Radnóti, poet.

150 000,-

154. REMÉNY. IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI ÉVKÖNYV. SZERKESZTI VACHOTT SÁNDORNÉ.

Pest, 1861. Heckenast. XXX+(2)+120p.+12t. (színes, nyomatos díszcímlap, 7 könyvomat, ezek közül 3 színes, felragasztott kép, valamint 4 acélmetszet)

A díszalbumot ékesítő acélmetszeteken külföldi látképek és egy vaddisznó-vadászat jelenete látható, a színes könyvomatok egyikén gróf Széchenyi István híres ábrázolását találjuk, amelyen egy csónakban áll, mellette egyik fia, a háttérben pedig a Lánchíd alakja, előtte gőzhajóval.

Javított gerincű, díszesen aranyozott, kiadói vászonkötésben. Aranymetszéssel díszítve.

Restored, richly gilt, original cloth. Inner edges gilt.

Szűry: 3815.

80 000,-

155. RIPPL-RÓNAI JÓZSEF:

-- emlékezései

Bp., 1911. Nyugat. 159p. + 21t. + 2 mell. (kétleveses hasonmások) Számozott (137./200), aláírt példány.

A kötetben több, a művészhez köthető autográf darab található:

A hátsó előzék első oldalára egy kettőbe hajtott lapot ragasztottak (egy papírcsíkkal), amelyen két eredeti rajz szerepel. Az első oldalon egy ismeretlen férfi portréja, a kihajtható részen pedig két fiú egészalakos képét ábrázoló, feltehetően Kaposváron készült ceruzarajz látható, Horváth Jóska és Czigli Ferenc feliratokkal. Az utóbbi alatt Rippl-Rónai évszámmal ellátott szignója, mely szerint a rajzok az 1880-as évek második felében készülhettek.

E lap mögé ragasztottak egy kártyát, amelyre Rippl-Rónai Ödön, a festőművész öccse írt néhány sort egy 1907 augusztusi, fiumei estély emlékére. Ő volt a művész egyik legkorábbi támogatója, majd gyűjtője (1903-tól 1909-ig vasutas vezető tisztként Fiumében teljesített szolgálatot).

Az első kötéstáblára beragasztva Rippl-Rónai egyoldalas, autográf levele „Kedves Erdélyi!” megszólítással.

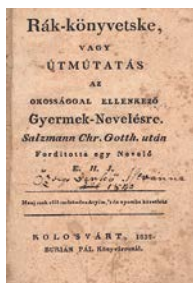
A baráti hangú, évszám nélküli levélben egy kiállításról, illetve egy „H tájkép” és egy „tété printaniére” megnevezésű festményről esik szó. Megemlíti egy Olgay nevű személyt, feltehetően Olgay Ferenc festőművészről van szó. A címzett talán Erdélyi Zoltán író lehetett.

1 beírt oldal. Kelt: Kaposvár, é.n. V. 10.

Kiadói félgamem-kötésben.

Limited edition, signed by the author. Original half vellum, with his autograph letter and two original drawings.

1 500 000,-

156. SALZMANN, CHR(ISTIAN) GOTTH(ILF):

Rák-könyvetske, vagy útmutatás az okossággal ellenkező Gyermekek-Nevelésre. -- után Fordította egy Nevelő E. H. J.

Kolo'svárt, 1832. Burián Pál. 196p.

A szerző a felvilágosodás szelleméből kialakult filantropista nevelélmélet egyik legjelentősebb képviselője volt. E munkája 1780-ban jelent meg először, ez az első magyar kiadása. A cím arra utal, hogy szellemes formában, visszajára fordított nevelési tanácsokat ad (Néhány fejezetcím: „Miként lehet elérni, hogy a gyermek meggyűljölje a szüleit? – Hogyan lehet kiirtani gyermekeinkből az emberszeretetet? – Hogy neveljük gyermekeinket bosszúállóvá?”) A fordító személye ismeretlen.

Kopottas, korabeli félvászon-kötésben. A levelek enyhén foltosak.

Contemporary half cloth. Leaves slightly stained.

György: 344.; Borda: 5684.

30 000,-

157. SCHMEIZEL, MARTINUS:

Commentatio historica de coronis, tam antiquis, quam modernis iisque regiis. Speciatim de origine et fatis sacrae, angelicae et apostolicae Regni Hungariae coronae...

Jenae, 1713. Joh. Martin Gollner. (16)+237p. Kétszínnyomású címlappal, szövegek közti rézmetszetekkel.

A brassói szász szerző koronákról szóló művét szülővárosának ajánlotta. Hungarus lévén önálló, terjedelmes fejezetet szentel a Szent Koronának, amelyet a többinél nagyobb metszet is díszít. Az értekezés először egy évvel korábban jelent meg, ugyanitt (Apponyi: 1508).

Hozzákötvé:

De insignibus vulgo clenodiis Regni Hungariae ut et ritu inaugurandi regem Hungariae Schediasma Historicum

Jenae, 1713. Joh. Martin Gollner. (4)+48p.

A koronázási jelvényekről szóló munka egyetlen kiadása. Az előző műnél jóval ritkább.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

Apponyi: 0, 1509.

60 000,-

158. (SESTINI, DOMENICO):

In catalogi Musei Hedervariani partem primam numos Graecos amplectentem castigaciones Florentiae, 1828. Apud Guillelmum Piatti. 11 lp. + XIVt.

Hozzákötvé:

Descrizione delle medaglie Ispane appartenenti alla Lusitania, alla Betica, e alla Tarragonese che si conservano nel Museo Hedervariano

Florentiae, 1818. Apud Guglielmo Piatti. 227p. + Xt.

A neves olasz régész-numizmata többször járt hazánkban. Több mint negyven kötet fűződik nevéhez, köztük a hédervári éremgyűjtemény és a váci Migazzi-kollekció római kori anyagának tudományos igényű leírása is. Korabeli vászonkötésben.

Contemporary cloth.

60 000,-

Széchenyi István gróf és kora

159. DESSEWFFY AURÉL, MARCZEL ÉS EMIL, GRÓF:

Néhány szó a' közönséghez a' Hitel, Taglalat, és Világ ügyében Kassán, 1832. Werfer Károly ny. X+(1)+12-39p.

A Hitel által kirobbantott vita egyik érdekes darabja. Szerzői testvérek, munkájukban az apjuk, Dessewffy József által írt mű ellen érvelve állnak ki Széchenyi eszméi mellett. Az előzéklapon ajánlással: „Szögyéni Lászlónak tartós barátság zálogául Dessewffy Emil”.

A dedikáció címzettje királyi ítélőmester volt.

Modern papírkötésben. Az eredeti borító bekötve.

Inscribed copy. Modern hardpaper. Original cover bound inside.

Szentkirályi: D-25.

150 000,-

160. SZÉCHENYI ISTVÁN, GRÓF:

Hitel

Pesten, 1830. Trattner és Károlyi. XX+(1)+22-270+(1)p. Első kiadás.

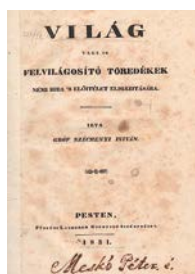
A szerző leghíresebb munkája, az 1830-as években induló reformmozgalom programadó műve, a magyar gazdasági irodalom egyik legfontosabb darabja.

Korabeli vászonkötésben.

Contemporary cloth.

Szentkirályi: 116.

60 000,-

161. SZÉCHENYI ISTVÁN, GRÓF:

Világ vagy is felvilágosító töredékek némi hiba 's előítélet eligazítására Pesten, 1831. Landerer. (10)+XL+(1)+42-539+(5)p. Első kiadás.

Széchenyi a Hitelt ért támadásokra reagálva írta e művét.

Aranyozott gerincű, korabeli vászonkötésben.

Contemporary cloth. Spine gilt.

Szentkirályi: 117.

60 000,-

162. SZÉCHENYI-GYÁSZ

(Bp., 1885. Franklin-Társulat.) (4)+314+(1)p.

A család által kiadott – a Széchenyi István halálakor érkezett részvétnyilvánításokat tartalmazó – kiadvány feltehetően alacsony példányszámban, a barátok és ismerősök részére készült. Összeállítója Széchenyi Béla volt.

Modern félbőr-kötésben.

Modern half leather.

Szentkirályi: Sz 22.2.

80 000,-

163. ZALAY ALAJOS:

Néhány szó az ősiség, és a' körüle teendők iránt. Tekintettel Méltóságos Gosztonyi Miklós úr röpiratára.

Pesten, 1847. Landerer és Heckenast ny. (4)+82+(1)p. Az utolsó két levél másolattal pótolva.

A konzervatív szerző Gosztonyi ugyanebben az évben megjelent munkáját támadja az ősiség védelmében. A címlapon gróf Széchenyi István autográf tulajdonosi bejegyzésével.

Modern papírborítóban. Körülvágtatlan példány. A leveleken halvány folttal.

Signed by Count István Széchenyi. Modern paper. Uncut. Leaves stained. Last two leaves replaced by copies.

200 000,-

164. SZERB NÉPDALOK ÉS HŐSREGÉK. AZ EREDETIBŐL FORDÍTÁ SZÉKÁCS JÓZSEF. KIADÁ KUNOSS ENDRE.

Pesten, 1836. Trattner-Károlyi ny. (6)+XII+(4)+334+(1)p.

Javított, kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Restored original paper. Uncut.

50 000,-

Szőlészet, borászat**165. HELLENTHAL, K(ARL) A(UGUST):**

--s Hülfsbuch für Weinbesitzer und Weinhändler oder der vollkommene Weinkellermeister... Sechste, neu bearbeitete und vermehrte Auflage, von Heinrich Wiese.

Pesth, 1838. C. A. Hartleben. (4)+LXXII+352p.+3 kihajt. t.

A mű először 1815-ben jelent meg, egyetlen magyar nyelvű kiadása 1830-ban látott napvilágot.

Kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Original paper. Uncut.

40 000,-

166. SCHAMS FERENCZ:

Magyar- és Erdélyország' bortermesztését 's borkészítését tárgyazó folyóírás. A' szollobirtokosok', művesek', mezeigazdák' és borkereskedők' számára --tól. Harmadik füzet.

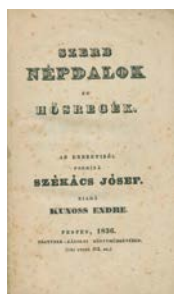
Pesten, 1838. Fűskúti Landerer Lajos ny. V [recte IV]+127p.

Összesen három füzet jelent meg, az első 1836-ban.

Javított, korabeli papírborítóban. A levelek nagy része vízfoltos.

Restored contemporary paper. Some leaves stained.

30 000,-

163., 164., 165., 166. tétel

Térképek

167. TABULA MODERNA NORBEGIE ET GOTTIE.

Strassburg, 1513.

Ritka, Észak-Európát bemutató fametszetes térkép, amelyet Martin Waldseemüller „Geographiae opus novissima” című művének Johannes Schott által megjelentetett első kiadásában adtak közre (a második kiadás példányain a jobb oldali szövegrész – egy sor kivételével – nem szerepel).

A Waldseemüller munkájára sokan hivatkoznak úgy, mint az első modern atlaszra, amelyet összeállítója a 27 ptolemaioszi lapon kívül – amit a Lienhart Holle-féle 1482-es ulmi kiadásból emelt át – mintegy kiegészítésként 20 további, „modern” jelzővel ellátott táblával bővített ki. Ezek nagyrészt a saját munkái, és a Saint-Dié-ben töltött évei alatt készültek. Térképeit a bázeli és a strassburgi egyetemi könyvtárban végzett kutatások eredményei valamint a spanyol és portugál felfedezők beszámolóit alapján tökéletesítette, így azokon keresztül tanúi lehetünk a földrajztudomány és a térképészet fejlődésének. Amíg Waldseemüller a térképeket rajzolta, barátja és szerzőtársa, Matthias Ringmann a görög eredeti alapján új latin szövegfordítást készített a kiadáshoz, és az előszó is az ő nevéhez fűződik.

A lap maga – bár a kiegészítő részben szerepel – Nicolaus Germanus, bencés szerzetes nevéhez köthető. Első alkalommal Ptolemaiosz Geográfiájának 1482-es ulmi kiadásában tűnt fel, majd 1486-ban már címmel szerepelt ugyanezen műben. A Waldseemüller-féle változat címe azonban már nem tartalmazza Poroszország és Livónia megnevezését. Az alkotó a Skandináv-félszigeten kívül a Baltikumot, a Brit-szigeteket, Izlandot és Grönlandot ábrázolta munkáján. Sok ma is ismert észak-európai várost megjelölt: többek között Oslót (Asto), Bergent (Begensis), Trondheimet (Nodrosia) és Stavangert (Stauargerensis). Európa északi részének korai térképein elég nagy problémát okozott Grönland megjelenítése. Darabunknál is megfigyelhető, hogy a térképész a hatalmas szigetet Skandináviától északra fekvő félszigetként mutatja be (Engronelandt), melyet keskeny földnyelv (Pilappelandt) köt össze a kontinenssel, valamint Izland partvidékét is földrajzilag teljesen helytelenül, szinte a felismerhetetlenségig eltorzítva láttatja.

Mérete: 310 x 560 (425 x 600) mm

Restaurált példány. Középen a hajtás vonalában barnás elszíneződés látható. Paszpartuban.

Rare, woodcut map of Northern Europe by Martin Waldseemüller. Published in the first edition of „Geographiae opus Novissima” (publisher: Johannes Schott). Originally, the map is the work of Nicolaus Germanus, Benedictine monk, and its first appearance was in Ptolemy’s Geography (Ulm, 1482, Lienhart Holle). In the reissue in 1486 (Ulm) the title was added; however, it differs from the Waldseemüller version by no longer referring to Prussia and Livonia. The cartographer depicts Scandinavia, the Baltic, the British Isles, Iceland and Greenland, and he mentions several, still well-known Northern European cities as Oslo (Asto), Bergen (Begensis), Trondheim (Nodrosia) and Stavanger (Stauargerensis) inter alia. On the early maps of the northern part of Europe there was a major problem in depicting the correct location of Greenland. This version represents connection through a narrow land bridge (Pilappelandt) between Greenland (Engronelandt) and northern Scandinavia. Greenland is shown as a peninsula and Iceland is quite unrecognizable with a geographically deformed coastline.

Restored copy. Brown discolouration at folding.

Ginsberg, William B.: Printed Maps of Scandinavia & the Arctic 1482-1601 (New York, 2006.) 5.

1 500 000,-

168. UNDECIMA ASIAE TABULA

Strassburg, 1513-1520.

Ritka, Délkelet-Ázsiát és a Bengáli-öblöt bemutató fametszetes térkép, amelyet Martin Waldseemüller „Geographiae opus novissima” című – Johannes Schott által Strassburgban megjelentetett – művében adtak közre. Eredetileg Nicolaus Germanus munkája és Waldseemüller Ptolemaiosz Geográfiájának 1482-es ulmi kiadásából emelte át saját atlaszába. A Waldseemüller-féle Geográfia első részének a tagja, amely 27 ptolemaioszi lapot tartalmaz (lásd előző tételünket). A metszet India Gangesztől keletre eső részét, Bangladeszt, Burmát és Kína nyugati részét ábrázolja.

Mérete: 375 x 430 (450 x 595) mm.

Tisztított példány. Paszpartuban.

Rare woodcut map representing Southeast Asia and the Bay of Bengal. Published in Martin Waldseemüller's „Geographiae opus novissima” (issued by Johannes Schott in Strasbourg). Originally, the design is Nicolaus Germanus's work and Waldseemüller incorporated it into his atlas from Ptolemy's Geographia (Ulm, 1482). It belongs to the first part of Waldseemüller's Geographia, which includes 27 Ptolemaian sheets (see our previous item). The map depicts the territory of India from the east of the Ganges to China's western part, including Bangladesh and Burma.

Cleaned copy.

Karrow, Robert W.: Mapmakers of the Sixteenth Century and Their Maps (Chicago, 1993.) 80/30.

500 000,-

169. GENERALE PTHO.

Strassburg, 1522.

Martin Waldseemüller fametszetes ptolemaioszi világtérképének ritka, Lorenz Fries-féle első kiadása. A térképész 1520-ban bekövetkezett halála után a dúcokat Fries megbízásából Johann Grüninger nyomdász közreműködésével – valamivel kisebb méretben – újrametszették. Mivel az új szerkesztő nem volt jártas a térképészetben, hű maradt az eredeti ábrázolásokhoz, illetve sokszor illusztrációkkal gazdagította azokat. Darabunk esetében azonban puritánabb megjelenítés mellett döntött, ezért a Waldseemüller-féle 1513-as változaton megtalálható szél-fejeket elhagyta, és csak a szelek nevét tüntette fel, valamint egy címszalaggal egészítette ki (Fries atlaszának következő kiadásában a lap már újra szél-fejekkel díszítetten, de cím nélkül jelent meg).

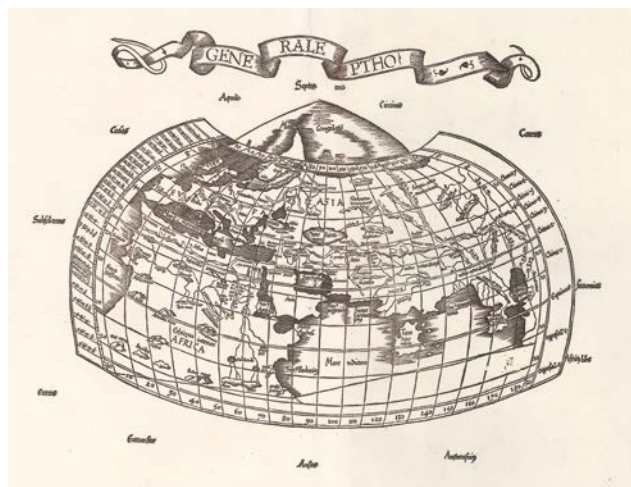
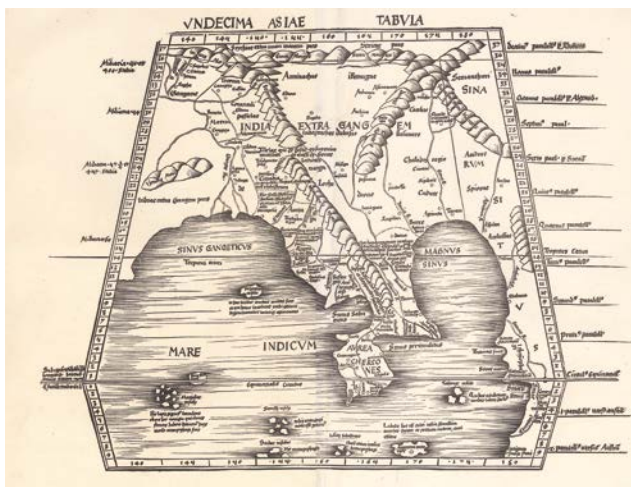
Mérete: 230 x 370 (390 x 530) mm.

Paszpartuban.

Rare woodcut map of the Ptolemaic World by Martin Waldseemüller. First – Lorenz Fries – edition of the chart. After Waldseemüller's death (1520), Fries published Ptolemy's Geographia – printed by Johann Grüninger – with slightly reduced and revised versions of the maps. The new editor kept the original imageries, but sometimes added new illustrations and information. However, this copy is a more modest one: the editor left the wind-heads (which were on the original version of Waldseemüller in 1513), kept only the printed names of the winds, and also added a banner title. (In the next edition of Fries's map, he kept the wind-heads, but left the title.)

Shirley: 47.

900 000,-

170. ASIAE NOVISSIMA TABULA.

Antwerpen, 1578.

Ázsia páratlanul ritka, Gerard de Jode által készített rézmetszetű térképe, amely a Speculum Orbis Terrae első kiadásában jelent meg, és önálló lapként is forgalomba hozták. A metszet fontosságát mutatja, hogy – amellet, hogy Európa és Afrika keleti részétől egészen Amerikáig terjedő területet felöleli – a Fülöp szigetek és Amerika észak-nyugati partvidékének egyik legkorábbi – Ortelius 1584-es Kína térképét megelőző – ábrázolása. Ázsia déli részén sok település nevét feltünteti, többek között Kantonét (Canton) és Szingapúrét (Cinapura), emellett sok olyan térképészeti rendellenesség lelhető fel rajta, mint a furcsa partvonalú Japán, ami mellől a Koreai-félsziget teljesen hiányzik. Szerepelteti a legendás Anian-szorost és az Északnyugati átjárót, amely egészen az Északi tengerig (Mare Cronium) nyúlik. Amerikában három települést nevez meg – Tucanot, Quivirat és Tiguexet –, amelyek Francisco Vázquez de Coronado, a spanyol konkvisztádor expedíciója által lettek ismertek. A metszők – Joannes és Lucas van Deutecum – az égtájak megjelölését a keretdíszbe foglalták bele, munkájukat növényi ornamenseket tartalmazó kartussal díszítették, gályákkal és tengeri szörnyekkel illusztrálták, a Kínától északra eső területen pedig a mítikus Gógot, a hatalmas tatár kánt formálták meg. A lap verso-ján latin nyelvű szöveg található.

Gerard de Jode, antwerpeni térképész és kiadó. Legfontosabb műve, a Speculum Orbis Terrae mindössze két kiadást ért meg (másodszorra fia jelentette meg az apa halálát követően). Mivel az atlasz kevésbé volt kelendő az addigra már több kiadást megért Ortelius-féle Theatrum Orbis Terrarum-nál, ezért de Jode munkái napjainkban rendkívül ritkán bukkannak elő.

Mérete: 350 x 445 (410 x 555) mm.

Korabeli színezéssel, paszpartuban.

Exceptional map of Asia and the surrounding region by Gerard de Jode which was both separately issued and included in the very rare first edition of De Jode's Speculum Orbis Terrae. The map shows the territories between America and the eastern parts of Europe and Africa, but its importance lies in the fact that it is the earliest depiction of the Philippines and the northwestern coast of America preceding Ortelius's map of China. In South Asia many settlements are labelled like Canton and Singapore (Cinapura) among others. In addition, several cartographical irregularities can be found, such as Japan with a strange coastline and the lack of the Korean peninsula. The work indicates the legendary Straits of Anian (between Asia and America) and the Northwest Passage extending towards the North Sea (Mare Cronium). Three American towns are named (Tucano, Quivira and Tiguex), which became famous following the expedition of Francisco Vázquez de Coronado, Spanish conquistador. The map is beautifully decorated by the engravers, Joannes and Lucas van Deutecum. Several mythical creatures, galleons and – north to China – Gog (the legendary Tartar khan) are depicted as well as a cartouche at the top with some floral ornaments. The bordure contains the naming of the four quarters of the globe. Latin text on verso.

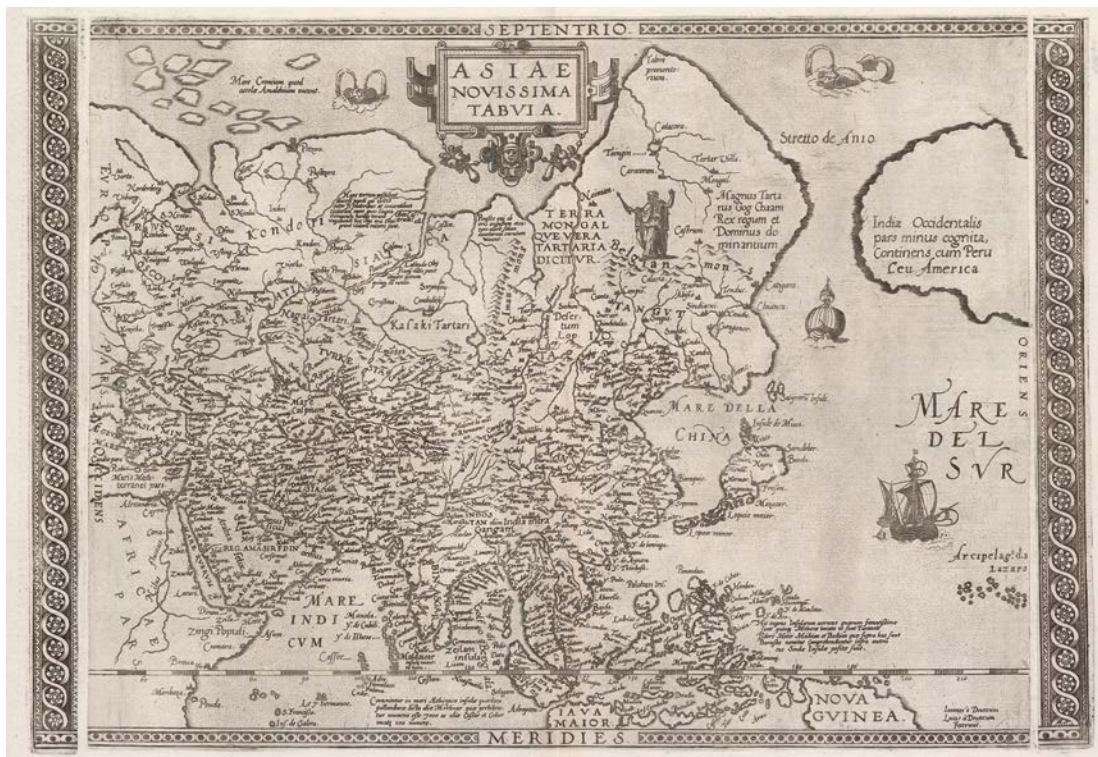
Contemporary coloured.

van der Krogt, Peter: Koeman's Atlantes Neerlandici. New Edition (Utrecht, 2003.) III/A, 8000:32:01.

1 600 000,-

100., 119., 125., 54., 41. tétel

171. ASIAE NOVISSIMA TABULA

Antwerpen, 1578.

Ázsia páratlanul ritka, Gerard de Jode által készített rézmetszetű térképének unikális – valószínűsíthetően próbanyomatként készített – variánsa. Az eredeti változat kizárólag a *Speculum Orbis Terrae* első kiadásában jelent meg, és önálló lapként is forgalomba hozták (lásd előző tételünket). De Jode már jóval fő művének megjelenése előtt elkezdte annak összeállítását, amit néhány datált térképlap is bizonyít (a legkorábban 1569-es dátum szerepel). Míg a munkája megjelentetéséhez szükséges egyházi és császári jóváhagyást már korábban (1573-ban illetve 1575-ben) megszerezte, a királyi engedély – versenytársa, Abraham Ortelius aknamunkája eredményeképp – egészen 1577-ig késett. A lapot az atlasz következő – 1593-as – megjelenésekor már nem tartalmazta, és bár az antwerpeni Jan Baptista Vrients (akinek nevéhez néhány XVII. századi Ortelius-kiadás is fűződik), Cornelis de Jode halála után megvásárolta a hagyatékát képező lemezeket, később már nem publikálta azokat.

A legszembevetőbb különbség a két állapot között az eltérő nyugati és keleti bordúr. Míg az északi és a déli megegyezik az atlaszban megjelent példányokéval (a metszők ezeken tüntették fel az égtájak megjelölését), a kétoldalt látható jóval díszesebb és szélesebb (23 mm) keret ezeket az információkat nem tartalmazza (a térképen helyezték el). Darabunk próbanyomat voltát erősíti az a tény is, hogy az oldalsó mintákat még nem illesztették pontosan a metszet széléhez (nagyjából 5 mm széles rés maradt), bár az alsó keretminta azokon is folytatódik, egészen a sarkokig.

Föld- és névrajzi eltérések:

Darabunkon a térkép kissé nyugatabbra terjed, így az Égei-tenger és Kréta egy része is szerepel rajta (véltetőleg azért döntöttek a 10 mm-nyi terület eltávolítása mellett, mivel túl sok megjelenített adatot nem tartalmazott, az „Occidens” felirat pedig a keretmintába került). Az Anian-szorost jóval szélesebbnek láttatja a metsző, mint a későbbi változatban, illetve teljesen ábrázolta Amerika partvonalának képét is. Variánsunkon nem jelölték a három – később hozzáadott – amerikai települést (Tucanot, Quivirat és Tiguexet). A térképész a Fülöp-szigetek – vagy ahogyan Magellán hívta, a Szent Lázár szigetek (Archipelago de san Lazaro) – nevét (tévesen) egy kisebb szigetscsoport – feltehetően a Mariana-szigetek, amelyet Magellán felfedezésekor a „Tolvajok szigeteinek” (Islas de los Ladrones) nevezett el – felett tüntette fel (nagyjából a Hawaii-szigetek helyén). A végleges változatról mind a szigeteket, mind a megnevezést törölték. Példányunkon még olvashatóak a tengerek nevei: Mare del Sur, Mare della China, Mare Indicum, Aegeum Mare. Ázsia északi részén két hegység nevét (Iamus mons, Belgian mons), illetve több olyan – nagyrészt nagybetűvel szedett – topográfiai adatot jelöltek (többek között Russia, Sarmatia:Asiatica, Kondori és Tangut), amelyet később eltávolítottak vagy esetleg hibásan tüntettek fel (Moscovia helyett Mocovia, Europae Pars helyett E Pars szerepel). A sűrűn metszett középső és déli régiót nem módosították, de az északi-, északnyugati rész ábrázolása az átdolgozott változaton sokkal szellősebb lett.

A lap verso-ján a latin nyelvű szöveg és a lapszám (III) teljes mértékben megegyezik az atlaszban megjelent példányokéval. A lap „átlagos” példánya is a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, darabunk azonban nem csak unikális ritkaság, de a térképészet-történettel foglalkozó szakemberek számára sok újdonságot tartogathat.

Mérete: 350 x 550 (410 x 560) mm.

Paszpartuban.

Unique – likely proof state – variant of the supremely rare map of Asia and the surrounding region by Gerard de Jode. The standard map was both separately issued and included in the very rare first edition of De Jode's *Speculum Orbis Terrae* (see our previous item). De Jode had begun the compilation of his main work long before its publication (the earliest dated map is from 1569) and received ecclesiastical and imperial approbations (in 1573 and in 1575), but the royal privilege was delayed until 1577 (it is very likely that Ortelius was responsible for it). This map was not included in the second (1593) edition of the atlas and following Cornelis de Jode's death the plates were bought by Jan Baptista Vrients (who published several 17th-century Ortelius-editions), but he did not issue them.

The most eye-catching difference between the proof and the first state is the changed western and eastern bordures. While the eastern and the southern ones are similar to those that were published and contain the directions, the other two on the right and the left side are more ornated and broader (23 mm) but lack any information. What demonstrates the proof state theory is that the side pattern is not joined to the plate of the map (a 5 mm gap is visible), though the motifs of the upper and the lower frames continue on them until the corners.

Geographical and labelling differences:

On our item the map extends to west slightly more (10 mm wider) and depicts the Aegean Sea as well as the eastern part of Crete. The engraver shows the Straits of Anian far wider than on the first state map, and he fully redraw the line of the west coast of North America. On this variant the American continent is much smaller and the three American towns (Tucano, Quivira and Tiguex) are not labelled. The name of the Philippines – titled St. Lazarus' Islands (Archipelago de San Lazaro) by Ferdinand Magellan – is placed (erroneously) above an archipelago containing 26 islands – presumably the Mariana Islands or as Magellan called it, the Islands of the Thieves (Islas de los Ladrones) – roughly at the locus of the Hawaiian Islands. From the published version the islands (and their names) had been erased. This copy displays the seas (Mare del Sur, Mare della China, Mare Indicum, Aegeum Mare), two mountain ranges in the north of Asia (Iamus mons, Belgian mons), and some topographical information (Russia, Sarmatia:Asiatica, Kondori and Tangut among others) with their names, which later had been removed or designated mistakenly (Moscovia became Mocovia, Europae Pars became E Pars). The artist did not make modifications on the densely engraved middle and lower regions, but the northern and northwestern part of the map on the revised – and finally published – version became much more spacious.

The latin text on the verso is exactly the same as the one on the published copies.

van der Krogt: 8000:32:A.

172. QUIVIRAE REGNU(M), CUM ALIIS VERSUS BOREA(M).

Antwerpen, 1593.

Észak-Amerika nyugati partjának Cornelis de Jode által készített regionális térképe, amely egyben Alaszka első, nyomtatásban megjelent ábrázolása. Egyetlen alkalommal jelent meg, de Jode Speculum Orbis Terrae című művének második kiadásában. Alkotója Plancius 1592-ben kiadott világtérképét tekintette térképészeti alapnak. De Jode a szárazföld belsejébe kartusokban elhelyezett magyarázó szövegeket illesztett, hogy kitöltse a kora hiányos földrajzi ismeretei miatt keletkezett üres területeket. Ahogy Burden bibliográfiájában leírja: „A belső területek részletei a korabeli hiedelmek és legendák széles skáláját tükrözik, csupán a kontinens partvonalának forrása volt közvetlen tapasztalaton alapuló tudás.” A kontinens nyugati részét az Északi-sarktól a Ráktérítőig mutatja be. Megjeleníti a korabeli feltételezések (és Mercator híres, 1569-es világtérképe) szerint az Északi-sarkot körülvevő szigetek részeit, a legendák Északnyugati átjáróját, az Ázsia és Amerika közé képzelt Anian-szorost, ahol megnevezi a „Capitis Viridis” szigetet, mint az északi mágneses pólus helyét. A lapot a tetején és az egyéb belső helyeken található díszes kartusokon kívül a művész mítikus tengeri szörnyekkel, hajókkal, illetve bennszülött falvak és őshonos állatok képeivel illusztrálta. A leírásokban is tatár stílusú – sátrakban lakó – hordákként festi le az őslakosokat, valamint említést tesz a bölényekről, mint olyan marhafajtáról, aminek púpja van, mint a tevének és a belső sík vidékeken honos. A lap verso-ján rövid latin nyelvű magyarázó szöveg olvasható.

Mérete: 235 x 345 (285 x 435) mm.

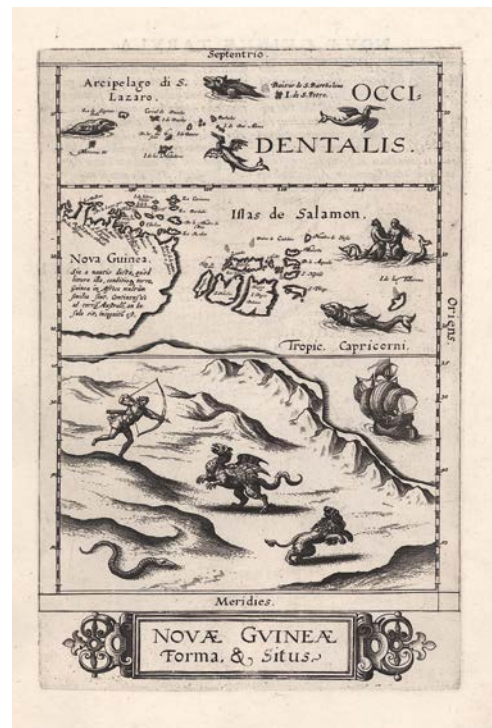
Tisztított példány. Paszpartuban.

Regional map of the west coast of North America by Cornelis de Jode, and also the first printed representation of Alaska. Only one state is known, published in the second (1593) edition of the Speculum Orbis Terrae. De Jode considered Plancius's world map of 1592 as the basis. He inserted explanations in cartouches into the inland in order to fill in the empty spaces that were due to the scarce geographical knowledge of his time. As Burden describes in his reference book: „The inland details largely reflect the extent of various beliefs and legends that existed at the time; only part of the coastline records first hand knowledge.” The western part of the continent is presented from the North Pole to the Tropic of Cancer. On the basis of the contemporary assumptions (and Mercator's famous world map), he portrayed two of the four islands encircling the North Pole, the legendary Northwest Passage, and the Straits of Anian imagined in between Asia and America, where he names the Capitis Viridis island as the place of the magnetic pole. Besides the ornate cartouches (at the top and on other inner parts) the sheet is illustrated with mythic sea monsters, ships, indigenous villages and animals. In the descriptions he depicts the natives as Tartar hordes (in tents) and the bison are also represented as a kind of cattle with hump like camels living in the inner plains. Latin text on verso.

Cleaned copy.

Burden: 82.

1 600 000,-

173. NOVAE GUINEAE FORMA, & SITUS.

Antwerpen, 1593.

Új Guinea és környéke Cornelis de Jode által készített rézmetszetű térképe, amely egyben Ausztrália első nyomtatott ábrázolása. De Jode egyetlen alkalommal jelentette meg, Speculum Orbis Terrae című művének második kiadásában. A mítikus szörnyekkel, gályával, egy vadászjelenettel, alul pedig a címet övező kartussal gyönyörűen díszített lap viszonylag pontosan mutatja be az új földrész északnyugati részét, ezért Jode munkájában sokan bizonyítékát látják annak, hogy a hollandok 1606-ban történt partra szállása előtt már részben ismert volt a térség, ahová a XVI. században már több hajós is eljutott. 1527-ben Cortez Mexikóból indított expedíciót unokatestvére, Álvaro de Saavedra vezetésével, hogy a Csendes-óceánon új területeket fedezzen fel. 1528-ban – az óceánt elsőként átszelve – sikerült az Indonéz szigetvilágot elérni (Tidore), ahonnan nem sokkal később hazaindult – miközben feltérképezte Új-Guinea északi partvidékét –, Új-Spanyolországba azonban nem jutottak vissza. A sziget nevét Yñigo Ortiz de Retez spanyol felfedezőtlő kapta 1545-ben, aki úgy gondolta, hogy a terület bennszülöttei hasonlítanak a nyugat-afrikai Guineában élőkhöz, ezért „Novae (Nueva) Guinea”-nak nevezte el azt. A sziget megnevezése alatt – a név rövid eredettörténetét követően – azt is leírta az alkotó, hogy még nem tudják biztosan, külön sziget, vagy az ausztrál kontinens része-e a megjelenített terület. A lap verso-ján rövid latin nyelvű magyarázó szöveg olvasható.

Mérete: 215 x 345 (275 x 435) mm.

Tisztított példány. Paszpartuban.

One of the rarest map of New Guinea and the surrounding region by Cornelis de Jode and also the first printed map of Australia. Published only in the second (1593) edition of De Jode's Speculum Orbis Terrae, but his atlas sold poorly – because of the several editions of Ortelius's well-known Theatrum – and this is the reason for the rarity of de Jode's maps. The work is beautifully decorated, several mythical creatures, a hunting scene and a galleon are depicted on it as well as a cartouche at the bottom. This map gives some proof that not the Dutch was the first European nation to land on Australia in 1606 because the northwest part of the continent is a relatively accurate representation. The island was named by Yñigo Ortiz de Retez in 1545, who thought that the natives resembled those living in the West African Guinea, therefore, he called this territory Novae Guinea. On the land of New Guinea – following the denomination – a latin note states that it is not certain whether it is an island or part of the southern continent. Latin text on verso.

Cleaned copy.

Schilder, Günter: Australia Unveiled (Amsterdam, 1976.) 13.

1 600 000,-

174. ISLANDIA.

Antwerpen, 1595.

Izland rézmetszetű térképe, amely Abraham Ortelius Theatrum Orbis Terrarum című híres munkájának egyik leglátványosabb – egyben az első viszonylag pontos, és helyi források alapján készült – lapja. A hegyeken és fjordokon kívül plasztikusan ábrázolja a Hekla vulkán kitörését – amelyhez a következő leírást fűzi: „A Hekla, amely állandó viharok és hó túsérésére ítéltetett, köveket hány szörnyű zaj közepette” –, és több települést is megnevez. A gazdagon díszített felső kartusban a térkép címét, a jobb alsó sarokban az ajánlást, bal oldalt pedig a vonalas aránymértéket helyezte el a metsző. A művész észak-keleten hatalmas úszó jégtáblákkal, azokon pedig jegesmedvékkel szemlélteti az északi sarkkör közelségét, a többi tengerrészt pedig létező – mint a különböző bálnafajták, a rozmár, vagy a rája – és képzeletbeli –

például a tengeri tehén (ami a szárazföldön is megtalálható), vagy a tengeri vaddisznó – élőlényekkel népesítette be. A tengeri szörnyeket jelölő betűk alapján a verso-n szereplő latin szövegben bővebb leírást is találhatunk az illusztrációkhoz. A keleti parton megjeleníti Izland fontos természeti erőforrását is, az uszadékfákat, amelyek Szibériából jutnak el a sziget partvidékére. Mérete: 335 x 490 (440 x 550) mm.

Professzionális modern színezéssel, paszpartuban.

The most spectacular map of Iceland by Abraham Ortelius (published in Theatrum Orbis Terrarum), and also the first relatively accurate depiction of the island based on local sources. The depiction includes several settlements, fjords, mountains and glaciers, even the erupting Hekla volcano with the following note: „Hekla, perpetually condemned to storms and snow, vomits stones under terrible noise.” The richly decorated cartouche at the top contains the title; the dedication and the bar scales are in the two lower corners. The engraver illustrates the work with polar bears on floating icebergs, driftwood (as an important natural resource of the coastline) and several real (whales, walrus, manta ray) and legendary (sea cow, sea hog) creatures. The sea monsters are identified with letters as the keys to the descriptions (in Latin) on the verso.

Fine modern hand colour.

van den Broecke, Marcel P. R.: Ortelius Atlas Maps. An illustrated Guide (Utrecht, 1996.) 161.

800 000,-

175. DELINEATIO ORARUM MARITIMARUM, TERRAE VULGO INDIGETATAE TERRA DO NATAL, ITEM SOFALAE, MOZAMBICAE, & MELINDAE...

Amszterdam, 1596.

Dél-Afrika keleti részének Jan Huygen van Linschoten által készített ritka, rézmetszetű, úgynevezett portolántérképe. Ez az elnevezés olyan hajózási térképeket jelöl, amelyeket a navigálás megkönnyítése érdekében irányvonalakkal és egyéb olyan – a hajósok számára létfontosságú – információkkal láttak el, mint például a mélytengeri zátonyok és áramlatok helye. A csodaszépen illusztrált lapot készítője több – az irányvonalak metszéspontját jelölő – szélrózsával, tengeri és szárazföldi élőlényekkel, gályákkal és tengeri csatával ékesítette. Megörökítette János papot (akiről XII. századtól egészen a XVII. századig legendák keringtek) is, amint országában ül trónusán, alattvalóival körülvéve. A díszes, megosztott kartusban felül latinul, alatta pedig hollandul olvasható a bemutatott térségek felsorolása, amelyet a metsző – Arnold Florent van Langren – megnevezése követ. A keret alsó részéhez kapcsolódó kartusban vonalas aránymérték látható. A kontinenst, Madagaskárt és a környező szigeteket nagy pontossággal feltüntető térképen – nagy figyelmet fordítva arra, hogy ne legyen eltakarva semmi a partvonalból – a települések megnevezése a partra merőlegesen olvasható a sekély selfekre pedig pontozással hívta fel a figyelmet alkotója.

Van Linschoten 1583 és 1589 között, a goai portugál érsek titkáráként sok titkos hajózási térképhez fért hozzá, amiket le is másolt. 1592-ben visszatért Hollandiába, és utazásainak története az amszterdami Cornelis Claesz kiadó gondozásában – térképekkel gazdagon illusztrálva – jelent meg 1596-ban, „Itinerario: Voyage ofte schipvaert van Jan Huyghen van Linschoten” címen. Művének jelentősége a kora számára addig elképzelhetetlen pontosságú, és a biztonságos tengeri navigációhoz elengedhetetlen információkat közreadó ábrázolásokban rejlik.

Mérete: 395 x 555 mm.

Restaurált, erősen körülvágott példány. Paszpartuban.

Rare map of the east side of South Africa made by Jan Huygen van Linschoten based on so called portolan charts. These fine navigational maps represent rhumbline network and also include lots of information, which were essential for sailors, such as the exact places of deep-sea currents and reefs. This wonderfully embellished engraving has multiple compass roses (which show the intersections of the lines), depicts several sea and land creatures, galleons and a sea battle. The creator also pictured the legendary Christian emperor Prester John on his throne, surrounded by his subjects. The richly ornated, divided cartouche contains Latin and Dutch titles followed by the engraver's – Arnold Florent van Langren – name. Another, separate cartouche – which is connected to the lower frame – includes bar scales. The map shows the continent, Madagascar, and the surrounding islands with exceptional precision and the cartographer made sure not to hide anything from the coastline. The names of the settlements are perpendicular to the coast and the dotted areas indicate the shelves.

Van Linschoten had access to several Portuguese portolans because he was the Secretary to the Portuguese Archbishop of Goa. In 1592 he returned to the Netherlands and published his work (Voyage ofte schipvaert van Jan Huyghen van Linschoten) by Cornelis Claesz. It was released in 1596, richly illustrated with maps.

Professionally restored copy with narrow margins.

Norwich, Oscar I.: Norwich's Maps of Africa: An illustrated and Annotated Carto-bibliography (Norwich, 1997.) 239b. 500 000,-

176. TYPUS ORARUM MARITIMARUM GUINEAE, MANICONGO, & ANGOLAE ULTRA PROMONTORIUM BONAE...

Amszterdam, 1596.

Dél-Afrika nyugati részének Jan Huygen van Linschoten által készített ritka, rézmetszetű portolántérképe (lásd árverésünk előző tételét), amely egyike a XVI. századi térképészet leggazdagabban díszített darabjainak. A lap Guineától a Jóreménység-fokáig mutatja be a kontinens nyugati partvidékét, így előző tételünk kiegészítésének is tekinthetjük. A földrajzi nevek és a helységnevek esetén a portugál elnevezéseket használja, és részletgazdagsága, valamint pontossága ellenére feltüntette Monomotapát – a képzeletbeli „arany országot” – és fővárosát, Vigiti Magná-t. Középen, a díszes, megosztott kartusban – amelyet a Portugál címer „koronáz meg” – felül latinul, alatta pedig hollandul olvasható a bemutatott térségek felsorolása, amelyet a metsző – Arnold Florent van Langren – neve követ. A bal felső részen térképészeti mérőközzel ékesített kartusban vonalas aránymérték látható. A keret alsó részéhez kapcsolódó keretben Ascension és Szent Ilona szigetének nagyméretű látképe található. A csodaszépen illusztrált lapot készítője több – az irányvonalak metszéspontját jelölő – szélrózsával, tengeri és szárazföldi élőlényekkel, gályákkal és a „Zaire lacus”-nak nevezett tóba álmódott szirénekkal díszítette. Mérete: 395 x 535 mm.

Restaurált, erősen körülvágott példány. Paszpartuban.

Rare map of the west part of South Africa and the Atlantic made by Jan Huygen van Linschoten based on portolan charts (see our previous item). This is one of the most richly illustrated maps of the 16th century. The engraving depicts the west coast of the continent from Guinea to just beyond the Cape of Good Hope, so it is considered as the supplementary part of the previous item. The cartographer used Portuguese nomenclature to name the topographical features and the settlements, but despite his precision, he marks Monomotapa, the legendary „gold country” and its capital, Vigiti Magna. The ornated, divided cartouche (with the Portuguese arms at the top) contains Latin and Dutch titles followed by the engraver’s name, Arnold Florent van Langren. The other cartouche (decorated with a nautical chart divider) contains bar scales. At the bottom, two large inset views show Ascension and Saint Helena Islands. The page is embellished with multiple compass roses (showing the intersections of the rhumb lines), images of sea and land creatures, galleons and sirens in Lake Zaire.

Professionally restored copy with narrow margins.

Norwich: 239a.

600 000,-

177. DELINIANTUR IN HAC TABULA, ORAE MARITIMAE ABEXIAE, FRETI MECANI: AL. MARIS RUBRI; ARABIAE, ORMI, PERSIAE...

Amszterdam, 1596.

Dél-Ázsia Jan Huygen van Linschoten által készített rendkívül dekoratív, rézmetszetű portolántérképe (lásd árverésünk 175. tételét), amely egyike az Arab-tenger és az Indiai-óceán első nyomtatásban megjelent részletes navigációs lapjainak. A Vörös-tengertől a Bengáli-öbölíig mutatja be a kontinens partvidékét, és pontosságát jellemzi, hogy az Arab félsziget ábrázolása szinte azonos a modern térképekben megjelentekhez. A jobb felső sarokban található díszes, három részre osztott kartusban felül latinul, alatta pedig hollandul olvasható a bemutatott térségek felsorolása, amelyet a vonalas aránymérték megjelenítése követ.

A metsző – Hendrik Florent van Langren – neve a Maldív-

szigetektől balra, a lap alján olvasható. A kontinensek belseje kevésbé, de partvidékük a legnagyobb részletességgel van ábrázolva, legyen szó a Földközi-tenger közel-keleti végéről, a Vörös-tengerről, a Perzsa-öbölről vagy az Indiai-óceánról. A gazdagon illusztrált lapot készítője gyönyörű szélrózsával, tengeri és szárazföldi élőlényekkel, gályákkal és Delhi közelében pedig egy egyszarvú párral díszítette.

Mérete: 395 x 545 mm

Restaurált, erősen körülvágott példány. Paszpartuban.

Rare map of South Asia made by Jan Huygen van Linschoten based on Portuguese portolan charts (see lot 175). It is considered as one of the first, detailed navigational charts of the Arabian Sea and the Indian Ocean. The map shows the continent’s coastline from the Red Sea to the Bay of Bengal. The depiction is immensely accurate and – as Tibbetts notes in his reference book – the representation of the Arabian peninsula closely resembles the outline of a modern map. The ornated and divided cartouche contains the titles – in Latin and Dutch – followed by bar scales. The engraver’s name – Hendrik Florent van Langren – is visible next to the Maldives, at the bottom of the page. Although, the inner places of the continent are not so detailed, the coastline had been worked with extraordinary precision. The wonderfully decorated page has a beautiful compass rose, images of sea and land creatures, galleons and (near to Delhi) a unicorn couple.

Professionally restored copy with narrow margins.

Schilder, Günter: Monumenta Cartographica Neerlandica (Alphen aan den Rijn, 1996.) V. 140. old.

800 000,-

178. DELINEATIO OMNIUM ORARUM TOTIUS AUSTRALIS PARTIS AMERICAЕ, DICTAE PERUVIANAE, Á R. DE LA PLATA, BRASILIAM, PARIAM...

Amszterdam, 1596.

Dél-Amerika Jan Huygen van Linschoten nevéhez köthető, rendkívül dekoratív, rézmetszetű, nyugat-keleti tájolású tengerészeti térképe, amely Petrus Plancius munkája alapján készült. A portolántérképek hatása (lásd árverésünk 175. tételét) erősen érződik a megformáláson, bár itt csak egy irányvonal-csomópontot jelenítettek meg, a La Plata torkolatának közelében. Északon Floridától egészen a Magellán-szorosig – az Antillák, sőt a Tűzföld egy részére is kiterjedően, amelyet akkoriban a déli kontinens részének gondoltak – mutatja be a partvidéket, minden ismert kikötőt, sziklát és homokpadot feltüntetve. A két díszes kartusban a bemutatott térségek felsorolása olvasható: a bal felső sarokban latinul (a metsző, Arnold Florent van Langren nevével), jobb oldalt alul pedig hollandul. A keret alsó részéhez kapcsolódó kartusban vonalas aránymérték látható. A szárazföld belsejének ábrázolása távolról sem pontos (kitalált folyókat és hegyeket is láttat), de a partvidék ezen a lapon is a legmesszebbmenőkig kidolgozott (még a Tűzföldön is), bár a földrész alakja láthatóan nem a valóságot tükrözi. Az eltérés a hosszúsági körök meghatározásának nehézségével, illetve a terület – főleg a délnyugati partvonal – viszonylagos felderítetlenségével magyarázható. A gazdagon illusztrált lapot készítője gyönyörű szélrózsával, tengeri és szárazföldi élőlényekkel (köztük egy szfinx-szerű, csíkos farkú lényvel), bennszülöttekkel, gályákkal díszítette, valamint megörökített egy kannibál lakomát is.

Mérete: 405 x 560 mm.

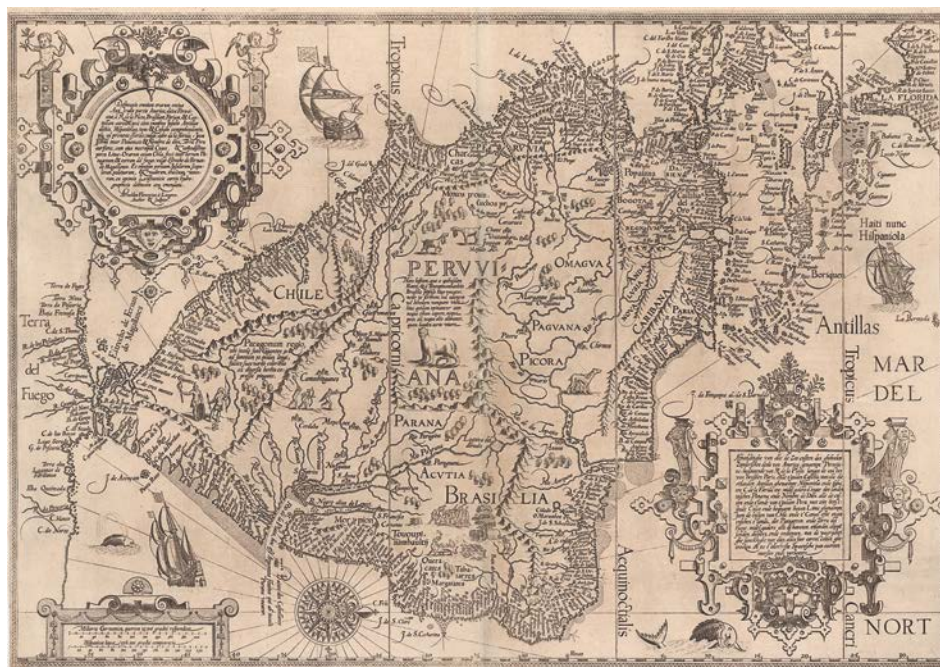
Restaurált, erősen körülvágott példány. Paszpartuban.

Rare, unusually – with north to the right – oriented map of South America, made by Jan Huygen van Linschoten, based on Portuguese portolan charts (see lot 175). The depiction includes Florida, the Gulf Coast, the Caribbean, and the whole continent until the Straits of Magellan with Terra del Fuego shown as a strip of the Southern landmass. The coastlines very accurately indicate all the known harbours, cliffs and sands as well as the deep and shallow waters. The two ornate cartouches contain the titles, in the upper left corner in Latin – followed by the engraver's name (Arnold Florent van Langren) – and in the lower right corner in Dutch. The third cartouche at the bottom of the page shows the bar scales. The inner places of the continent are not so detailed (even filled with some fictional rivers and mountains), but the coastline had been worked with extraordinary precision, though obviously the shape of the continent does not reflect the reality. This aberration may be explained by the difficulty of determining longitude and the featuring of the mostly unknown southwestern coastline. The richly decorated page is filled with vignettes of sea and land creatures (including a sphinx-like beast with striped tail), galleons, indigenous life scenes – like a cannibal feast – and a beautiful compass rose.

Restored copy with narrow margins.

Schilder, Günter: Monumenta Cartographica Neerlandica (Alphen aan den Rijn, 2003.) VII, 10.3.7

1 300 000,-

179. NOVA ANGLIA, NOVUM BELGIUM ET VIRGINIA.

Leiden, 1630.

Hessel Gerritsz által készített, ritka, rézmetszetű térkép, amely Új-Skóciától Virginiáig mutatja be Észak-Amerika keleti partvidékének középső részét, kiegészítve a Bermuda-szigetcsoport melléktérképével. Johannes de Laet fő művének második – Beschrijvinghe van West-Indien... című – kiadásában jelent meg. Térképészeti mérföldkőként, a gombamódra szaporodó holland és az angol települések – többek között Manhattan (Manbattes), az 1626-ban alapított New York (N. Amsterdam), Albany (Fort Orange) és Massachusetts (az akkoriban alapított angol kolónia) – említésének első, nyomtatásban megjelent emléke és egyike a Nagy Tavak (Grand Lac és Lac des Yroquois), a Hudson (Noordt Rivier) és a Delaware (Zuyd Rivier) folyó korai ábrázolásainak. A munkát készítője a szárazföld belsejébe helyezett, növényi ornamensekkel díszített kartussal, és két szélrózsával illusztrálta.

Ahogy Philip D. Burden bibliográfiájában kifejti: „Hessel Gerritsz – aki feltehetően metszője is a lapnak – a Holland Kelet-Indiai Társaság hivatalos térképészeként hozzáférhetett holland utazók Hudson-folyóról készített térképeihez és útleírásaihoz. A Chesapeake-öböl és a Cape Cod közötti partvidék ábrázolása messze a legpontosabb, annak ellenére, hogy e szerint a Delaware-folyó egy tóból ered.”

Johannes de Laet a Holland Nyugat-Indiai Társaság igazgatójaként szintén sok, a telepesek által nyújtott információhoz, illetve korabeli felmérések adataihoz jutott hozzá, így magyarázható a kora színvonalát meghaladó mű születése.

Mérete: 285 x 360 (335 x 405) mm.

Paszpartuban.

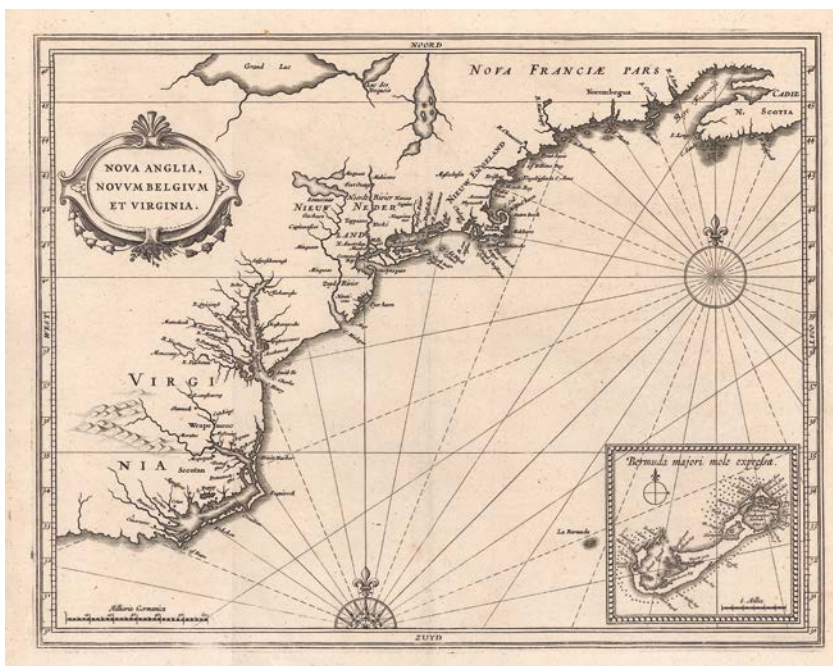
Rare map of the middle of North America's East Coast (from New Scotland to Virginia) by Hessel Gerritsz, which also includes an inset map of Bermuda. It was published in the second edition of Johannes de Laet's main work (*Beschrijvinghe van West-Indien...*) and is considered as a cartographic milestone by being the first printed map which mentions several of the fast growing Dutch and English settlements by name such as Manhattan (Manbattes), New York (N. Amsterdam), Albany (Fort Orange) and the recently established English colony, Massachusetts. It is also one of the early depictions of the Great Lakes (Grand Lac and Lac des Yroquois), the Hudson River (Noordt Rivier) and the Delaware River (Zuyd Rivier). The work is illustrated with a cartouche – laced with floral ornaments – and with two compass roses.

As Philip D. Burden writes in his bibliography: „Hessel Gerritsz, the author and probable engraver of the map, had been the official cartographer to the Dutch East India Company since 1617. He would have seen all the documentation and charts from the Dutch voyages into the area of the Hudson River. His depiction of the coastal area between Chesapeake Bay and Cape Cod is by far the finest yet seen. This despite the fact that he still shows the Delaware River flowing from a lake.”

Johannes de Laet – the publisher – as the director of the Dutch West India Company was also able to collect lots of information from the settlers and data from the contemporary surveys, which explains the birth of this fine map exceeding the standard of its time.

Burden: 231.

800 000,-

180. AMERICA SETTENTRIONALE COLLE NUOVE SCOPERTE FIN ALL' ANNO 1688

Velence, 1691.

Rézmetsetű – két lapból álló – Amerika térkép, amely Vincenzo Maria Coronelli „Atlante Veneto” című munkájában jelent meg. A művész korának legelismertebb földrajztudósa, ferences szerzetes, az első földrajzi társaság – az Accademia Cosmografo degli Argonauti – megalapítója volt. 1681-ben XIV. Lajos udvarába hívta, és megbízta egy-egy hatalmas (közel 5 m átmérőjű) ég- és földgömb elkészítésével. Párizsban Jean-Baptiste Nolin térképésszel dolgozott együtt, aki rendelkezésére bocsátotta a legújabb francia felfedezések adatait, amely lehetővé tette például Amerika korábban elképzelhetetlen pontosságú bemutatását. A lap térképészetileg megegyezik az 1688-ban készített híres földgömbjén látható ábrázolással, amin már feltüntette a XVII. század végén felfedezett területeket is. Több helyen fűzött magyarázó szövegeket és egyéb megjegyzéseket a helyekhez és a képekhez, a Nagy Tavak környékének – a Louis Jolliet és Jacques Marquette vezetett expedíciónak köszönhető – aprólékos megformálása pedig egészen a XVIII. századig példa nélküli. Főleg Amerika területét töltötte ki új információkkal, amelyek közé azonban több földrajzi tévedés is került. Kaliforniát hatalmas szigetként jelenítette meg, és René-Robert Cavelier de La Salle expedíciójának melléfogása következtében a Mississippi deltájának helyét jóval nyugatabbra jelölte. Coronelli kifinomult stílusa nem csak a díszes kartus jelenetének – amelyben az istenek áldásukat adják az európaiak amerikai terjeszkedésre – kivitelezésében nyilvánul meg, hanem a munka kisebb illusztrációinál is kifejeződik, amelyek által tengeri és szárazföldi élőlények, indián falvak, és törzsi rituálék elevenednek meg előttünk.

Mérete: 615 x 455 (650 x 490) mm laponként.

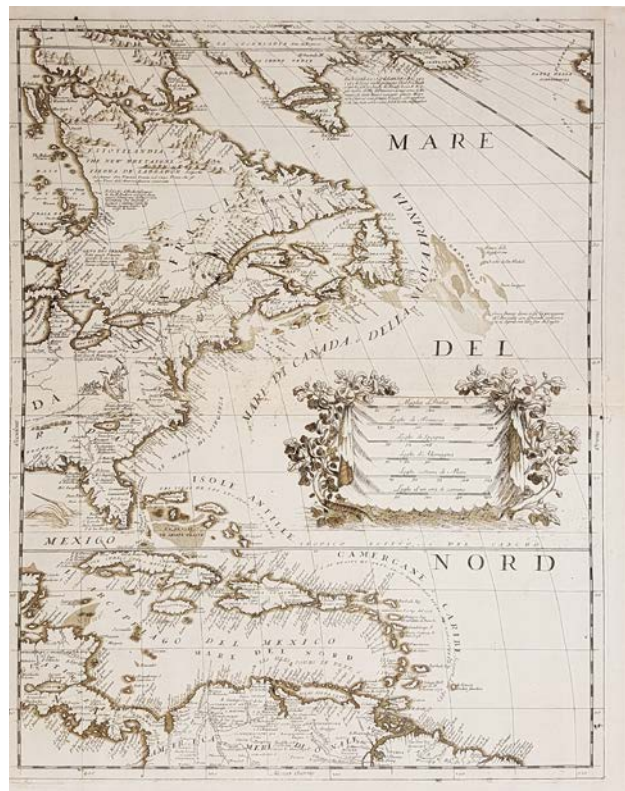
Tisztított példány. Kéttablakos paszpartuban.

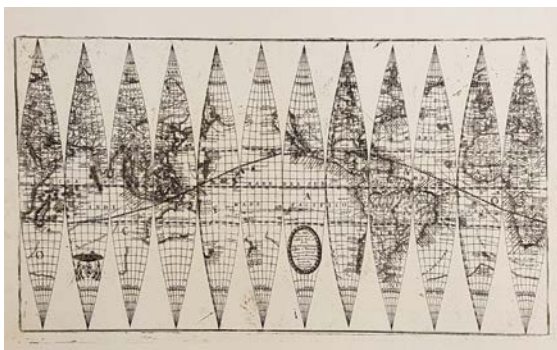
Large, decorative, two-sheet map of North America by Vincenzo Maria Coronelli (published in Atlante Veneto), who was the most celebrated mapmaker of his age. The map is cartographically similar to the one depicted on his famous globe (1688) and contains several notations in relation to places and illustrations. The detailed delineation of the Great Lakes – thanks to the explorations of Louis Jolliet and Jacques Marquette – is the most accurate portrayal before the eighteenth century. Among the significant amount of new information, Coronelli included some geographical misconceptions like California's appearance as a huge island or the misplacement of the mouth of the Mississippi (regarding the first La Salle expedition). The large title cartouche – featuring scenes of gods blessing the European expansion in this area – and the several vignettes – depicting sea and land creatures, Indian villages and tribal rituals – throughout the work represent the sophisticated style of the artist.

Cleaned copy.

Burden: 643.

1 500 000,-

181. HOS GLOBOS TERRACQUEUM, AC COELESTEM DICAT, ET DONAT
Venece, 1693.

Vincenzo Maria Coronelli által készített ritka, rézmetszetű földgömb-szelvények, amelyeket 150 mm átmérőjű gömbökre tervezett a művész. A lap a térképész korábbi – 1688-ban készített, lényegesen nagyobb méretű – gömbszelvényeinek pontos kicsinyítése, és egy – vele megegyező méretű – éggömbszelvényeket ábrázoló metszettel együtt került a Corso Geografico első kiadásába. Shirley kutatása szerint: „A gömbszelvény-pár első darabja... évszám nélkül jelent meg, de vélhetően 1692-ben készítette metszője.” A középső szelvényen – amelyen a Csendes-óceán keleti és Észak-Amerika nyugati része látható – kartus által övezve a lap címét követően Sigismund Pollitusnak, a lombardiai jeromosrendi

kongregáció vezetőjének szóló ajánlás olvasható. A második szelvény alján Coronelli az ajánlás címzettjének címerét tüntette fel. Méretéhez képest a térkép részletgazdagon mutatja be a világóceánokat és a kontinenseket, de Ausztrália, az Antarktis és Észak-Amerika partjai sokszor bizonytalanok és semmibe veszők. Az ábrázoláson megfigyelhető a kor több térképészeti tévedése is, mint a szigetként ábrázolt Kalifornia, vagy a képzeletbeli afrikai arany-ország, Monomopata feltüntetése. A topográfiai adatokon túl – melyekből elég sokat zsúfoltak a rendelkezésre álló területre – a térképész kora két híres tengerészének – Alexandre de Chaumont-nak Brestből Sziámba (és vissza) vezető, valamint Jacob le Maire Csendes-óceánt átszelő – úvonlát is megörökítette.

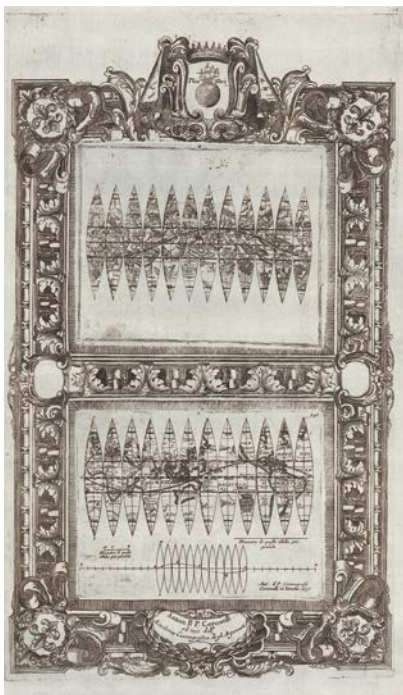
Mérete: 245 x 465 (335 x 490) mm.

Példányunk a nyomdafestéktől több helyen foltos, ettől eltekintve tiszta nyomat. Paszpartuban.

Terrestrial globe gores designed by Vincenzo Maria Coronelli for globes 150 mm in diameter. Published in Coronelli's Corso Geographico. The gores are the reduced version of Coronelli's famous globe of 1688 issued with the same sized celestial globe gores (on separate sheet). According to Shirley's researches: „The first of these sets... is undated but is believed to have been engraved in 1692”. The lower part of the seventh gore includes the oval cartouche, which contains dedication to Sigismund Pollitus (head of the congregation of Hermit Monks of St. Jerome of Lombardy), and the second gore shows his coat of arms. Compared to its size, the depiction is cartographically detailed, though the coastlines of Australia, North America and the Southern Continent are indefinite or incomplete. Some geographical misconceptions are clearly recognisable: California appears as a huge island and Monomotapa, the legendary „gold country” is represented. The artist – besides the topographical details – displays the tracks of Alexander Chaumont's voyage from Brest to Siam (and back), and of Le Maire's passage across the Pacific.

Shirley: 556.

900 000,-

182. GÖMBSZELVÉNYEK

Venece, 1693.

Vincenzo Maria Coronelli által készített rézmetszetű föld- és éggömbszelvények, amelyeket – 55 mm átmérőjű – zsebben hordható gömbökre tervezett a művész. A kis méret miatt nem túl részletes ábrázolás. A szelvénycsoportokat díszes keret övezi, amelyen felül koronával díszített címermezőben a Coronelli által alapított földrajzi társaság emblémája – a földgömb, tetején gályával –, valamint annak mottója (Plus Ultra) látható, alul pedig babérágakkal övezett címszalagon a szerző és a társaság neve olvasható. Valószínűsíthetően a Corso Geografico első kiadásából származik, bár a keret díszítése eltér a hozzáférhető példányokétól, de a Rodney W. Shirley által leírt – a beazonosíthatóságot segítő – két „szellem-portré”, amely az éggömbszelvények nyomólemezen fedezhető fel, darabunkon is látható (Shirley szerint ezeket a Libro dei Globi 1697-es kiadásából már eltávolították).

Mérete: 440 x 270 (480 x 335) mm.

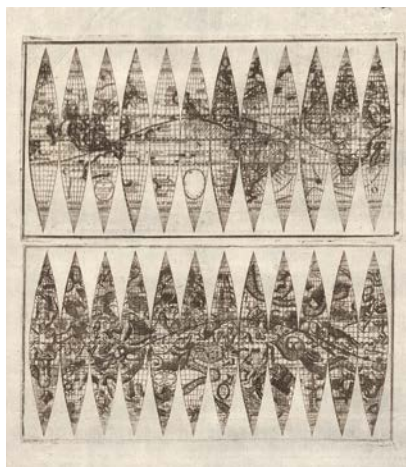
Paszpartuban.

Terrestrial and celestial globe gores on one sheet designed by Vincenzo Maria Coronelli for pocket globes 55 mm in diameter. Framed by a broad ornate border and at the top there is an argonautic emblem: a ship on a terrestrial globe with the motto „Plus Ultra”. At the bottom, the name of the author and the geographical society (founded by Coronelli) can be read. Likely published in Coronelli's Corso Geografico (Venice, 1693) because of the two „ghost portraits” on the celestial sphere (erased from the plate by the time of the later printing of the Libro dei Globi in 1697), though the border design differs from the one described by Shirley.

Shirley: 557.

500 000,-

183. GÖMBSZELVÉNYEK

Venecia, 1697.

Vincenzo Maria Coronelli által készített rézmetszetű föld- és éggömbszelvények, amelyeket – 85 mm átmérőjű – zsebben hordható gömbökre tervezett a művész. Valószínűleg Coronelli *Libro dei Globi* című munkájában jelent meg, bár Shirley egy nagyobb – 110 mm-es – példányt említ bibliográfiájában. Darabunkon a földgömbszelvény a nyomtatás során „szellemképes” lett és az ezen a részen található ajánlás helye is üresen maradt.

Mérete: 290 x 285 (475 x 335) mm.

Paszpartuban.

Terrestrial and celestial globe gores on one sheet designed by Vincenzo Maria Coronelli for pocket globes 85 mm in diameter. Published in Coronelli's *Libro dei Globi*, though, Shirley mentioned a larger (110 mm) copy in his bibliography. A ghost printing can be seen on the terrestrial gores and the oval cartouche of the dedication is empty.

Shirley: 587.

500 000,-

184. CARTE DU THEATRE DE LA GUERRE PRESENTE EN AMERIQUE...

Párizs, 1779.

Az amerikai függetlenségi háború ritka, rézmetszetű térképe, amely Észak-Amerika keleti részének Új-Fundland és Észak-Florida közötti területeit mutatja be (nyugaton egészen a Michigan-tóig), kiegészítve a fő hadszínterek – New England, New York, New Jersey és Pennsylvania keleti részének – melléktérképével. A topográfiai adatok mellett nagy részletességgel tünteti fel a regionális határokat, utakat, csatatereket, erődöket, indián falvakat és területeket is. A metsző által készített díszes kartus – amely felett az angol királyi címer lebeg – csatajelenetet, és – mint Amerika allegorikus megszemélyesítőjét – egy indián hercegnőt ábrázol. Önálló lapként jelent meg, André Basset kiadásában.

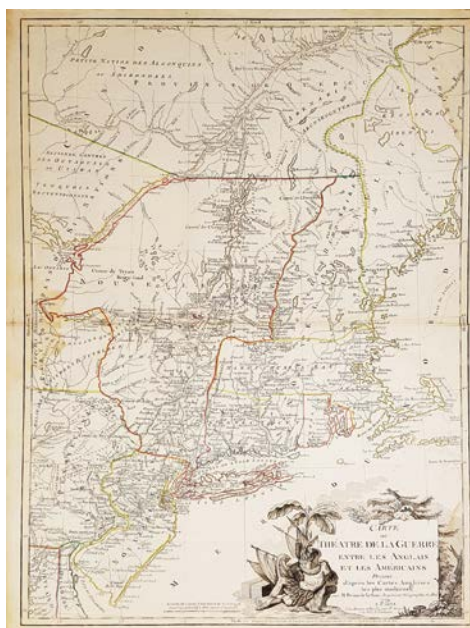
Mérete: 670 x 415 (780 x 550) mm.

Eredeti határszínezéssel, bal oldalon a középvonalnál vízfolttal. Paszpartuban.

Rare American Revolutionary War map with a large inset map of New England, New Jersey and the east part of Pennsylvania (the regions most affected by the Revolution). The map – which represents the area from Newfoundland to northern Florida, and to the west as far as Lake Michigan – is filled with political and topographical information like mountains, rivers, roadways, regional boundaries, battlefields, forts, Indian territories and villages. The richly decorated title cartouche – with the royal British coat of arms at the top – includes a battle scene and an Indian queen as the allegoric depiction of America. Separate print, published by André Basset.

Original outline colour. Waterstain on the left side at the folding.

900 000,-

185. CARTE DU THEATRE DE LA GUERRE ENTRE LES ANGLAIS ET LES AMERICAINS

Párizs, 1779.

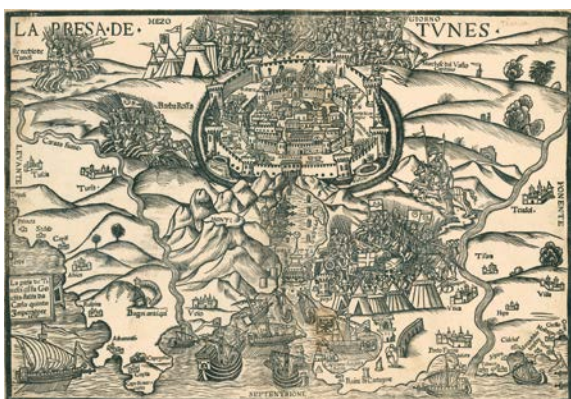
Az amerikai függetlenségi háború ritka, rézmetszetű térképének harmadik kiadása, amely a kontinens észak-keleti részeinek településeit mutatja be a háború kezdetén. A lap a saratogai csata első publikált ábrázolása, amelyhez rövid leírást is fűztek. A politikailag és topográfiailag egyaránt részletes munka díszes kartusát készítője egy indián törzsfőnök alakjával illusztrálta, és a domborzati és vízrajzi tartalom mellett feltüntette az utakat, a regionális határokat, az indián területeket, valamint a kisebb-nagyobb erődöket is. Önálló lapként jelent meg (a hajtásvonal ellenére) Jacques Esnauts és Michel Rapilly kiadásában, akik nevéhez több – a függetlenségi háborúval kapcsolatos – kartográfiai munka megjelenése fűződik. Mérete: 750 x 530 (770 x 550) mm.

Eredeti határszínezéssel, bal oldalon a középvonalnál, illetve a jobb oldalon a sarkok közelében vízfoltokkal. Paszpartuban.

Third state of the important American Revolutionary War map of the Northeast. The significance of the French map is that it shows the northern American colonies at the beginning of the American War of Independence and also contains notations regarding the October 16th Battle of Saratoga. The large title cartouche depicts a Native American chief and the map represents political and topographical details including mountains, rivers, roadways, regional boundaries, Indian territories, forts, roads and cities. Separate print, published by Jacques Esnauts and Michel Rapilly.

Original outline colour. Waterstains on the left side at the folding and near to the right corners.

800 000,-

186. LA PRESA DE TUNES / LA PRESA DE TUNESCI CO(N) LA GOLETTA FATTA DA CARLO QUINTO IMPERATORE 1535

Tuniz meghódítását bemutató, önálló lapként megjelent páratlanul ritka fametszet. A fordított (dél-északi) tájolású ábrázolás V. Károly, az Olaszország és Spanyolország közötti kereskedelmi utak biztosításáért a barbár afrikai államok ellen indított hadjáratának – ezen belül pedig Goletta és Tuniz meghódításának – állít emléket, felvonultatva a szemben álló feleket (Barbarossa, Capitano Andrea Doria(a), Marchese da(e)l Vasto Capitano). A madártávlati kép készítője az arányokat figyelmen kívül hagyva illusztrálja a csapatok elhelyezkedését. Az eddig ismert egyetlen – 1535-ös, valószínűleg velencei – kiadás jobb alsó sarkában – a két gálya között – nyomdászjelvény szerepel, benne „A.Z./F” jelzettel, melyek alapján több kutató is megpróbálta

beazonosítani a kiadó személyét, de minden kérdést feloldó megoldás mindezekig nem született. Elsőként Georg Kaspar Nagler írta le a metszetet (Die Monogrammist... I. / 1552.), és készítőikkel kapcsolatos hipotéziseit. Egyik feltételezése szerint a betűk Antonio Zonca-ra utalnak, aki Velencében volt történelmi festő, és a kor eseményeit illusztrálta (ez esetben a monogram feloldása: Antonio Zonca fecit). Másik elképzelése alapján tulajdonosuk a kiadó, Antonio Zonta/Giunta lehet, aki Francesco Giunta nyomdász fia volt (így a betűk jelentése: Antonio Francisci Zonta). Mivel maga a nyomdászjelvény – kör, tetején kettős kereszttel és benne a jelzettel – tipikusan a XV. században és a XVI. század első felében volt gyakran használt motívum, ezért Nagler első elmélete kizárható, mivel az egyetlen ismert Antonio Zonca a XVII. század Velencéjében alkotott. A második változatot azért kell elvetni, mivel a lapon használt jel teljesen más, mint amelyeket a híres Zonta vagy Giunta nyomdászcsaládhoz kötnek (ők szülővárosuk, Firenze tiszteletére liliummal díszítették jelvényüket). Későbbi kutatások szerint a betűk Alvise Ziora is utalhatnak, aki a XVI. században Velencében működött kiadóként, és a római Bibliotheca Angelica-ban található egyik szövegben megőrizték és megfejtették az általa használt rövidítést: A.Z./F vagyis Alvise Zio e Fratelli. Sajnos kiegészítésül ő sem az említett jelvényt használta, bár személye nem zárható ki teljes bizonyossággal, hiszen korának nyomdásza nem ragaszkodtak minden esetben ugyanahhoz a díszítőelemhez.

Példányunk az eddig ismertnél valószínűleg valamivel korábbi levonat, mivel nem szerepel rajta a nyomdászjelvény és a hozzáférhető képek alapján a nyomtatás erőteljesebb, élesebb és kevésbé sérült.

Mérete: 280 x 410 mm.

A lap jobb felső részén kézíratos „Thunissa” felirattal, az öböl elején, a jobb oldalon látható hajónál, valamint a város jobb oldalán barnás foltokkal, restaurálás nyomaival. Erősen körülvágott példány. Paszpartuban.

Exceptional and unusually – upside down – oriented woodcut map of the Gulf of Tunis with the bird's-eye view of Tunis and battle scenes. The artist – visibly not caring about the proportion of the elements of the composition – depicted the siege of La Goulette and Tunis (1535) – by the army of Charles V, who had set up an offensive against the barbarians of North Africa – illustrated with several galleons and the contingents of the opponents (labelling the captains: Barbarossa, Andrea Doria, Marquis del Vasto), with a small cartouche on the lower left side. The only known issue was published in 1535, but our copy is slightly different and presumably an earlier edition because the printer's device and the „A.Z./F” initials are missing and the printing is also clearer and not damaged (unlike in the case of the two published copies).

Restored narrow margin at the top, but no margins on the other sides. Handwritten “Thunissa” close to the top right corner and brownish discolourations at one of the galleons and in the city of Tunis (near to the folding).

1 000 000,-

187. TABULA MODERNA HUNGARIAE, POLONIAE, RUSSIAE, PRUSSIAE, & VALACHIAE.

Martin Waldseemüller fametszetes, ptolemaioszi térképének Lorenz Fries által átdolgozott változata. A cím a hátoldalon álló, díszes fametszetű keret által övezett leírás tetején olvasható. Először 1525-ben látott napvilágot. Ez a lap Szervét Mihály kiadásában jelent meg 1535-ben, Lyonban. Rendkívül ritka.

Mérete: 275 x 365 (410 x 550) mm.

Paszpartuban.

Woodcut map of Lorenz Fries. Edited by Michael Servetus.

Poss.: A Szathmáry-gyűjtemény bélyegzőjével.
Szathmáry: 22.

200 000,-

188. REGNUM HUNGARIA IN OMNES SUOS COMITATUS ACCURATE DIVISUM ET EDITUM

Magyarország színezett rézmetszetű térképe. Frederik de Wit „Atlas Major”-ában jelent meg Amszterdamban, 1680 körül.

Mérete: 485 x 585 (515 x 615) mm.

Paszpartuban.

Map of Hungary. Coloured copper engraving.

Szántai: Wit 2a.

80 000,-

189. TOTIUS REGNI HUNGARIAE ET ADJACENTIUM REGIONUM TABULA. ANNO 1685 OB RES BELICAS INTER CHRISTIANOS ET TURCAS DE NOVO CORRECTA AC INNUMERIS LOCIS AUCTA PER NICOLAUM VISSCHER

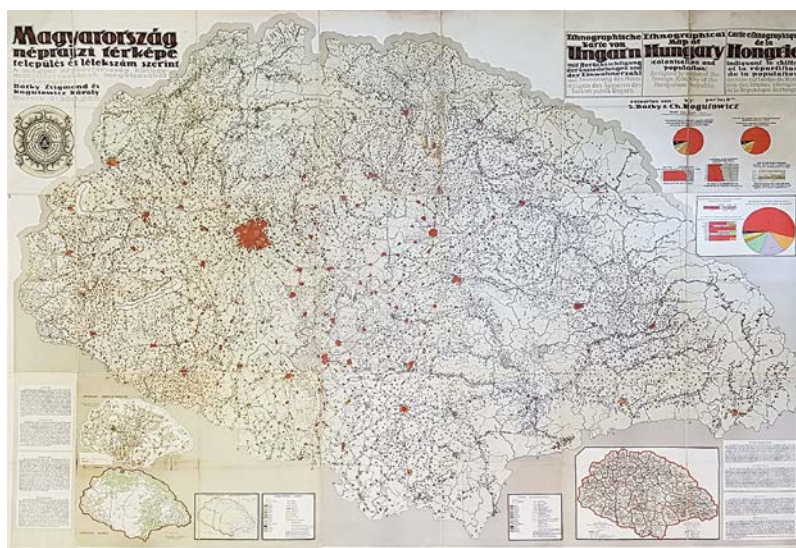
Magyarország színezett rézmetszetű térképe, keleten a Fekete-tengerig terjedő területtel kibővíve. Megjelent egy kisebb – a keleti bővítés nélküli – változata is. Mindkettő több – a török elleni harcok miatt átdolgozott – kiadást ért meg. A németalföldi kiadó Atlas Minor című munkájában látott napvilágot Amszterdamban 1685-ben.

Mérete: 435 x 795 (485 x 805) mm.

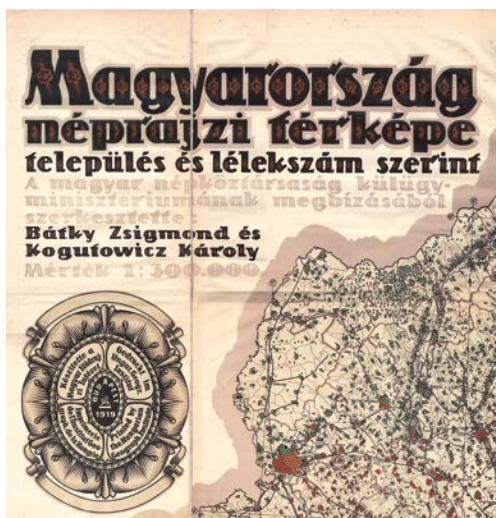
Paszpartuban.

Map of Hungary. Coloured copper engraving.
Szántai: Visscher 1h.

120 000,-

190. tétel

190. MAGYARORSZÁG NÉPRAJZI TÉRKÉPE TELEPÜLÉS ÉS LÉLEKSZÁM SZERINT. A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG KÜLÜGYMINISZTERIUMÁNAK MEGBÍZÁSÁBÓL SZERKESZTETTE BÁT KY ZSIGMOND ÉS KOGUTOWICZ KÁROLY. MÉRTÉK 1: 300 000.

Páratlanul ritka óriástérkép. A Magyar Földrajzi Intézetben készült 1919-ben. A béketárgyalások magyar anyagának összeállításával 1918 őszén a külügyminisztérium a későbbi miniszterelnököt, földrajztudóst, gróf Teleki Pált bízta meg. Irányítása alatt nagyszámú szakember dolgozott, akik igen rövid idő alatt a Kárpát-medence földrajzi, etnikai, gazdasági és politikai viszonyait bemutató térképek, illetve dokumentumok egész sorát hozták létre. Céljuk az volt, hogy bizonyítsák a Kárpát-medence gazdasági egységét, tájegységeinek elválaszthatatlan összetartozását, valamint ismertessék az aktuális nemzetiségi viszonyokat. E munka legismertebb darabja az ún. „vörös térkép” (carte rouge), amely Magyarország etnikai viszonyait mutatta be, újdonsága pedig abban rejlett, hogy a nemzetiségek szerinti népességeloszlást a világon elsőként a népsűrűség figyelembe vételével ábrázolta.

A „carte rouge”-on kívül azonban számos más kiemelkedő térképet is alkottak Teleki munkatársai a béketárgyalásokra. Ezek egyike a Bátky Zsigmond néprajztudós és Kogutowicz Károly kartográfus által készített lap, amelyet a kortársak kettejük egyik legfontosabb művének tekintettek.

Egy ilyen térkép összeállításának elképzelése már 1918 októberében felvetődött a Magyar Földrajzi Társaság köreiben. Miután Teleki Pál a kormánytól megkapta a megbízást a béketárgyalással kapcsolatos előkészítő munka megszervezésére, ennek megvalósítása is zöld utat kapott. A szerkesztéssel az áldozatos munkának köszönhetően nagyon hamar, már 1919 februárjában elkészültek. A nemzetiségi viszonyokat, mivel újabb felmérések addig nem készültek, az 1910-es népszámlálás vonatkozó adatai alapján ábrázolták. Az egyes településeket létszámarányos értékjelekkel ábrázolták: 1000, illetve 100 főnek megfelelő nagyobb és kisebb körökkel, valamint 500, illetve 50 főnek megfelelő nagyobb és kisebb félkörökkel. A nagyobb lakosságú településeket a lélekszámnak megfelelő több körrel ábrázolták, oly módon, hogy a körök elhelyezkedése közelítőleg a település alakját is leképezze. A településhatár pontosabb illusztrálása érdekében a félköröket szükség esetén megfelelő szögben elfordítva rajzolták.

Az egyes nemzetiségeket a körök különböző színei jelölték. A magyarságot a „carte rouge”-hoz hasonlóan vörössel ábrázolták, de a főbb nemzetiségekhez is az említett térképen alkalmazotthoz hasonló színeket társítottak, nyilván törekedtek arra, hogy a békekonferencián bemutatott különböző anyagok nagyjából egységes rendszert képezzenek. Az egyes településeknél a körök színei alapján nem csupán az ott élő nemzetiségek létszáma állapítható meg, hanem a készítőik igyekeztek az adott nemzetiség településen belüli lakhely szerinti földrajzi elhelyezkedését is ábrázolni. A módszer előnyei abban rejlenek, hogy – mivel a külterületek népességét is pontos földrajzi helyükön jelöli – az eredmény nem csupán a különböző nemzetiségek térbeli elhelyezkedését volt képes érzékeltetni, hanem egyidejűleg a lakatlan területeket is bemutató települési térképként is megállta a helyét. Ennek a fajta ábrázolásmódnak a megfelelő kivitelezése megkövetelte a nagy felületet. A 200 x 275 cm-es térkép nemcsak alkalmazott módszertanával, hanem nagy méreteivel is újdonságnak számított a korábban készült, lényegesen kisebb etnikai térképekhez képest.

A lapon csak a városok, járási székhelyek és a 15 000 főnél nagyobb települések szerepelnek névvel, a többinek csupán a Központi Statisztikai Hivatalnak az 1910. évi népszámlálás adatait közlő kiadványából vett járásonkénti sorszámát tüntették fel. Ugyanezen módszerrel jelölték a járásokat is. A sorszámokhoz tartozó községneveket, azok pontos lélekszámával, egy a térképhez mellékelte névmutató tartalmazta, amely egy magyar-angol-francia-olasz és német nyelven írt bevezetőt is magában foglalt.

A térkép adatait a békekonferencia döntnökei a legcsekélyebb mértékben sem vették figyelembe, elkészítése azonban mégsem volt hiábavaló. 1938-ban, a trianoni békét felülvizsgáló határrevíziós tárgyalásokon ismét szerephez jutott. (Türke Gábor: A „vörös térkép árnyékában”. mnl.gov.hu). A lap tudomásunk szerint árverésen soha nem szerepelt, csupán néhány közgyűjteményben őriznek példányt belőle.

Vászonra vonva. Apró sérülésekkel.

Mérete: 2000 x 2750 mm.

Ethnographical map of Hungary. Slightly damaged.

500 000,-

XVI. századi nyomtatványok

191. HONTERUS, JOANNES:

Rudimentorum cosmographicorum -- Coronensis libri III. cum tabellis Geographicis elegantissimis. De variarum rerum nomenclaturis per classes, liber I.

Zürich, 1552. Christoph Froschauer ny. (92)p. A D ív utolsó két levele üres.

A szerző úttörő jellegű földrajzi tankönyve 1530-ban, Krakóban jelent meg először, ahol Honterus az egyetemen tanított. Brassóba történt visszatérése után hexameterbe ültette át az eredetileg prózában íródott szöveget, és kiegészítette tartalmát. A bővített kiadás 1542-ben jelent meg. Az első könyv csillagászati rész, a második Európa, a harmadik Ázsia és Afrika leírását adja, az utolsó az élőlényekről, társadalmi kérdésekről, betegségekről stb. szól. A leglényegesebb változtatás, hogy

a szöveghez saját maga által készített, fametszetes térképeket csatolt. Az első három csillagászati lap: „Circuli Sphaerae cum V. zonis”, „Ordo Planetarum cum aspectibus”, „Regiones et Nomina Ventorum”. Ezt követi Honterus kis atlaszának, az első újkori zsebatlasznak 13 térképe, amelyek – az utolsó kivételével – egymással szembeni lapokon helyezkednek el. Az első egy világtérkép, „Universalis Cosmographia” címen. Ezután következnek a részletesebb országtérképek, az ötödik lap ábrázolja Magyarországot. Az átdolgozott mű rendkívüli sikert aratott egész Európában, a XVII. század végéig számos helyen, több mint 100 kiadást ért meg, német, francia, olasz nyelven is. Külföldön első alkalommal Zürichben jelent meg 1546-ban, e városban 1602-ig összesen 16 alkalommal látott napvilágot. A térképeket a Froschauer-műhely számára Heinrich Vogtherr újrametszette.

Későbbi pergamenkötésben. Az első térkép javítva.

Later vellum. First map restored.

Aponyi: 326.; RMK III 409.; BNH Cat H 488.; VD16 H 4781.

360 000,-

192. (KALWITZ, SETH) CALVISIUS, SETHUS:

Exercitationes Musicae Duae. Quarum prior est, de modis musicis, quos vulgo Tonos vocant, recte cognoscendis, & dijudicandis. Posterior, de initio et progressu musices, aliisque rebus eo spectantibus. Institutae a --.

Lipsiae, 1600. Jacobus Apelius. (2)+138 [recte 139]+(1)p.

Első kiadás. A német zenetudós-komponista ritka munkája. Másodszor 1612-ben jelent meg, kibővítve. XVIII. századi papírkötésben.

Rare first edition. 18th century hardpaper.

VD 16 ZV 17681.; BNH Cat 0

150 000,-

193. MÜNSTER, SEBASTIAN:

Fürmalung und künstlich Beschreibung der Horologien...

Basel, (1544.) Heinrich Peter. (8)+CLXVI+(2)p.

A szerző Heidelbergben, Löwenben, majd Freiburgban tanult teológiát és nyelveket. Ez utóbbi helyen tanított Gregor Reisch, a Margarita Philosophica neves szerzője, akinek hatására a természettudományok, – elsősorban a geográfia – felé fordult. Fő műve, a Cosmographia mellett számos hasonló témájú munka is fűződik nevéhez. Ezek egyike a Horologia, amely latinul 1531-ben, németül pedig 1537-ben jelent meg először.

XVIII. századi papírkötésben. Restaurált darab. Több levelén halvány vízfolttal. Az utolsó négy levél alsó részén pótlással, ez a szöveget nem érinti.

Second German edition. 18th century hardpaper. Restored. Leaves slightly stained. Last four leaves partly replaced.

VD16 M 6655.; BNH Cat 0

300 000,-

194. STUMPF, JOHANN:

Des grossen gemeinen Conciliums zu Constentz, kurtze, doch grundtlichere und volkommnete dann vor nie in Teutsch gesaehen, beschreybung...

(Zürich, 1541. Christoph Froschauer.) (12) + CLXXIII lev. A címlapon fametszetű nyomdászjelvénnel.

A svájci történetíró konstanzi zsinatot leíró munkája.

Enyhén kopottas, vaknyomásos, korabeli bőrkötésben.

Slightly worn blind-tooled contemporary leather.

VD 16 S 9868.; BNH Cat S 936.

200 000,-

195. TÖRÖK JÓZSEF:

A két magyarhaza első rangu gyógyvizei és fürdőintézetei. Természet-, vegy-, s gyógytani sajátágaikban előterjesztve. Második újra átdolgozott s tetemesen bővített kiadás.

Debreczenben, 1859. Városi ny. XVI+288p.+12t. (könyvmatok)

A szerző a szabadságharc idején a debreceni tábori kórház főorvosaként, majd miniszteri biztosként működött. A Rohn Alajos pesti nyomdájában készült táblákon a legjelentősebb magyar fürdőhelyek (Balatonfüred, Harkány, Trencsénteplic, Pöstyén, a budai Császárfürdő, Barsszklénó, Sziaciás, a parádi csevice fürdő, Szobránc, Mehádia, a parádi timsós fürdő és Bártfa) látképeivel. A mű először 1848-ban jelent meg, ekkor még illusztrációk nélkül.

Modern félbőr-kötésben. Körülvágtatlan példány. Halvány rozsdafoltokkal.

Modern half leather. Uncut. Slightly stained.

Gerszi: 192-193. old.

60 000,-

Utazás**196. BÖLÖNI FARKAS SÁNDOR:**

Útazás Észak Amerikában.

Kolozsvár, 1834. Tilsch. (6) + 346 + (7)p. Első kiadás.

A szerző az erdélyi reformmozgalom egyik jeles alakja, Széchenyi és Wesselényi barátja volt. Gróf Béli Pállal 1831-ben járt az Egyesült Államokban, úti élményeit és az amerikai demokrácia működéséről szerzett tapasztalatait ekkor jelentette meg először nyomtatásban.

Korabeli vászonkötésben.

Contemporary cloth.

40 000,-

197. MAGYAR LÁSZLÓ:

-- délafrikai utazásai 1849-57. években. A Magy. Tudom. Akademia megbízásából sajtó alá egyengette és jegyzésekkel ellátta Hunfalvy János. Első kötet [unicus].

Pest, 1859. (Emich G. ny.) 1 térk. (színes, kihajt. könyvmat) + XVI [helyesen XVIII] + 464p. + 8t.

A magyar Afrika-kutatás első jelentős alkotása. A szerző halála miatt a kiadás abbamaradt.

Hozzákötvé:

-- délafrikai levelei és naplókivonatai. Kiadta Hunfalvy János.

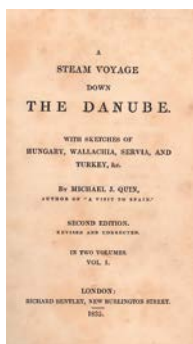
Pest, 1857. Eggenberger Ferdinánd. 92p. + 1 kihajt. térk.

Kopott gerincű, korabeli félvászon-kötésben. Az első mű eredeti borítója bekötve. Az első kötetstáblán a báró Prónay család aranyozott címerével. Az első mű néhány levelének alsó részén tintától származó folttal.

Contemporary half cloth. Spine worn. Some leaves damaged.

Poss.: Mindkét mű címlapjának hátoldalán báró Prónay Gábor tulajdonosi bejegyzésével.

80 000,-

198. QUIN, MICHAEL J.:

A steam voyage down the Danube. With sketches of Hungary, Wallachia, Servia, Turkey, etc. Second edition, revised and corrected. In two volumes. I-II. kötet.

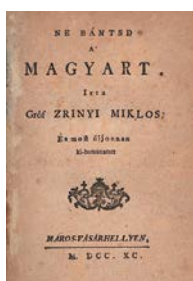
London, 1835. Richard Bentley. 1t. + XI+(1)+321+(1)p. + 6t. + 1 térk.; 1t. + VIII+324p.

Az ír utazó 1834-ben járt Magyarországon, beszámolója háromszor is napvilágot látott még ebben az évben. A Jacob Alt „Donau-Ansichten...” című albumában megjelent ábrázolások alapján készült könyvmotívumok között többek között két Pest-Buda látkép, Pétervárad és Belgrád képe is látható. A harmadik kiadás alapján készült egy-egy, Párizsban és New Yorkban nyomtatott, rövidebb, illusztrációk nélküli változat is.

Díszesen aranyozott gerincű, korabeli félbőr-kötésben. A gerincen apró kopásnyomokkal. Néhány levele enyhén foltos, de ettől eltekintve nagyon szép példány.

Contemporary half leather. Spine richly gilt, slightly worn. Some leaves slightly stained.

100 000,-

199. (ZRÍNYI MIKLÓS) ZRINYI MIKLOS, GRÓF:

Ne bánts a' magyart. Irta: --. És most újjonnan ki-botsáttatott.

Maros-Vásárhelyen, 1790. (Ev. Ref. Koll. ny.) 94+(2)p.

Az 1705-ben megjelent „Symbolum Illustrissimi Comitis Nicolai Zrinyi...” című, „A török áfium ellen való orvosság”-ként is ismert mű második kiadása.

Későbbi félvászon-kötésben.

Later half cloth.

Szűry: 5218.; Borda: 6447.

40 000,-

A jegyzékben használt rövidítések:

bet. = betűvel	n. = nélkül
é. = év	ny. = nyomda
h. = hely	p. = pagina
lev. = levél	poss. = possessor
lith. = könyvmotívum	prov. = proveniencia
mell. = melléklet	0 = a mű nem ismeri
metsz. = metszet	t. = tábla
mm = milliméter	térk. = térkép